Într-o ambianță de înaltă responsabilitate comunistă, ieri, în Capitală, și-a început lucrările

CONGRESUL EDUCAȚIEI POLITICE ȘI AL CULTURII SOCIALISTE

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XLV Nr. 10 508 Prima ediție | Joi 3 iunie 1976 | 8 PAGINI — 40 BANI

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA POLITICO-IDEOLOGICĂ ȘI CULTURAL-EDUCATIVĂ DE FORMARE A OMULUI NOU, CONSTRUCTOR CONȘTIENT ȘI DEVOTAT AL SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE ȘI AL COMUNISMULUI ÎN ROMÂNIA

Stimați tovarăși,

Congresul educației politice și al culturii socialiste reprezintă un eveniment de importanță crucială în tumultuoasa activitate creatoare desfășurată de întregul nostru popor, sub conducerea Partidului Comunist Român, pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea patriei noastre spre comunism. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Acest congres se înscrie în ansamblul reuniunilor organizate pe scară națională de partidul nostru cu activiști, cu cadrele de partid și de stat, cu reprezentanții direcți ai maselor populare, în vederea dezbaterii și definirii modalităților de realizare practică a istoricelor hotărîri ale Congresului al XI-lea.

Se poate afirma că actualul congres — care reunește cadrele, activul de bază din sfera propagandei, educației politice și a culturii, reprezentanți ai oamenilor muncii — constituie cel mai democratic forum menit să asigure elaborarea colectivă a planurilor de perspectivă privind formarea omului nou, constructor al celei mai drepte și mai umane societăți pe meleagurile României. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Comitetul Central al partidului a încredințat Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste organizarea congresului, avînd în vedere că el reunește, sub conducerea partidului, toate organizațiile de masă și obștești, pe toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, reprezentînd cadrul cel mai larg și democratic de participare a maselor populare la conducerea diferitelor sectoare de activitate, la făurirea conștientă de către popor a propriului său destin, a propriului său viitor.

Timp de mai multe luni a avut loc în întreaga țară o amplă dezbatere, în cadrul adunărilor de partid și ale organizațiilor obștești, precum și prin intermediul presei și radioteleviziunii, asupra tuturor problemelor ce fac obiectul acestui congres. Merită subliniat că în această perioadă activitatea politico-educativă și cultural-artistică a cunoscut o intensitate nemaiîntîlnită.

Iată de ce putem afirma cu deplin temei că pregătirea congresului s-a transformat într-o puternică manifestare a voinței și hotărîrii tuturor celor ce muncesc în acest important domeniu al vieții sociale, de a milita neabătut pentru înfăptuirea politicii partidului, pentru a face din activitatea politică și cultural-educativă o puternică forță motrice în transformarea revoluționară a întregii societăți, a conștiinței oamenilor, în ridicarea patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație. **(Aplauze puternice).**

I

LUPTA POPORULUI ROMÂN PENTRU AFIRMAREA FIINȚEI SALE NAȚIONALE, PENTRU LIBERTATE, NEATÎRNARE ȘI PROGRES, PENTRU PRIETENIE ȘI COLABORARE CU CELELALTE POPOARE

Dragi tovarăși,

În întreaga sa activitate, partidul nostru pornește de la concepția materialismului dialectic și istoric, de la adevărul, confirmat de însăși evoluția istorică a omenirii, conform căruia dezvoltarea forțelor de producție, condițiile existenței materiale determină atît caracterul relațiilor de producție, al muncii, întregul mod de producție, cît și concepțiile politice și filozofice, nivelul gîndirii și conștiinței oamenilor, activitatea lor creatoare, progresul general al societății umane. În același timp, ne călăuzim după teza potrivit căreia concordanța între relațiile de producție și sociale și forțele de producție, lărgirea continuă a orizontului cunoașterii, înțelegerea legităților dezvoltării sociale, ridicarea nivelului politic și cultural al oamenilor exercită, la rîndul lor, o puternică influență dinamizatoare asupra progresului forțelor de producție, asupra creșterii bunăstării materiale a oamenilor. Ideile, nivelul de cunoaștere și cultură, gradul de dezvoltare a conștiinței se manifestă astfel ca o puternică forță materială în transformarea revoluționară a societății, în asigurarea progresului general al umanității. Unitatea dialectică și condiționarea reciprocă a acestor două laturi ale activității umane determină întregul proces al dezvoltării economico-sociale. Pe această bază putem înțelege în mod just evoluția de perspectivă a societății, putem elabora strategia și tactica luptei revoluționare, a întregii opere de construcție a socialismului și comunismului.

Succesiunea diferitelor etape istorice pe teritoriul patriei noastre, modul în care s-a dezvoltat societatea românească de-a lungul timpului confirmă pe deplin justețea acestor principii fundamentale ale concepției materialist-dialectice și istorice, ale marxism-leninismului. Faptele atestă că pe meleagurile de azi ale României s-au succedat în decursul mileniilor toate orînduirile sociale cunoscute în istoria umanității, că istoria poporului român este istoria dezvoltării forțelor de producție, a relațiilor de producție și sociale, a luptelor de eliberare socială și națională, împotriva cotropirii și dominației străine, pentru libertate și neatîrnare. **(Aplauze puternice, îndelungate).**

De la formarea de către Burebista, în secolul I înaintea erei noastre, a statului dacic centralizat, de la epoca înfloritoarei societăți dacice a lui Decebal, și apoi de-a lungul a două milenii de existență, pînă în ziua de azi, poporul nostru a trebuit să ducă lupte grele pentru a-și constitui și apăra ființa proprie, entitatea națională. Contactele cu marile civilizații antice, războaiele duse încă din cele mai vechi timpuri împotriva năvălitorilor — îndeosebi împotriva imperiului roman — cucerirea Daciei de către romani și convietuirea îndelungată a dacilor și romanilor pe acest teritoriu au pus o amprentă puternică pe caracterul și fizionomia morală a poporului nostru. Urmaș al „celor mai drepți și mai viteji dintre traci" — cum îi numea Herodot pe getodaci — precum și al mîndrilor romani, poporul român s-a distins întotdeauna prin dragostea de adevăr și dreptate, prin dîrzenie și neînfricare în luptă, prin voința de a fi stăpîn pe destinul său, de a-și făuri viitorul în deplină libertate. **(Aplauze puternice).** Așa se explică și faptul că marile migrațiuni ale unor popoare asiatice în Europa — fenomen care a frînat mult progresul societății

(Continuare în pag. a II-a)

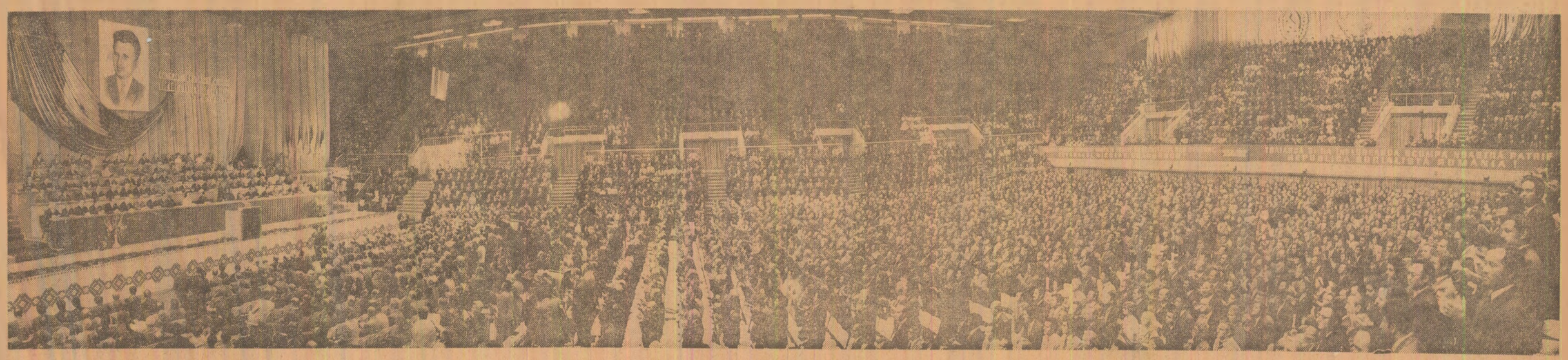

(Urmare din pag. I)

de pe acest teritoriu — nu au putut schimba caracteristicile spirituale și morale ale poporului nostru.

Descoperirile arheologice, dovezile materiale confirmă în mod incontestabil că locuitorii de pe teritoriul patriei noastre și-au organizat o viață economică, socială și politică proprie — munții și pădurile oferindu-le condiții prielnice atît pentru existență, cît și pentru apărare — și au luptat vitejește pentru a-și păstra ființa, graiul și glia strămoșească, intrînd, totodată, în contact și conviețuind în mod pașnic cu unele grupări migratoare. Numeroase seminții au trecut însă ca valul, neputîndu-se statornici pe aceste meleaguri.

Odată cu încheierea epocii migrațiilor, vechii locuitori ai țării au trecut la organizarea pe baze noi a vieții economice, politice și sociale, constituind voievodatele, formațiuni statale mai mici cu caracter feudal, și apoi cele trei mari state feudale — Moldova, Transilvania și Țara Românească — în care întotdeauna majoritatea populației a fost alcătuită din urmașii celor „mai drepți și mai viteji“ constituiți în poporul român. În măreața epopee a luptei pentru dezvoltarea și păstrarea ființei naționale a poporului nostru, pentru libertate și neatîrnare, un loc de cinste ocupă eroicele războaie purtate sub conducerea lui Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul — care a realizat pentru prima oară, în 1600, unirea celor trei provincii românești — precum și a altor voievozi ce n-au pregetat să-și jertfească viața pentru apărarea pămîntului străbun. **(Aplauze puternice).** În toată această îndelungată perioadă istorică, principala forță socială a poporului nostru a fost țărănimea, ea jucînd rolul esențial atît în luptele pentru dreptate națională și socială, pentru independență, în producerea bunurilor materiale ale societății, cît și în conservarea limbii și îmbogățirea continuă a culturii românești. Iată de ce, la acest congres, consider că trebuie să aducem un omagiu poporului, țărănimii, care și-a îndeplinit în toate împrejurările datoria. **(Aplauze puternice).**

Desigur, nu poate fi contestat faptul că atît în perioada migrațiunilor, cît și apoi, în epoca închegării formațiunilor statale feudale, între populația băștinașă și neamurile care au trecut pe aici ori s-au așezat alături de români, precum și între români și popoarele vecine a avut loc un proces de apropiere și influențare reciprocă. Acest proces firesc — cu un caracter mai general în Europa — a constituit și un factor important în delimitarea și cristalizarea trăsăturilor distincte ale fiecărui popor. Acesta a fost și procesul dialectic al formării poporului român, similar cu acela al formării altor popoare, și, mai tîrziu, concomitent cu dezvoltarea forțelor și relațiilor de producție capitaliste, procesul constituirii unor națiuni, inclusiv a națiunii române.

În epoca foarte complexă și îndelungată de formare a popoarelor și națiunilor, în Europa de sud-est s-au răspîndit populații de origine etnică diferită, s-au constituit grupări naționale distincte. Astfel, împreună cu poporul român au rămas să conviețuiască populații de naționalitate maghiară, germană, sîrbă, un număr important de evrei și, într-o proporție mai redusă, alte naționalități. Totodată, în Ungaria, Serbia, Bulgaria, Rusia și, într-o măsură mai mare sau mai mică, și în alte țări a rămas să conviețuiască cu popoarele respective și populație de naționalitate română. Această realitate istorică poate și trebuie să constituie un factor de apropiere și dezvoltare a colaborării prietenești între popoare, cu atît mai mult cu cît, în statele la care m-am referit, oamenii muncii au răsturnat vechea orînduire bazată pe inegalitate socială și națională, pe exploatare și asuprire și edifică cu succes societatea socialistă și comunistă. **(Aplauze puternice, indelungate).**

Stimați tovarăși,

O caracteristică importantă a procesului de formare a statelor feudale românești și apoi a națiunii române, a statului nostru național unitar o constituie faptul că el a avut loc în condițiile vecinătății poporului român cu cele trei mari imperii ale vremii, începînd cu cel otoman, iar mai tîrziu cu imperiile țarist și habsburgic. Această împrejurare a făcut ca timp de peste 400 de ani poporul nostru să fie obiectul unei permanente politici de dominație străină, să îndure mari privațiuni, să ducă lupte grele pentru a-și apăra libertatea, neatîrnarea, propria ființă, pămîntul străbun. Distrugerile provocate de cotropitori, cheltuielile impuse de războaiele de apărare, tributurile plătite în diferite perioade puterilor dominante, îndeosebi imperiului otoman, au adus mari daune poporului nostru, frînînd progresul forțelor de producție, determinînd rămînerea în urmă pe planul dezvoltării economice și sociale a țării. Merită însă subliniat faptul că, deși înconjurate de trei mari imperii care, într-o formă sau alta, promovau aceeași politică de dominație și asuprire, țările românești au reușit să-și păstreze permanent autonomia, constituind totodată și un puternic sprijin pentru celelalte popoare din Balcani în lupta lor de eliberare națională. Îndelungata luptă comună dusă împotriva dominației străine, pentru libertate și independență națională a pus bazele unei prietenii trainice între popoarele din Balcani. Trebuie menționat, de asemenea, că, de-a lungul timpului, între poporul român și popoarele imperiilor vecine s-au dezvoltat relații de prietenie și colaborare, raporturi de întrajutorare împotriva politicii claselor dominante. Este bine cunoscut că în numeroase împrejurări armatele țărilor române au luptat alături de armatele rusești împotriva imperiului otoman. Doresc, de asemenea, să relev, în mod deosebit, tradițiile bogate ale relațiilor româno-ruse, precum și faptul că revoluționarii ruși s-au ridicat, nu o dată, împotriva politicii țarismului de asuprire a altor popoare.

În decursul acestei lungi perioade de încercări și lupte necurmate la care a fost supus poporul nostru, s-a dezvoltat puternic conștiința originii comune a românilor, precum și conștiința necesității unirii într-un singur stat a Moldovei, Transilvaniei și Țării Românești. **(Aplauze puternice).** Lupta pentru unitate națională a luat un și mai mare avînt în cele trei provincii românești odată cu accelerarea progresului forțelor de producție, cu apariția și dezvoltarea capitalismului. O însemnătate deosebită pentru fundamentarea științifică a ideii unității de neam, de origine etnică și limbă a tuturor românilor, au avut cronicarii și învățații poporului nostru din toate cele trei provincii. Astfel, cronicarul Grigore Ureche scria că „Rumânii, cîți se află lăcuitori la Țara Ungurească și la Ardeal și la Maramoroș, de la un loc sînt cu moldovenii, și toți de la Rîm se trag“, iar Miron Costin demonstrînd că „Locul unde este acum Moldova și Țara Muntenească este drept Dachia, cum și tot Ardealul cu Maramoroșul și cu Țara Oltului“ sublinia că, „Rumân înseamnă romanus, și unul cînd întreabă pe celălalt despre limbă, zice pînă în ziua de azi : „știi rumânește ?“ — nu zice „moldovenește“. La rîndul său, marele nostru savant Dimitrie Cantemir, vorbind de daci și romani, arăta că aceștia „sînt moșii și strămoșii noștri, a moldovenilor, muntenilor, ardelenilor și a tuturor, oriunde se află, a românilor“. Literatura despre unitatea și continuitatea pe aceste meleaguri a românilor, precum și despre cerința obiectivă a organizării lor într-un singur stat, ia o amploare impresionantă în secolul al XIX-lea. Ion Budai-Deleanu, considerat corifeu al „Școlii Ardelene“, spunea că : „preștiut lucru este cum fieștecare român, la întrebarea de ce neam este ? va răspunde : eu-s român“. Ilustrul revoluționar și cărturar Nicolae Bălcescu scria la mijlocul veacului trecut : „Unitatea națională fu visarea iubită a voevozilor noștri cei viteji, a tuturor bărbaților noștri cei mari care întrupară în sine individualitatea și cugetarea poporului spre a o manifesta lumii. Pentru dînsa ei trăiră, munciră, suferiră și muriră“, iar Cezar Boliac, în consens cu Bălcescu, adaugă : „Unirea României într-un singur stat nu este o ideie numai în capetele cîtorva români prea înaintați ; nu este o ideie ieșită din dezbaterile de la '48 încoace ; ea a fost sentimentul național în toate părțile României de cînd istoria a început a ne spune cîte ceva despre Dacia“.

Un rol primordial în supraviețuirea și dezvoltarea neîntreruptă a poporului nostru pe multiple planuri au avut conservarea și îmbogățirea limbii, precum și creația artistică populară care a cizelat continuu graiul strămoșesc, a cultivat virtuțile poporului, tradițiile înaintate și obiceiurile sale, i-au lărgit permanent orizontul de cultură. Baladele, doinele, cîntecele haiducești, poezia și basmul, arta ceramică, sculptura în lemn și piatră, țesăturile și portul național alcătuiesc un inestimabil patrimoniu spiritual care oglindește în modul cel mai elocvent forța creatoare și geniul poporului nostru, nestinsa sa dragoste de frumos, spiritul umanist, setea lui de adevăr și dreptate. **(Aplauze puternice).** Avîntul care l-au cunoscut literatura și arta începînd, în special, cu a doua jumătate a secolului trecut, are la bază tocmai bogăția fără seamăn a acestei minunate comori a artei noastre populare. Este semnificativ în această privință faptul că înflorirea poeziei, artelor plastice și muzicii române moderne a coincis cu o amplă activitate de culegere și prelucrare a tezaurului folcloric. În punerea în valoare a liricii populare, ca izvor de inspirație a unei creații de înaltă valoare artistică, un merit nepieritor are, așa cum spunea Eminescu :

„Ș-acel rege-al poeziei, vecinic tînăr și ferice,
Ce din frunze îți doinește, ce cu fluierul îți zice,
Ce cu basmul povestește — veselul Alecsandri“.

Cine nu citește sau recitește astăzi cu nespusă încîntare opera poetică a bardului de la Mircești, lucrările lui Bolintineanu, capodoperele lirice ale lui Eminescu, bogata și vibranta poezie a lui Coșbuc, Vlahuță, Hasdeu și a atîtor alți poeți, ce au îmbinat în mod exemplar profunzimea și măiestria neîntrecută a artei populare cu ideile avansate ale veacului lor, cu aspirațiile maselor populare în mijlocul cărora trăiau, spre libertate, dreptate și neatîrnare, demonstrînd astfel, prin operele lor, că literatura, arta trebuie, întotdeauna, să servească poporul, să fie scrise pentru popor! **(Aplauze puternice).**

Stimați tovarăși,

Unirea Munteniei și Moldovei și înfăptuirea în anul 1859 a statului național a constituit un moment crucial în destinele poporului nostru, marcînd intrarea României într-o etapă nouă a evoluției sale istorice. Lupta pentru libertate și independență națională se ridică pe o treaptă superioară, astfel că la mai puțin de două decenii după Unire este cucerită, cu arma în mînă, prin mari sacrificii și jertfe de sînge, suveranitatea de stat a patriei noastre. Încununare a unor năzuințe și lupte de veacuri ale poporului român, cucerirea independenței, al cărei glorios centenar îl vom aniversa anul viitor, a avut o profundă înrîurire asupra întregii dezvoltări a societății românești pe calea progresului economic și social, deschizînd largi orizonturi națiunii noastre spre afirmarea liberă, de sine stătătoare.

Odată cu dezvoltarea mai intensă a forțelor de producție, cu extinderea relațiilor de producție capitaliste, crește noua clasă socială, proletariatul, care începe să joace un rol tot mai important pe scena istoriei. Socialismul științific creat de Marx și Engels găsește încă de la început un ecou profund în rîndurile proletariatului din România, fiind însușit de mișcarea muncitorească din țara noastră. Unirea proletariatului cu ideile socialismului științific duce la intensificarea mișcării revoluționare, inclusiv la crearea, în 1893, a Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România — primul partid marxist al clasei noastre muncitoare. **(Vii aplauze).** Aceasta a făcut să crească și mai mult rolul proletariatului în viața social-politică a țării, în desfășurarea luptei maselor muncitoare împotriva exploatării, pentru drepturi și libertăți democratice, pentru o viață mai bună. Sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea au fost marcate de mari bătălii de clasă ale proletariatului din România. De asemenea, au loc intense mișcări țărănești care culminează cu puternica răscoală din 1907, eveniment istoric memorabil, a cărei aniversare de șapte decenii o vom sărbători în primăvara anului viitor.

În strînsă legătură cu noua etapă de dezvoltare a țării, cu marile evenimente social-politice care aveau loc în viața societății românești se conturează și o puternică mișcare culturală. În această perioadă se pun bazele învățămîntului modern și ia un puternic avînt activitatea științifică, îndeosebi în domeniul chimiei, matematicii și biologiei. Iau, de asemenea, avînt artele, care nu se mulțumesc numai să oglindească desfășurarea evenimentelor, ci aduc o contribuție efectivă la împlinirea țelurilor poporului, sprijină cu pasiune ideile revoluționare, aspirațiile democratice, progresiste ale proletariatului, ale maselor muncitoare. Situîndu-se pe poziții înaintate, marii creatori de artă din acea vreme au îmbogățit cu opere nepieritoare tezaurul spiritual al națiunii noastre.

Primul război mondial, rezultat al ascuțirii extreme a contradicțiilor interimperialiste, a dat totodată un avînt nemaiîntîlnit luptelor de eliberare națională și socială a popoarelor asuprite. Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie 1917 în Rusia și constituirea primului stat muncitoresc-țărănesc din istorie au arătat lumii, îndeosebi claselor exploatate și popoarelor subjugate, că vechea societate bazată pe inegalitate și nedreptate națională și socială nu este veșnică, că ea a intrat în faza dispariției, inaugurîndu-se o nouă eră, era făuririi orînduirii socialiste, era eliberării naționale a popoarelor. **(Aplauze puternice).**

Sfîrșitul războiului în Europa a dus, de asemenea, la prăbușirea imperiului austro-ungar care asuprea mai multe popoare, la constituirea, pe ruinele lui, a unor state naționale independente. În aceste împrejurări s-a realizat și visul de veacuri al românilor — unirea Transilvaniei cu țara și formarea statului național român unitar. Alcătuirea statului românesc național unitar nu este deci un dar, rezultatul unor conferințe internaționale, ci rodul luptei neobosite duse de cele mai înaintate forțe ale societății, de masele largi populare pentru unire, produsul legic al dezvoltării istorice, sociale și naționale, a poporului român. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Formarea statului național unitar marchează intrarea României într-un stadiu nou al evoluției sale economico-sociale, caracterizat prin creșterea rapidă a forțelor de producție și accelerarea dezvoltării capitaliste. Totodată, se accelerează și penetrația marilor monopoluri în economia românească, se intensifică exploatarea maselor muncitoare de către capitaliștii autohtoni și străini, se ascut tot mai puternic contradicțiile de clasă. Viața social-politică se caracterizează prin intensificarea luptelor maselor largi populare pentru transformarea democratică a societății, prin maturizarea și creșterea rolului clasei muncitoare — proces care a dus la constituirea, în mai 1921, a Partidului Comunist Român. Așa cum am arătat nu de mult, cu prilejul sărbătoririi a 55 de ani de la acest memorabil eveniment, crearea Partidului Comunist Român a reprezentat victoria concepției materialist-dialectice și istorice, a marxism-leninismului în mișcarea muncitorească din România, aceasta dînd un nou și puternic avînt luptelor sociale și politice desfășurate de proletariat, de masele largi populare. **(Aplauze îndelungate).**

Partidul nostru s-a afirmat de la început ca o puternică forță politică capabilă să ducă la victorie lupta clasei muncitoare, a poporului împotriva orînduirii burghezo-moșierești, pentru libertate și dreptate socială. Sînt cunoscute marile acțiuni greviste și demonstrațiile organizate de partid în special în perioada crizei economice. Totodată, în întreaga perioadă dintre cele două războaie mondiale, partidul nostru s-a ridicat cu hotărîre împotriva fascismului și a războiului, a militat pentru o politică de prietenie cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări vecine, a desfășurat o intensă activitate pentru unirea forțelor progresiste, antifasciste, în lupta pentru libertăți democratice, pentru o politică națională de deplină egalitate în drepturi a naționalităților conlocuitoare, pentru salvgardarea intereselor maselor largi populare, a independenței și integrității teritoriale a României. **(Aplauze puternice, indelungate).**

În această perioadă s-au dezvoltat, așa după cum se știe, creația artistică și gîndirea științifică, oglindind geniul, talentul și inventivitatea poporului nostru. Partidul a acordat o atenție deosebită mobilizării intelectualității, alături de clasa muncitoare, de masele populare, la lupta pentru salvgardarea intereselor fundamentale ale națiunii noastre. Din inițiativa și sub conducerea partidului au fost create o serie de organizații și asociații, reviste și publicații democratice, care au antrenat în jurul lor păturile largi ale intelectualității. Doresc să subliniez și cu acest prilej că, spre cinstea și mîndria intelectualității noastre, cei mai proeminenți savanți, scriitori și artiști români și din rîndul naționalităților conlocuitoare au participat cu abnegație la lupta împotriva politicii de fascizare a țării, a trădării intereselor naționale de către clasele exploatatoare, pentru apărarea independenței și integrității patriei, iar unii dintre aceștia s-au apropiat de partid, au activat în rîndurile sale, punîndu-și în serviciul poporului întreaga lor putere de creație și chiar viața.

Stimați tovarăși,

Desfășurarea evenimentelor istorice în perioada dintre primul și cel de-al doilea război mondial constituie pentru toate popoarele continentului nostru un bogat izvor de învățăminte și concluzii. Încă de la sfîrșitul celui de-al doilea deceniu și începutul deceniului al treilea, din acest secol, forțele cele mai reacționare ale burgheziei au trecut la lichidarea libertăților democratice și la instaurarea dictaturii fasciste. Astfel, în 1920 vine la putere dictatura fascistă horthistă în Ungaria, în 1922 se instaurează fascismul la conducerea Italiei, în 1923 triumfă dictatura fascistă în Bulgaria, iar în 1926 în Portugalia. Urmează apoi, în 1926, instaurarea dictaturii militare în Polonia, a dictaturii militaro-regale în Iugoslavia în 1929, iar în 1933 a dictaturii fasciste hitleriste în Germania. În anul 1934 se instaurează fascismul în Austria, în 1936 vine la putere dictatura militară în Grecia, iar în 1939 se instalează dictatura fascistă în Spania.

În România, în anii 1929—1930, organizațiile fasciste, îndeosebi Garda de Fier, își intensifică activitatea, trecînd la asasinate și pogromuri. După cum se știe, datorită luptei clasei muncitoare, sub conducerea partidului comunist, mobilizării forțelor democratice, ascensiunea fascismului a putut fi împiedicată pînă în anul 1938. Instaurarea dictaturii regale duce însă la accentuarea procesului de fascizare a țării, deschide calea trădării intereselor naționale și pactizării cu Germania hitleristă, calea venirii la putere în România, în 1940, a dictaturii militaro-fasciste. Sînt cunoscute crimele comise de legionari, cărora le-au căzut victime atît comuniștii, cît și diferiți democrați, renumiți oameni de știință și cultură ca Madgearu, Iorga și alții. Este bine să ne reamintim întotdeauna de acest lucru pentru a trage învățămintele corespunzătoare în activitatea noastră pe plan internațional. **(Aplauze puternice).**

Analiza evenimentelor din perioada anilor 1920—1940 demonstrează că în Europa fascismul a putut triumfa într-un mare număr de state, atît datorită unor cauze economico-sociale, cît și lipsei de unitate a clasei muncitoare, a comuniștilor și socialiștilor, a celorlalte forțe democratice antifasciste. După cum se știe, popoarele europene, ca de altfel întreaga omenire, au plătit foarte scump faptul că n-au acționat cu fermitate, unite, pentru a se împiedica dezlănțuirea celui de-al doilea război mondial. Iată de ce are o însemnătate vitală ca partidele comuniste, socialiste, social-democrate, toate partidele și organizațiile muncitorești, democratice să nu uite nici un moment lecțiile istoriei, să tragă învățămintele corespunzătoare din greșelile trecutului, întărind colaborarea și unitatea lor, intensificînd lupta actuală pentru apărarea libertăților democratice ale popoarelor, a păcii mondiale. **(Vii și îndelungate aplauze).**

Noi pornim de la teza marxist-leninistă după care partidelor revoluționare, forțelor progresiste le revine înalta datorie națională și internațională de a lupta în primul rînd împotriva claselor exploatatoare și a forțelor reacționare din propria țară. Spiritul patriotic revoluționar, spiritul de răspundere național și internațional ne obligă ca, ținînd seama de învățămintele istoriei, să condamnăm și să ne delimităm cu fermitate de politica reacționară, fascistă a claselor dominante din trecut din propria țară. Aceasta constituie un factor de seamă în activitatea de educație politică a maselor, în efortul pentru întărirea solidarității internaționale a celor ce muncesc. **(Aplauze puternice).**

II

EDIFICAREA SOCIETĂȚII SOCIALISTE, ÎNFĂPTUIREA REVOLUȚIEI CULTURALE AU DUS LA ÎNFLORIREA ARTEI ȘI CULTURII, LA SUCCESE REMARCABILE ÎN FORMAREA OMULUI NOU

Stimați tovarăși,

Nu doresc să mă refer acum la perioada războiului, deoarece am vorbit recent despre aceasta ; voi menționa numai faptul bine cunoscut că Partidul Comunist Român s-a ridicat cu toată hotărîrea împotriva războiului dus alături de Germania hitleristă contra Uniunii Sovietice, organizînd puternice acțiuni de sabotaj, precum și lupte de partizani, unind în acest scop clasa muncitoare, toate forțele democratice și patriotice. După cum este cunoscut, în condițiile intensificării luptei unite a forțelor antifasciste, democratice și patriotice interne, și în împrejurările internaționale favorabile create de succesele obținute pe front de armata sovietică, de victoriile întregii coaliții antihitleriste, Partidul Comunist Român a organizat și înfăptuit insurecția națională armată, antifascistă și antiimperialistă care a dus la răsturnarea dictaturii fasciste, la ieșirea țării din războiul împotriva Uniunii Sovietice, la trecerea României cu întregul său potențial militar și economic alături de coaliția antihitleristă. Aceasta a inaugurat o eră nouă în istoria milenară a patriei noastre, a deschis calea eliberării definitive a României de sub dominația imperialistă, a înfăptuirii năzuințelor poporului român de a fi liber și stăpîn pe bogățiile și pe munca sa, pe propriul său destin. **(Aplauze puternice, îndelungate).**

Actul istoric de la 23 August 1944 a marcat începutul unor profunde transformări revoluționare și prefaceri înnoitoare în viața întregii noastre societăți. Ca urmare a profundelor schimbări petrecute în societate, a realizării unității clasei muncitoare și a luptei unite cu țărănimea și cu alte forțe sociale, s-a creat posibilitatea înfăptuirii revoluției socialiste, a instaurării puterii muncitorești-țărănești și a trecerii la construcția victorioasă a socialismului. Aceasta a marcat începutul epocii făuririi conștiente de către poporul român a propriului său destin. Într-o perioadă scurtă, oamenii muncii, sub conducerea partidului lor marxist-leninist, au străbătut mai multe etape istorice, trecînd de la vechea orînduire burghezo-moșierească la orînduirea socialistă. Au dispărut pentru totdeauna clasele exploatatoare, a fost lichidată exploatarea omului de către om, s-au dezvoltat forțele de producție, s-au generalizat relațiile de producție socialiste în întreaga economie.

Aplicînd politica partidului, clasa muncitoare și-a demonstrat cu strălucire capacitatea de a construi o industrie modernă, în pas cu cele mai noi cerințe ale tehnicii, capacitatea de a conduce țara mai bine decît clasele exploatatoare și de a realiza cea mai dreaptă orînduire pe care a cunoscut-o vreodată omenirea, asigurînd, totodată, punerea în valoare a bogățiilor naționale, ridicarea nivelului de trai al poporului, consolidînd independența și suveranitatea patriei. **(Aplauze puternice, prelungite).** În anii de la eliberarea țării, producția globală a industriei naționale a crescut de peste 31 de ori, ritmurile cele mai înalte de dezvoltare înregistrîndu-se îndeosebi în ultimul deceniu, ca urmare a alocării unei importante părți a venitului național pentru fondul de acumulări.

O importanță deosebită pentru construcția cu succes a socialismului a avut, de asemenea, înfăptuirea revoluției agrare în țara noastră, cooperativizarea micii producții țărănești, realizarea proprietății socialiste de stat și cooperatiste în agricultură, modernizarea și dezvoltarea intensivă a producției acestui important sector al economiei naționale.

Pe baza dezvoltării și modernizării forțelor de producție, a întregii economii, a sporirii venitului național, partidul și statul au înfăptuit un amplu program de măsuri în vederea ridicării nivelului de trai, material și spiritual, al întregului nostru popor. Au crescut veniturile oamenilor muncii, precum și cheltuielile social-culturale ale statului, s-a îmbunătățit aprovizionarea populației, s-a asigurat în condiții mai bune satisfacerea cerințelor de viață ale tuturor celor ce muncesc.

Odată cu dezvoltarea forțelor de producție au fost perfecționate relațiile de producție, au avut loc mari schimbări în structura socială a societății românești. Alianța dintre clasa muncitoare și țărănime a devenit principala forță politică ce asigură mersul ferm înainte al patriei pe calea progresului și prosperității. Societatea socialistă românească este formată astăzi din clase și categorii sociale care participă activ la munca productivă — în sfera creației materiale și spirituale — și acționează unite, în strînsă colaborare, pentru triumful socialismului și comunismului pe pămîntul României. **(Aplauze puternice).**

Pe baza realizării cu succes a obiectivelor primei etape a transformării revoluționare a societății, a asigurării triumfului socialismului la orașe și sate, Congresele al X-lea și al XI-lea au elaborat obiectivele și programul trecerii României într-o etapă istorică superioară — etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism.

Paralel cu dezvoltarea puternică a bazei tehnico-materiale a noii societăți, a fost creată o nouă suprastructură, corespunzătoare forțelor și relațiilor de producție socialiste.

Pornind de la faptul că socialismul este rodul creației conștiente a maselor, chintesența cuceririlor geniului uman, că la baza întregii opere de făurire a noii orînduiri trebuie să stea cele mai noi realizări ale cunoașterii, partidul și statul au acordat o atenție deosebită dezvoltării învățămîntului, științei și culturii. Doresc să subliniez, cu multă satisfacție, că după 23 August 1944 cea mai mare și cea mai valoroasă parte a intelectualității, de toate vîrstele și categoriile, s-a alăturat luptei maselor largi, a sprijinit activ politica partidului, participînd nemijlocit la toate marile transformări revoluționare cu care se mîndrește astăzi societatea noastră. Prin efortul neprecupețit depus pentru făurirea unui învățămînt nou, a științei și culturii revoluționare, intelectualitatea a adus o contribuție deosebit de prețioasă, împreună cu întregul popor, la edificarea noii orînduiri sociale.

Este cunoscută greaua moștenire lăsată de regimul burghezo-moșieresc în ce privește învățămîntul și pregătirea culturală a poporului. Într-o perioadă scurtă a fost lichidat analfabetismul, s-a realizat o amplă revoluție culturală, s-a desfășurat o vastă activitate de educație a maselor largi populare. Dezvoltarea și perfecționarea rețelei de instrucție publică, generalizarea obligatorie a școlii de 10 ani situează acum România între țările cu un învățămînt dezvoltat. În școlile primare, gimnaziale și liceale învață peste 4 000 000 de elevi, iar în învățămîntul superior peste 160 000 de studenți. În mod corespunzător s-a dezvoltat și învățămîntul în limbile naționalităților conlocuitoare, care cuprinde circa 330 000 de elevi și studenți. O puternică înflorire a cunoscut cercetarea științifică românească — în cadrul căreia lucrează peste 140 000 persoane — care a adus și aduce o contribuție importantă la modernizarea industriei și agriculturii, la soluționarea unor probleme complexe ale dezvoltării noastre economico-sociale.

Ca urmare a progresului general al societății, a extinderii și perfecționării instrucției publice, a răspîndirii largi în mase a cunoștințelor științifice, politice și culturale, în anii socialismului a avut loc o puternică ridicare a nivelului de cultură al întregului popor, o înflorire fără precedent a vieții spirituale a patriei noastre.

În activitatea politico-educativă și cultural-artistică un rol de cea mai mare importanță a avut plenara Comitetului Central din 3—5 noiembrie 1971, care a elaborat Programul ideologic al partidului, a stabilit sarcinile organelor și organizațiilor de partid, ale organizațiilor de masă și obștești, ale tuturor organismelor cu caracter educativ, în activitatea de ridicare a conștiinței socialiste a maselor, de făurire a omului nou. Justețea concluziilor și obiectivelor stabilite de plenara din 1971 a fost demonstrată în viață de realizările înfăptuite în acești cinci ani în întreaga activitate de educație politică a poporului nostru, în dezvoltarea culturii noi, socialiste a României. **(Vii aplauze).**

Un avînt remarcabil cunoaște creația literar-artistică, lucru demonstrat în modul cel mai elocvent și de faptul că anul trecut producția de carte a însumat aproape 3 900 de titluri într-un tiraj de peste 65 000 000 exemplare. Dintre acestea, 340 titluri totalizînd un tiraj de peste 3 000 000 exemplare sînt scrise în limbile naționalităților conlocuitoare.

O bogată activitate artistică educativă desfășoară cele 145 teatre și instituții muzicale, dintre care 14 în limbile naționalităților conlocuitoare. O largă amploare au înregistrat artele plastice și, în mod deosebit, arta monumentală care glorifică trecutul eroic al poporului nosstru, marile figuri ale istoriei naționale, precum și clocotitoarea activitate a clasei muncitoare, a mișcării revoluționare, a României actuale. A crescut și s-a diversificat producția cinematografică românească de toate genurile, găsind un ecou tot mai larg în rîndurile spectatorilor, contribuind la întreaga activitate de educație socialistă și de instruire științifică, tehnică și culturală a poporului.

Dispunem de un vast sistem de așezăminte culturale la orașe și sate care asigură condiții pentru participarea tot mai largă a maselor la viața artistică și la activitatea educativă. În prezent funcționează peste 21 000 biblioteci cu circa 140 milioane volume, numărul muzeelor se ridică la peste 360, al caselor de cultură și cluburilor la aproape 700, al căminelor culturale comunale la peste 2 700 — multe dintre acestea avînd și filiale în satele din comunele respective — al universităților populare la peste 1 000. În anii de după eliberare, a cunoscut o dezvoltare puternică tradiționala mișcare artistică de amatori, care exprimă participarea democratică a maselor de oameni ai muncii la procesul dezvoltării culturii noi, asigurarea condițiilor de manifestare a talentelor din sînul poporului, posibilitatea valorificării multilaterale a personalității umane. Mișcarea artistică de amatori din țara noastră cuprinde astăzi în rîndurile sale peste 400 000 de oameni încadrați în circa 30 000 formații artistice corale, de teatru, dans, recitări și altele. Dintre formațiile artistice de amatori, peste 2 500 își desfășoară activitatea în limbile naționalităților conlocuitoare, iar peste 4 500 prezintă programe mixte atît în limba română, cît și ale naționalităților conlocuitoare.

În prezent, în România se tipăresc 31 cotidiane, totalizînd un tiraj, la o apariție, de 3 560 000 exemplare și 444 reviste și publicații periodice cu un tiraj, la o apariție, de aproape 7 700 000 exemplare. Dintre acestea, în limbile naționalităților conlocuitoare se tipăresc 51 de publicații, centrale și locale, cu un tiraj total, la o apariție, de 720 000 exemplare. Dispunem de 6 studiouri de radio și 62 stații de radio-emisie, numărul abonaților la radio și radioficare ridicîndu-se la aproape 3 100 000, iar al celor pentru televiziune la aproape 2 700 000 ; în limbile naționalităților conlocuitoare se transmit la programele de radio și televiziune peste 6 000 de ore anual.

Toate aceste cifre relevă cadrul organizatoric larg și mijloacele materiale puternice de care dispune societatea noastră pentru promovarea artei și culturii socialiste și răspîndirea ei în mase, pentru îmbogățirea vieții spirituale a oamenilor muncii de la orașe și sate, pentru formarea conștiinței socialiste, a trăsăturilor moral-politice înaintate ale omului nou. Conducînd vasta operă de edificare a societății socialiste, partidul nostru pune pe primul plan omul, dezvoltarea sa multilaterală, asigurarea ridicării continue a bunăstării lui materiale, dar și crearea tuturor condițiilor pentru lărgirea orizontului său de cunoaștere, pentru manifestarea sa plenară în întreaga viață social-politică.

Mărețele realizări obținute în revoluția și construcția socialistă, în făurirea noii civilizații materiale a patriei, în înflorirea artei și culturii, în educația în spirit nou, revoluționar, a poporului, demonstrează cu tărie justețea politicii marxist-leniniste a partidului nostru care, în întreaga activitate, aplică în mod creator adevărurile universal-valabile, legile obiective ale dezvoltării istorice și sociale la condițiile concrete ale țării noastre, asigurînd triumful socialismului, ridicarea bunăstării întregului nostru popor. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Dragi tovarăși,

Acum, cînd în cadrul Congresului educației politice și al culturii socialiste facem bilanțul vastei activități consacrate lărgirii orizontului de cultură al maselor și dezvoltării conștiinței lor revoluționare, constatînd cu justificată satisfacție succesele remarcabile obținute în formarea omului nou, nu putem trece totuși cu vederea lipsurile și greșelile săvîrșite. O lungă perioadă de timp, în propaganda noastră, în activitatea de educație politică și culturală, s-au comis multe greșeli, prezentîndu-se în mod dogmatic, rupte de realități, diferite teze marxist-leniniste, neluîndu-se întotdeauna în considerare realitățile țării noastre, schimbările profunde produse în situația mondială. Greșeli serioase s-au produs în interpretarea istoriei țării noastre, a formării poporului, a limbii și a însăși națiunii române. În activitatea de propagandă și educație politică au fost subapreciate momente importante ale luptei de eliberare națională și socială, ale istoriei mișcării revoluționare, muncitorești din țara noastră, ale activității Partidului Comunist Român, precum și rolul clasei muncitoare, al țărănimii, al maselor largi populare. Nu s-a evidențiat în suficientă măsură lupta comună a poporului român și naționalităților conlocuitoare, în general rolul poporului ca adevărat făuritor al istoriei patriei.

Se știe, de asemenea, că în decursul unei importante perioade de timp, în organizarea învățămîntului și a vieții culturale nu s-a ținut suficient seama de experiența și tradițiile înaintate ale țării noastre, copiindu-se în mod mecanic forme și metode din alte țări, care nu corespundeau realităților noastre concrete, specificului dezvoltării istorice a poporului, cerințelor sale spirituale. Greșeli mari s-au făcut în orientarea instrucției publice, neglijîndu-se domenii moderne ale învățămîntului și ignorîndu-se necesitatea integrării școlii cu știința și producția. O lungă perioadă s-a manifestat o atitudine de gravă subapreciere a capacității gîndirii creatoare românești, a dezvoltării cercetării noastre științifice, adoptîndu-se o atitudine de ploconire față de tot ceea ce aparținea străinătății.

O serie de lipsuri s-au manifestat de-a lungul anilor și în orientarea creației literar-artistice. Nu s-a acordat totdeauna atenția cuvenită abordării temelor majore ale trecutului și prezentului nostru revoluționar, încurajîndu-se lucrări cu caracter facil, care tratau realitatea în mod superficial. S-a manifestat uneori mai mult interes față de forma artistică a creației decît față de problematica ei socială, față de conținutul de idei. În general se poate spune că în creația literar-artistică, cu toate rezultatele bune obținute, nu s-au evidențiat prea multe lucrări de valoare remarcabilă, atît sub raportul profunzimii conținutului, cît și al calității artistice. Multe din problemele fundamentale ale vieții contemporane, din mărețele transformări revoluționare petrecute în țara noastră nu se regăsesc încă în toată amploarea și complexitatea lor în literatură și artă. Putem spune, de aceea, că mulți din creatorii noștri sînt încă datori oamenilor muncii, po-

(Continuare în pag. a III-a)

(Urmare din pag. a II-a)

porului, care așteaptă opere de o mai mare valoare, profund educative prin adevărul și forța lor dinamizatoare, capabile să dăinuie peste timp drept mărturie a mărețelor file de istorie scrise în aceste decenii de **națiunea noastră socialistă. (Vii aplauze).**

Critica literar-artistică nu a făcut întotdeauna o analiză obiectivă, științifică a lucrărilor, mai ales a tendinței lor sociale și filozofice, mulțumindu-se uneori cu aprecieri formale, de complezență, sau ocupîndu-se doar de procedeele de creație folosite de autori ; ea nu a acordat atenția necesară problemelor teoretice de bază ale esteticii marxiste, ale realismului revoluționar în artă. Și în valorificarea moștenirii trecutului s-au făcut greșeli, într-o perioadă nesocotindu-se sau chiar blamîndu-se opere remarcabile ale înaintașilor, de pe poziții ideologice dogmatice, rigide, străine materialismului dialectic și istoric, iar alteori elogiindu-se fără discernămînt lucrări conținînd idei retrograde sau avînd o calitate artistică discutabilă, nereprezentativă pentru patrimoniul nostru cultural.

În ce privește activitatea cultural-artistică de masă, a formațiilor de amatori, trebuie arătat că, pe lîngă succesele de seamă obținute în această amplă mișcare ce se desfășoară în țara noastră, s-au manifestat și serioase lipsuri, punîndu-se uneori accentul principal pe promovarea dansului popular și neglijîndu-se celelalte forme ale vieții artistice, mai ales acțiunile cu caracter educativ. Nu putem fi încă pe deplin mulțumiți de felul cum sînt folosite puternica bază materială, forțele de care dispune astăzi societatea noastră în acest domeniu.

Lipsuri serioase se manifestă în activitatea presei și radioteleviziunii, care nu acordă atenția cuvenită problemelor educației politice și ale activității cultural-artistice, formării omului nou. Aceste lipsuri se manifestă cu deosebire și într-un mod mai pregnant în programele radioteleviziunii care tratează superficial unele din aceste probleme, prezentînd uneori ea însăși emisiuni cultural-artistice de calitate scăzută, atît din punct de vedere al conținutului, cît și al valorii artistice. Există încă destule neajunsuri, atît din punct de vedere al conținutului, cît și al nivelului artistic în producția de filme, precum și în repertoriul teatrelor. Pe ecranele cinematografice și la televiziune mai rulează filme, iar pe scenele teatrelor mai sînt prezentate piese din creația altor țări, cu un conținut necorespunzător, care nu contribuie la formarea omului nou, constructor al socialismului.

Toate aceste lipsuri se datoresc, în primul rînd, faptului că propaganda noastră de partid, lucrătorii pe tărîmul muncii ideologice nu au studiat serios, pe baza concepției materialismului dialectic și istoric, a marxism-leninismului, fenomenele și problemele ridicate de întreaga dezvoltare socială, spre a trage concluzii corespunzătoare pentru activitatea teoretică și practică. Unii au dat dovadă de o inadmisibilă lipsă de răspundere, orientînd greșit această activitate. Totodată, trebuie să spunem deschis că multă vreme organele de partid, inclusiv Comitetul Central, n-au acordat atenția necesară conducerii nemijlocite a muncii ideologice și de propagandă, manifestîndu-se o mentalitate greșită după care de propagandă și educație trebuie să se ocupe numai cei ce lucrează în acest domeniu. Cu toate măsurile luate și îmbunătățirile obținute, mai continuă încă să se manifeste o anumită subapreciere a propagandei și activității politico-ideologice din partea unor organizații și a unor organe de partid. În același timp, organele de stat create în scopul îndrumării acestei activități nu și-au îndeplinit în mod conștiincios îndatoririle lor de mare răspundere în activitatea de educație politică și culturală.

În activitatea Consiliului Culturii și Educației Socialiste, a Ministerului Educației și Învățămîntului, Consiliului Național al Radioteleviziunii, Academiei de Științe Sociale și Politice și altor organe se fac simțite serioase lipsuri, mult formalism, manifestări de paradă, neacordîndu-se atenția necesară organizării temeinice a muncii educative și culturale, îndeosebi conținutului politic și de idei al acesteia, precum și cuprinderii largi a maselor populare. Totodată, Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliul Național al Femeilor, conducerile uniunilor de creație, ale organizațiilor cooperatiste și obștești nu acordă toată atenția activității de educație și cultură în rîndul maselor largi, îndeosebi al femeilor și tineretului. Consider, de asemenea, necesar să menționez lipsurile manifestate în munca Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, a consiliilor județene ale acestuia, în coordonarea activității organizațiilor componente și desfășurarea unitară a muncii de educație și cultură.

Nu doresc să insist mai mult asupra lipsurilor și aspectelor negative. Sper că în congres, atît în plen, cît mai ales în secțiuni, întreaga activitate politică și cultural-educativă va fi analizată pe larg, într-un spirit critic și autocritic, în scopul stabilirii soluțiilor și măsurilor pentru ridicarea ei la un nivel tot mai înalt.

Este necesar și în acest domeniu — ca în toate domeniile — să pornim de la necesitatea unei analize critice și autocritice a drumului pe care l-am străbătut, să tragem toate învățămintele și concluziile, atît din ceea ce a fost bun, din experiența pozitivă, cît și din lipsurile și neajunsurile care s-au manifestat.

Nu putem acum, la acest congres, să nu subliniem și să nu ne oprim mai amănunțit asupra unor manifestări negative care au existat în trecut în activitatea noastră ideologico-educativă, dacă dorim ca într-adevăr congresul să marcheze un moment nou în întreaga activitate politico-educativă și culturală, de formare a omului nou, cu o conștiință înaintată. **(Aplauze puternice).**

Mă aștept ca presa din unele țări, unele posturi de radio și televiziune străine să se ocupe îndeosebi de lipsurile la care m-am referit, încercînd să diminueze realizările și să prezinte denaturat viața societății noastre. I-aș invita pe ziariștii respectivi să facă bine să prezinte și ei cum se desfășoară activitatea în societatea lor, cu lipsurile, cu neajunsurile ei — și să ne așezăm la o dezbatere publică pentru a demonstra caracterul avansat al culturii socialiste și lipsurile grave — pornind de la însăși baza socială — ale întregii activități educative din societatea capitalistă. **(Aplauze puternice, îndelungate).** Desigur, pe cei de bună-credință — și sînt mulți aceștia — îi invit să pună accentul pe ceea ce este pozitiv și să acționăm pentru a crea în lume o cultură nouă, în serviciul popoarelor, al păcii și colaborării internaționale. **(Aplauze puternice).**

Așa cum am mai menționat și în alte împrejurări, prezentarea deschisă a lipsurilor, a greșelilor constituie nu o dovadă de slăbiciune, ci o dovadă a tăriei și forței partidului nostru. Aceasta reprezintă garanția că vor fi luate toate măsurile pentru a îmbunătăți activitatea în toate domeniile, pentru a nu se mai repeta denaturări ale trecutului, ale luptei revoluționare a poporului și partidului nostru, pentru a se prezenta istoria, lupta revoluționară, gîndirea poporului nostru, arta și cultura, creația sa de astăzi în adevărata lor amploare, ca o activitate creatoare, de făurire a unei vieți noi, libere. **(Aplauze puternice).**

Luarea unei poziții ferme față de greșelile care au fost comise și în acest sector de activitate va duce, fără nici o îndoială, la îmbunătățirea muncii întregului nostru front ideologic, a întregii activități de partid, la creșterea rolului conducător al partidului în acest domeniu, la creșterea unității, a forței sale în opera de făurire a socialismului și comunismului pe pămîntul României. **(Aplauze puternice).**

Entuziasmul, dragostea și încrederea cu care întregul nostru popor a sărbătorit recent împlinirea a 55 de ani de existență a partidului se datoresc tocmai faptului că de-a lungul întregii sale existențe Partidul Comunist Român s-a dovedit exponentul cel mai fidel al intereselor fundamentale și aspirațiilor de progres ale întregii noastre națiuni, a probat că el nu are alt țel mai înalt decît slujirea poporului, a cauzei fericirii și libertății sale, a idealurilor socialismului și comunismului, a colaborării și păcii în lume. **(Aplauze puternice).**

Foto : S. CRISTIAN

III
PERSPECTIVELE DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE A ROMÂNIEI ÎN NOUL CINCINAL

Dragi tovarăși,

Am încheiat nu de mult cincinalul 1971—1975 și am trecut la înfăptuirea noului plan de cinci ani — ce marchează o etapă nouă, superioară în dezvoltarea patriei — pe baza Programului Partidului Comunist Român, a istoricelor hotărîri adoptate de Congresul al XI-lea, a Directivelor privind progresul economico-social al țării pînă în 1990, documente ce fundamentează teoretic și practic căile făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism.

În actualul cincinal va fi continuată politica de dezvoltare în ritm înalt a forțelor de producție, de industrializare socialistă, de introducere a științei și tehnicii moderne în întreaga economie. Producția globală a industriei va spori într-un ritm mediu anual de circa 11 la sută, astfel încît în 1980, ultimul an al cincinalului, ea va ajunge la circa 1 000 miliarde lei. Odată cu dezvoltarea producției în ramurile industriei de vîrf, hotărîtoare pentru progresul accelerat al întregii economii — cum sînt construcția de mașini, electronica și electrotehnica, chimia și metalurgia — se va da o atenție deosebită sporirii și modernizării industriei ușoare și alimentare, în general a bunurilor de consum, în vederea satisfacerii la un nivel superior a nevoilor de viață ale oamenilor muncii.

Se va acorda o atenție deosebită dezvoltării intensive și modernizării producției agricole, vegetale și animale, sporirii recoltelor de cereale, îmbunătățirii creșterii animalelor, măririi producției în legumicultură, pomicultură și viticultură. Se prevede, de asemenea, realizarea unui amplu program de irigații și amenajări funciare, precum și accelerarea procesului de mecanizare și chimizare a întregii producții agricole.

Noul cincinal prevede un vast program de investiții, care va însuma aproape 1 000 de miliarde lei, asigurînd dezvoltarea puternică a bazei tehnico-materiale a societății. În acest cadru se vor asigura repartizarea rațională și dezvoltarea armonioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, ridicarea economico-socială rapidă a tuturor județelor.

Se poate spune că înfăptuirea cu succes a prevederilor cincinalului 1976—1980 va asigura ridicarea substanțială a potențialului economic al României, sporirea într-o măsură însemnată a avuției naționale, creșterea venitului național cu peste 11 la sută anual, marcînd transformarea României într-o țară industrial-agrară, în care industria va avea rolul precumpănitor, apropierea ei de nivelul țărilor dezvoltate din punct de vedere economic.

Dezvoltarea forței economice a țării va asigura creșterea veniturilor totale reale ale oamenilor muncii, pînă în 1980, cu circa 37 la sută și sporirea cu peste 50 la sută a cheltuielilor statului destinate satisfacerii nevoilor social-culturale ale populației, care vor ajunge în 1980, pe o familie, la circa 11 000 lei, față de 7 400 lei în 1975. Va cunoaște o amploare deosebită construcția de locuințe, realizîndu-se din fondurile statului 815 000 apartamente și circa 300 000 case în regia proprie a populației. Se va îmbunătăți asistența sanitară și organizarea odihnei oamenilor muncii, se va trece la săptămîna de lucru de 44 de ore. Se vor diversifica și spori simțitor producția bunurilor de consum și de uz gospodăresc, precum și serviciile pentru populație. Vom face totul ca ceea ce realizăm în dezvoltarea bazei materiale să se reflecte din plin în ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor — țelul suprem al politicii partidului, esența societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm în România. **(Aplauze puternice).**

Ca rezultat al desfășurării susținute a politicii de industrializare, al creșterii și modernizării forțelor de producție, al ridicării nivelului agriculturii, se vor produce noi și importante schimbări în structura socială a țării. Vor crește puternic rîndurile clasei muncitoare — forța socială de bază a societății noastre —, va spori rolul ei de clasă conducătoare în opera de edificare a noii orînduiri. Țărănimea — deși va scădea numericește ca urmare a modernizării producției agricole — va continua să joace un rol de cea mai mare importanță în producția de bunuri materiale, în întreaga operă de construcție socialistă și comunistă. În condițiile desfășurării largi a revoluției tehnico-științifice, intelectualitatea își va spori continuu rîndurile, îndeplinind un rol tot mai important în întreaga activitate economico-socială a țării.

Odată cu lărgirea și modernizarea bazei tehnico-materiale a societății, se va asigura perfecționarea relațiilor de producție și sociale. Partidul va acționa în mod consecvent pentru adîncirea continuă a democrației socialiste, participarea maselor de oameni ai muncii la întreaga activitate de guvernare a statului. Se vor crea noi premise pentru avansarea pe calea dispariției treptate a deosebirilor esențiale dintre munca fizică și intelectuală, dintre munca industrială și agricolă. Prin înfăptuirea programului de sistematizare a localităților rurale se vor înregistra noi progrese în direcția apropierii condițiilor de viață de la sate față de cele de la orașe.

Se vor accentua apropierea dintre muncitori și țărani, între toate categoriile sociale, unitatea și coeziunea întregului popor, omogenizarea crescîndă a societății noastre, ceea ce va da o bază socială nouă întregii activități pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea spre comunism. **(Aplauze puternice).**

IV
LINIILE DIRECTOARE ALE ACTIVITĂȚII DE EDUCAȚIE REVOLUȚIONARĂ, SOCIALISTĂ A OAMENILOR MUNCII DIN PATRIA NOASTRĂ

Stimați tovarăși,

Este un adevăr binecunoscut că socialismul și comunismul se construiesc cu poporul și pentru popor, că în edificarea noii orînduiri rolul hotărîtor îl au masele de oameni ai muncii — făuritorii tuturor bunurilor materiale și spirituale ale societății, ai propriei lor istorii. Tocmai de aceea, partidul nostru pune în centrul atenției făurirea omului nou, folosirea deplină a tuturor mijloacelor de care dispune societatea pentru ridicarea continuă a nivelului general de cultură — profesional, politic, științific — al maselor largi populare, pentru înarmarea temeinică a constructorilor socialismului cu cele mai avansate cuceriri ale geniului uman, cu cunoașterea legilor obiective ale dezvoltării sociale. Numai cunoscînd aceste legi, adevărurile universal valabile, oamenii muncii vor putea acționa în mod conștient pentru transformarea naturii și a societății, vor putea fi cu adevărat stăpîni pe soarta lor, realizînd acel salt, cu adevărat revoluționar, de care vorbea Engels — saltul din „imperiul necesității în imperiul libertății".

La baza întregii activități educative trebuie să stea concepția revoluționară despre lume și viață a partidului — materialismul dialectic și istoric, atotbiruitoarea învățătură marxist-leninistă, Programul Partidului Comunist Român — Carta teoretică, ideologică și politică a comuniștilor români, expresia marxism-leninismului creator în România. Partidul trebuie să asigure conducerea și îndrumarea nemijlocită a întregii munci ideologice și teoretice, a întregii educații politice și culturale. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Munca — factor determinant în formarea conștiinței socialiste

Formarea omului nou trebuie să pornească de la adevărul binecunoscut după care munca, activitatea socială utilă constituie factorul determinant în formarea conștiinței socialiste, în educarea morală și politică a maselor. De aceea, este necesar să punem pe prim-plan educarea oamenilor, îndeosebi a tineretului, prin muncă și pentru muncă. Societatea pe care o edificăm este societatea celor ce muncesc, ea se întemeiază nemijlocit pe munca creatoare a tuturor membrilor săi. Fiecare cetățean trebuie să depună o activitate utilă societății, să contribuie activ la progresul general al țării. Munca liberă, despovărată de exploatare, constituie unica sursă a sporirii avuției naționale, a înfloririi patriei, a prosperității poporului și a bunăstării personale ; de aceea, ea trebuie înțeleasă ca o necesitate, ca o îndatorire de onoare a fiecărui cetățean și, totodată, ca principalul mijloc de afirmare a personalității umane, a forței creatoare a fiecărui cetățean. Trebuie să fie tuturor clar că nimeni nu poate trăi în societatea noastră fără a munci într-un sector sau altul al vieții economico-sociale ! Fiecare trebuie să înțeleagă că are datoria morală și patriotică de a-și consacra întreaga energie, competență și forță de muncă dezvoltării proprietății socialiste — principalul izvor al înfloririi economico-sociale a țării, al bunăstării și fericirii întregii națiuni. **(Vii aplauze).** Vechea lozincă „nici muncă fără pîine, nici pîine fără muncă" trebuie să fie permanent trează în mintea copiilor, a tineretului, a tuturor cetățenilor patriei noastre. Ea trebuie să fie înscrisă la loc de cinste în toate cărțile pentru copii, în toate manualele școlare și nu ar strica — și în presa noastră, și în emisiunile de radio și televiziune. **(Vii aplauze).**

Întreaga activitate educativă trebuie să aibă la bază principiile eticii și echității socialiste, conform cărora fiecare primește de la societate în raport cu contribuția concretă adusă la progresul patriei, combătîndu-se tendința unora de a subordona interesele generale ale societății intereselor particulare, înguste, de a da societății cît mai puțin și de a pretinde de la ea cît mai mult. În spiritul eticii și echității trebuie să veghem permanent la realizarea unui raport just între veniturile diferitelor categorii de oameni ai muncii și, totodată, la aplicarea riguroasă, în toate sectoarele, a principiilor socialiste de cointeresare materială. Fiecare cetățean trebuie să fie conștient că bunăstarea și fericirea sa depind nemijlocit de felul cum muncește pentru dezvoltarea economiei naționale, pentru creșterea avuției întregului nostru popor. **(Aplauze puternice).**

Rolul școlii, al științei și tehnicii în accelerarea progresului social

Dragi tovarăși,

Pornind de la faptul că în societatea noastră nouă învățămîntul constituie un factor principal de educație și formare a omului nou, Programul partidului și hotărîrile Congresului al XI-lea au stabilit continuarea, cu toată perseverența și fermitatea, a eforturilor de legare strînsă a școlii de cercetare și producție. Pe această cale școala trebuie să asigure pregătirea tineretului pentru muncă și viață și, totodată, însușirea celor mai noi cunoștințe teoretice — științifice și culturale — să dezvolte în rîndul tinerilor respectul și pasiunea pentru munca concretă, producătoare de valori materiale. În același timp, trebuie să crească rolul educativ al școlii, contribuția ei la cultivarea în rîndul tineretului a înaltelor trăsături morale ale omului nou, constructor al socialismului. În legătură cu aceasta, consider necesar să atrag atențiunea asupra necesității de a se acorda mai multă grijă istoriei, literaturii, limbii române, creației poporului nostru — aceasta constituind un factor important pentru educația socialistă a tineretului patriei noastre. **(Aplauze puternice).** Profesorii și învățătorii au datoria de cinste și sarcina de mare răspundere de a-i forma pe tineri ca cetățeni conștienți și devotați ai patriei

(Continuare în pag. a IV-a)

(Urmare din pag. a III-a)

socialiste, ca făuritori entuziaşti ai comunismului pe pămîntul României.

Un rol deosebit de important în mersul înainte al societăţii socialiste româneşti îl au dezvoltarea ştiinţei şi tehnicii, cultivarea spiritului de creaţie propriu, a mîndriei de a aduce o contribuţie originală preţioasă la progresul rapid al patriei noastre şi la patrimoniul cunoaşterii universale. Ştiinţa românească, toţi oamenii muncii trebuie să facă totul pentru înfăptuirea directivelor Congresului al XI-lea de afirmare plenară în acest cincinal a revoluţiei tehnico-ştiinţifice în toate domeniile de activitate. **(Aplauze puternice).** A dezvălui noi taine ale naturii, ale materiei, a acţiona pentru a face ca roadele cunoaşterii să se materializeze cît mai curînd în producţie, în viaţa socială, în progresul şi bunăstarea poporului este un scop nobil care trebuie să-i însufleţească pe toţi cei ce se consacră cercetării ştiinţifice şi tehnice, pe toţi oamenii muncii.

Activitatea în domeniul ştiinţelor sociale trebuie să contribuie la dezvoltarea spiritului revoluţionar, militant al comuniştilor, al tuturor oamenilor muncii, în lupta pentru înnoirea continuă a societăţii, împotriva a tot ceea ce nu corespunde actualelor condiţii istorice, pentru asigurarea mersului ferm înainte pe calea progresului şi civilizaţiei. Aşa cum se subliniază şi în Programul partidului nostru, numai ridicînd permanent nivelul ideologic, teoretic al tuturor comuniştilor vom asigura ca Partidul Comunist Român să rămînă permanent un partid tînăr, revoluţionar, capabil să-şi îndeplinească cu succes rolul de forţă politică conducătoare, misiunea istorică în transformarea revoluţionară a societăţii româneşti ! **(Aplauze puternice).**

Caracteristicile de bază ale patriotismului revoluţionar

Educarea tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naţionalitate, şi în primul rînd a tineretului, în spiritul dragostei faţă de ţară şi al patriotismului revoluţionar, socialist, constituie o îndatorire permanentă care trebuie să ocupe un loc central în întreaga activitate politică şi culturală. Dezvoltînd recunoştinţa şi preţuirea faţă de strămoşii care, cu sacrificii şi jertfe uriaşe, au apărat fiinţa naţională a poporului, au purtat steagul luptei pentru libertate şi neatîrnare, pentru dreptate naţională şi socială, trebuie să sădim în conştiinţa oamenilor sentimentul răspunderii faţă de moştenirea înaintaşilor, al hotărîrii de a duce mai departe, în noile condiţii istorice, făclia progresului şi civilizaţiei pe pămîntul României.

A fi patriot, a-ţi iubi ţara înseamnă a face totul pentru a spori avuţia naţională, proprietatea socialistă, a nu precupeţi nimic pentru înfăptuirea politicii partidului comunist, ce corespunde pe deplin intereselor vitale ale întregii naţiuni.

A fi patriot înseamnă a fi oricînd gata să faci totul, mergînd pînă la supremul sacrificiu, pentru a apăra libertatea, independenţa şi integritatea ţării, pentru a salvgarda măreţele cuceriri revoluţionare ale poporului.

Patriotismul, dragostea şi devotamentul faţă de ţară sînt o expresie a conştiinţei revoluţionare, comuniste, expresia îndatoririi de onoare a fiecărui comunist, a fiecărui om al muncii faţă de glia strămoşească şi faţă de noua societate.

A fi patriot înseamnă a milita permanent împotriva oricăror discriminări naţionale, împotriva şovinismului, a concepţiilor şi manifestărilor rasiste, pentru deplina egalitate în drepturi a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naţionalitate, pentru frăţie în munca şi lupta comună. **(Aplauze puternice).**

A fi patriot înseamnă a milita activ pentru prietenie cu toate popoarele ţărilor socialiste, cu popoarele statelor în curs de dezvoltare, cu toate popoarele lumii, pentru cauza păcii şi colaborării.

A fi patriot înseamnă a respecta sentimentele naţionale ale altor popoare, libertatea şi independenţa lor. În acest înţeles patriotismul nu poate fi în nici un fel caracterizat drept naţionalism îngust, nu poate fi opus solidarităţii şi prieteniei între popoare.

Iată de ce partidul nostru, organizaţiile de tineret, celelalte organizaţii de masă şi obşteşti, instituţiile cultural-educative trebuie să acţioneze consecvent pentru dezvoltarea conştiinţei socialiste, a dragostei de ţară, a răspunderii faţă de interesele supreme ale Republicii Socialiste România, faţă de cauza socialismului, a prieteniei şi solidarităţii internaţionale cu toate forţele progresiste, antiimperialiste. **(Aplauze puternice).**

Abordarea marxist-leninistă a problemei naţiunii şi a naţionalităţilor conlocuitoare

În activitatea noastră generală, deci şi educativă, pornim de la faptul că rolul naţiunii nu slăbeşte şi cu atît mai puţin nu dispare după victoria revoluţiei socialiste ; dimpotrivă, în întreaga perioadă a construcţiei socialiste şi a trecerii spre comunism naţiunea, statul naţional vor avea de jucat o misiune de cea mai mare însemnătate. Partidul Comunist Român consideră că grija pentru dezvoltarea naţiunii, a trăsăturilor ei noi care apar în socialism, constituie o parte integrantă a însăşi edificării noii orînduiri. Preocuparea pentru înflorirea naţiunii socialiste nu poate fi în nici un fel opusă colaborării şi solidarităţii internaţionale. Aşa cum se subliniază şi în Programul partidului, întărirea naţiunii, dezvoltarea fiecărei ţări socialiste duc la întărirea solidarităţii acestora, la dezvoltarea colaborării, a raporturilor noi, bazate pe deplină egalitate între state. Numai respectîndu-se interesele fiecărei naţiuni se pot crea condiţii pentru stabilirea unor relaţii cu adevărat libere între state, se poate realiza o tot mai mare apropiere între ele. Nesocotirea intereselor vitale ale popoarelor şi a voinţei lor de a-şi făuri destinul în mod liber, fără amestec din afară, tolerarea încălcării suveranităţii sacre a poporului ar însemna abdicarea de la principiile marxism-leninismului, alunecarea pe poziţiile cosmopolitismului şi nihilismului naţional, cu mari daune pentru cauza socialismului şi păcii. **(Aplauze puternice).**

Avînd în vedere însemnătatea principială şi practică a acestor probleme, este necesar să se asigure cunoaşterea temeinică de către fiecare cetăţean a politicii partidului nostru în problema naţională, a modului de abordare marxist-leninistă, teoretică şi practică a problemelor naţiunii socialiste.

În acest spirit soluţionează partidul nostru şi problema naţionalităţilor conlocuitoare, ţinînd seama că existenţa acestora pe teritoriul ţării noastre este o realitate istorică, că de-a lungul veacurilor aceste populaţii au trăit, muncit şi luptat împreună cu poporul român pentru libertate socială şi naţională, pentru progres şi civilizaţie. Tot ceea ce s-a realizat de-a lungul secolelor este rodul muncii comune. Avem răspunderea să facem totul pentru întărirea acestei colaborări în vederea dezvoltării continue a patriei noastre comune pe calea socialismului şi comunismului. **(Aplauze puternice).** Partidul nostru apreciază că preocuparea pentru asigurarea deplinei egalităţi în drepturi a oamenilor muncii aparţinînd naţionalităţilor conlocuitoare, pentru soluţionarea problemelor lor specifice îşi păstrează importanţa în întreaga perioadă de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi de trecere spre comunism. Politica marxist-leninistă a partidului în problema naţională se reflectă în primul rînd în repartizarea forţelor de producţie, în dezvoltarea industrială a tuturor judeţelor ţării — ceea ce asigură condiţii materiale de realizare a egalităţii depline în drepturi — precum şi în dezvoltarea învăţămîntului, culturii şi artei, a celorlalte activităţi sociale, în limba proprie. Partidul nostru va acţiona cu toată fermitatea şi în viitor pentru cimentarea trainică a prieteniei şi unităţii dintre toţi oamenii muncii — români, maghiari, germani, sîrbi şi de alte naţionalităţi — pe baza stimei reciproce, a deplinei egalităţi în drepturi, pentru dezvoltarea prieteniei şi frăţiei în lupta şi munca pentru prosperitatea României, pentru bunăstarea şi fericirea întregului nostru popor. **(Aplauze puternice).**

Totodată, pornim de la faptul că atît problema naţiunii, cît şi a naţionalităţilor trebuie privite în perspectiva istorică a dezvoltării forţelor de producţie şi perfecţionării relaţiilor sociale, a dispariţiei claselor şi categoriilor sociale, a omogenizării şi formării unei societăţi unice a oamenilor muncii.

Trebuie să pornim permanent de la adevărul istoric, de la concepţia marxist-leninistă pentru a înţelege bine că naţiunea este un produs al dezvoltării forţelor de producţie, al societăţii capitaliste şi că ea va dispărea treptat într-o anumită fază de dezvoltare superioară a societăţii — în societatea comunistă. Cu atît mai mult în această concepţie trebuie privită şi problema naţionalităţilor conlocuitoare din cadrul statelor naţionale.

Pornind de la acest adevăr materialist-dialectic, partidul şi statul nostru au datoria să acţioneze în mod conştient pentru asigurarea tuturor condiţiilor de manifestare plenară a naţiunii şi naţionalităţilor şi, totodată, pentru apropierea şi dispariţia treptată în comunism a deosebirilor naţionale, pentru formarea unui popor al oamenilor muncii făuritori conştienţi, într-o deplină unitate, ai propriei lor istorii, ai propriului lor viitor liber comunist. **(Aplauze îndelungate).**

Studierea istoriei în lumina concepţiei dialecticii materialiste

Dragi tovarăşi,

În educarea socialistă a maselor, cunoaşterea istoriei proprii constituie un factor important al dezvoltării conştiinţei de sine a poporului, al cunoaşterii a ceea ce a fost înaintat, cu adevărat revoluţionar în trecutul său, precum şi a ceea ce a fost retrograd şi trebuie combătut. Totodată, studierea istoriei permite cunoaşterea legăturilor tradiţionale care au existat de-a lungul secolelor între popoare, în special între popoarele vecine, a relaţiilor lor de solidaritate şi întrajutorare în lupta pentru cauza libertăţii şi independenţei, precum şi a aspectelor legate de vechea politică de dominaţie şi asuprire promovată de marile imperii din trecut, de învrăjbire între popoare cultivată de clasele exploatatoare. Iată de ce înfăţişarea profund obiectivă şi interpretarea justă, corectă, principială a datelor şi faptelor istorice au o importanţă esenţială pentru lichidarea surselor de neîncredere şi animozitate create de-a lungul timpului între popoare. Tendinţele de denaturare a datelor istorice, interpretarea lor subiectivă, eronată, în funcţie de anumite conjuncturi sau potrivit unor interese unilaterale, nu slujesc cauzei prieteniei între popoare. Asemenea practici sînt străine principiilor materialismului dialectic şi istoric — concepţia ştiinţifică despre lume a proletariatului — spiritului de dreptate şi adevăr al clasei muncitoare, poziţiei ei critice juste în valorificarea moştenirii trecutului.

Aşa cum am mai menţionat, de-a lungul vremii, prin secole şi milenii, popoarele s-au dezvoltat, s-au aşezat pe anumite teritorii, au devenit naţiuni şi state independente. Aceasta este o realitate istorică obiectivă ce nu poate fi schimbată de nimeni — indiferent dacă place sau nu unor istorici. Nu se poate pune problema de a aprecia popoarele în funcţie de data la care s-au stabilit pe un anumit teritoriu, de a face discriminări de drepturi între ele pe această bază ci, pornind de la realităţile istorice, care nu mai pot fi modificate de nimeni, de a se aplica în mod consecvent o politică de deplină egalitate şi respect reciproc între popoare, între naţiuni şi naţionalităţi, de a se respecta entitatea naţională a fiecăruia, asigurînd conlucrarea armonioasă, frăţia şi solidaritatea în lupta comună pentru cauza libertăţii şi dreptăţii sociale şi naţionale, a progresului şi prosperităţii fiecărui popor, a convieţuirii şi colaborării paşnice a tuturor naţiunilor. **(Aplauze puternice, îndelungate).** În studierea istoriei trebuie să ne călăuzim permanent de concepţia materialist dialectică, a marxism-leninismului, punînd în lumină adevărul obiectiv, rolul maselor, al popoarelor, combătînd tot ceea ce a fost negativ în trecut, politica de dominaţie a altor popoare şi de învrăjbire naţională dusă de clasele asupritoare. Istoria trebuie să pună, de asemenea, în evidenţă lupta comuniştilor pentru eliberare socială. Să facem totul ca istoria să devină o puternică armă a prieteniei şi solidarităţii între popoare, în lupta pentru socialism, pentru colaborare şi pace internaţională ! **(Aplauze puternice, îndelungate).**

Perfecţionarea statului, dezvoltarea democraţiei socialiste

Stimaţi tovarăşi,

În întreaga perioadă a construcţiei socialiste statul oamenilor muncii a avut un rol de cea mai mare importanţă în conducerea unitară a tuturor domeniilor vieţii economico-sociale. Pe măsura trecerii societăţii noastre de la o etapă istorică la alta, activitatea statului s-a amplificat şi perfecţionat, iar odată cu lichidarea claselor exploatatoare s-au accentuat laturile politice şi organizatorice ale acesteia, creîndu-se un cadru organizatoric nou, fundamental deosebit de cel existent în primii ani după cucerirea puterii de către proletariat. Principala caracteristică a acestor schimbări constă în democratizarea organelor de stat, exprimată în primul rînd în creşterea rolului Marii Adunări Naţionale, al consiliilor populare, în crearea unor organisme colective centrale, a consiliilor de conducere deliberative în instituţiile centrale şi locale de stat. De asemenea, a avut loc constituirea consiliilor muncitoreşti de conducere cu caracter deliberativ în întreprinderile şi unităţile economico-sociale, s-au instituţionalizat adunările generale ale oamenilor muncii — acestea reprezentînd trecerea la o formă superioară a democraţiei economice, muncitoreşti, asigurînd participarea largă, directă şi efectivă a maselor populare la conducerea treburilor obşteşti. Se poate spune că am creat un sistem de organizare a statului, unic în felul său, un sistem democratic larg, care asigură dezbaterea şi adoptarea hotărîrilor şi legilor cu participarea întregului nostru popor.

Factorul fundamental al democraţiei noastre noi îl reprezintă proprietatea socialistă de stat şi cooperatistă asupra mijloacelor de producţie, asupra întregii bogăţii naţionale şi, pe această bază, repartiţia venitului naţional în conformitate cu principiile eticii şi echităţii socialiste, precum şi puterea clasei muncitoare, în alianţă cu ţărănimea şi celelalte categorii de oameni ai muncii care asigură înfăptuirea în practică a acestor principii de bază. În aceasta constă, de altfel, deosebirea fundamentală dintre democraţia burgheză — bazată pe puterea şi proprietatea capitalistă, pe exploatarea oamenilor muncii, pe repartiţia profund inegală a venitului naţional — şi democraţia socialistă, în care nu mai există exploatare şi asuprire, în care toată avuţia aparţine poporului, iar repartiţia venitului naţional se realizează după principiul „de la fiecare după capacitate, fiecăruia după muncă". **(Aplauze puternice).**

Pornind de la considerentul că atît în societatea socialistă multilateral dezvoltată, cît şi, încă timp îndelungat, în comunism, statul va avea un rol important în conducerea unitară a vieţii economico-sociale, este necesar să acţionăm permanent pentru perfecţionarea activităţii statului, a întregului sistem de organizare a societăţii, punînd un accent deosebit pe asigurarea conducerii ştiinţifice, democratice a vastei opere de edificare a noii orînduiri. Avem marea obligaţie de a ne îngriji permanent de dezvoltarea forţelor armate, de dotarea lor cu mijloacele de luptă necesare, de întărirea continuă a capacităţii de apărare a patriei. Avînd în vedere dezvoltarea mondială contemporană, întregul nostru tineret, toţi cetăţenii ţării trebuie să se pregătească şi să fie gata în orice moment să-şi facă datoria faţă de patrie, să apere cu orice sacrificiu cuceririle revoluţionare, socialiste ale oamenilor muncii, libertatea şi independenţa poporului nostru, integritatea Republicii Socialiste România. **(Vii şi puternice aplauze).** Vom acţiona permanent pentru îmbunătăţirea activităţii organelor de securitate şi miliţie, în vederea salvgardării intereselor supreme ale orînduirii noastre socialiste, a proprietăţii întregului popor, precum şi a proprietăţii personale, a vieţii şi liniştii tuturor cetăţenilor, a normelor noi de convieţuire socială şi a legalităţii socialiste. Răspunderi tot mai mari revin organelor de justiţie şi procuratură în aplicarea principială a legilor ţării, în pedepsirea fermă a celor ce le încalcă, în evitarea abuzurilor de orice fel, în promovarea consecventă a dreptului socialist în întregul ansamblu al relaţiilor noastre socialiste.

Doresc să reamintesc încă o dată, ceea ce am mai declarat de cîteva ori, că trebuie să facem totul pentru ca nimeni să nu poată încălca nepedepsit legile ţării, normele de convieţuire socială socialiste. Dar, totodată, avem obligaţia şi vom acţiona în aşa fel încît nimeni să nu poată fi pedepsit, să nu fie judecat pe nedrept. Trebuie să asigurăm o adevărată legalitate democratică, populară, care să pornească de la apărarea intereselor poporului, să fie pusă în slujba poporului. **(Aplauze puternice).**

Va trebui să acţionăm continuu pentru întărirea legăturilor statului, ale organelor sale cu poporul, pentru ca toate organele de stat să se sprijine permanent în activitatea lor pe masele largi ale oamenilor muncii, să apere consecvent şi ferm interesele acestora şi, totodată, aceste organe să se afle sub un control permanent al maselor largi populare, al întregului popor. În aceasta constă pînă la urmă latura esenţială, inseparabilă a democraţiei socialiste, concretizarea principiului guvernării statului, a societăţii de către masele largi populare, de către poporul însuşi. **(Aplauze puternice).**

Intensificarea activităţii cultural-artistice în rîndul oamenilor muncii de la oraşe şi sate

Stimaţi tovarăşi,

După cum am înfăţişat în cadrul expunerii, dispunem de o puternică bază materială pentru activitatea politică şi cultural-educativă de masă. Este necesar să luăm toate măsurile pentru folosirea cu rezultate cît mai bune a tuturor mijloacelor create de societatea noastră în vederea ridicării la un nivel superior a muncii de educaţie.

Pornind de la faptul că întreaga activitate educativă va trebui să se desfăşoare sub conducerea nemijlocită a organelor şi organizaţiilor de partid, doresc să subliniez, totodată, că sarcini importante revin în această direcţie Consiliului Culturii şi Educaţiei Socialiste, precum şi comitetelor de cultură şi educaţie socialistă judeţene, care au menirea să asigure conducerea unitară a activităţii cultural-educative, imprimîndu-i un spirit militant, orientînd-o în direcţia formării conştiinţei noi, revoluţionare a maselor, a promovării şi răspîndirii largi a creaţiei literar-artistice puse în slujba intereselor şi idealurilor celor mai înaintate ale poporului. În întreaga lor activitate, aceste organisme trebuie să se sprijine pe un larg activ obştesc, să asigure unirea într-o singură direcţie a instituţiilor şi bazei materiale, a tuturor forţelor intelectualităţii noastre.

O atenţie deosebită este necesar să acordăm activităţii caselor de cultură şi cluburilor din întreprinderi şi instituţii, care trebuie să se manifeste ca adevărate focare de educaţie şi cultură, de formare a conştiinţei socialiste a oamenilor muncii. Nu trebuie să existe întreprindere şi instituţie în care să nu se desfăşoare o intensă şi bine organizată activitate educativă, care să nu dispună de formaţii cultural-artistice. În cadrul tuturor unităţilor economice şi sociale trebuie să asigurăm îmbinarea armonioasă a producţiei cu educaţia, a muncii cu organizarea plăcută şi educativă a timpului liber, făcînd din întreprinderile şi instituţiile noastre puternice centre de formare a omului nou, cu un larg orizont de cultură, cu o înaltă conştiinţă socialistă. Pentru realizarea acestui obiectiv, impus de cerinţele dezvoltării multilaterale a societăţii noastre, apare necesar să constituim în întreprinderi şi instituţii consilii unitare de educaţie şi cultură, care să organizeze, sub conducerea organizaţiilor de partid, întreaga activitate de răspîndire a ştiinţei, de educare politică, munca cultural-artistică, precum şi organizarea plăcută şi educativă a timpului liber. **(Aplauze puternice).**

În mediul rural, şcoala şi căminul cultural trebuie să devină puternice centre de răspîndire a cunoştinţelor ştiinţifice şi culturale, de educaţie politică, cetăţenească şi etică a locuitorilor satelor, de organizare a unei vii şi variate activităţi artistice de masă. Pentru conducerea unitară a vieţii cultural-educative este necesar să constituim în comune consilii de educaţie şi cultură care să cuprindă şi să antreneze toate forţele de care dispunem, asigurînd desfăşurarea unei largi mişcări de masă, imprimînd un nou şi puternic avînt creaţiei şi interpretării artei populare. În general, trebuie să stimulăm mai mult spiritul de creaţie al maselor în sfera culturii, dezvoltînd cenacluri literare, cercurile artistice, cercurile cu caracter ştiinţific şi tehnic. În acest scop, este necesar să se extindă concursurile de creaţie şi interpretare artistică, atît la nivelul comunelor, oraşelor şi judeţelor, cît şi la nivelul întregii ţări, veghind ca acestea să capete un caracter activ, nu formal, şi să reprezinte un mijloc eficient de manifestare a talentelor autentice de masă, de participare a oamenilor muncii la viaţa culturală a societăţii noastre. În acest sens, cred că ar fi bine să ne gîndim la organizarea anuală, la începutul lunii iunie, a unor festivaluri sau concursuri naţionale, cultural-sportive, pe întreaga ţară. **(Aplauze puternice).**

Trebuie să fim pe deplin conştienţi de faptul că vasta şi complexa operă de formare a omului nou, stăpîn pe cele mai înaintate cuceriri ale ştiinţei, ale cunoaşterii umane, cu o profundă cultură revoluţionară, nu se poate înfăptui doar de către activiştii din acest domeniu sau de către intelectuali, oricît de geniali şi talentaţi ar fi aceştia. Formarea omului nou presupune conlucrarea strînsă a activiştilor, a intelectualilor cu oamenii înaintaţi din toate categoriile sociale, cu masele largi ale celor ce muncesc şi, pe această bază, crearea unei ample mişcări populare în domeniul educaţiei şi culturii. Ca în toate sectoarele vieţii materiale şi spirituale, rolul determinant în crearea culturii noi, revoluţionare îl au masele populare, geniul inepuizabil şi mereu inovator al poporului. Educaţia socialistă, dezvoltarea culturii revoluţionare constituie o problemă de cea mai mare importanţă pentru întreaga societate şi ea nu poate fi soluţionată decît cu participarea activă a maselor populare, a întregului nostru popor. Această activitate se integrează, de altfel, în procesul lărgirii continue a democraţiei noastre socialiste, reprezintă un factor de mare importanţă în dezvoltarea generală a ţării, în participarea întregului popor la construirea conştientă a propriului său destin. **(Aplauze puternice).**

În desfăşurarea muncii educative şi cultural-artistice, un rol sporit revine Uniunii Generale a Sindicatelor, Uniunii Tineretului Comunist, Consiliului Naţional al Femeilor, uniunilor cooperatiste, celorlalte organizaţii de masă şi obşteşti. Consiliul Naţional al Frontului Unităţii Socialiste, consiliile judeţene, orăşeneşti şi comunale ale Frontului Unităţii Socialiste trebuie să acţioneze pentru unirea tuturor forţelor organizaţiilor componente în acţiunea de răspîndire a ştiinţei, de educaţie politică şi cultural-artistică a maselor. Sub conducerea organelor şi organizaţiilor de partid, este necesar să se asigure o strînsă conlucrare a Consiliului Culturii şi Educaţiei Socialiste, a Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului, a celorlalte organisme ideologice, politice şi culturale în vederea organizării unitare a activităţii educative pe întregul cuprins al patriei noastre.

O importantă latură a muncii de educaţie, a dezvoltării culturii noastre noi, socialiste, o constituie răspîndirea cărţii politice, ştiinţifice şi literare, organizarea unitară a bibliotecilor din cadrul aşezămintelor de cultură şi al şcolilor, comunelor şi oraşelor.

Un rol important în vasta activitate educativă desfăşurată în ţara noastră revine teatrelor, operelor, operetelor, orchestrelor filarmonice şi celorlalte formaţii artistice. Pentru a răspunde la nivelul cel mai înalt cerinţelor maselor populare, repertoriul acestor instituţii trebuie să asigure punerea în valoare a bogatului nostru patrimoniu artistic clasic, să promoveze creaţiile noi, cu caracter revoluţionar, cu o ţinută artistică corespunzătoare, să facă cunoscute spectatorilor cele mai reprezentative opere din tezaurul artistic universal. În acelaşi timp, toate aceste instituţii trebuie să stabilească o legătură strînsă cu mişcarea artistică de masă, să participe la organizarea şi desfăşurarea activităţii formaţiilor de amatori din întreprinderi şi instituţii, din oraşe şi comune.

În munca educativă, o pondere deosebită are arta cinematografică, cu largă audienţă în rîndul cetăţenilor, cu mare putere agitatorică, capabilă să asigure pătrunderea în conştiinţa spectatorilor a ideilor avansate ale societăţii noastre. Tocmai de aceea se impune să manifestăm toată exigenţa faţă de calitatea filmelor artistice româneşti, acordînd, în acelaşi timp, atenţia corespunzătoare producţiei de filme documentare şi de popularizare a ştiinţei. Paralel cu îndrumarea în acest spirit a cinematografiei noastre, Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste este chemat să manifeste cea mai mare exigenţă şi faţă de importul filmelor din străinătate, neadmiţînd sub nici un motiv proiectarea pe ecranele cinematografelor a unor filme care propagă idei retrograde, violenţa, desfrîul, care fac apologia modului de viaţă burghez şi care pot avea o influenţă morală nocivă asupra tineretului.

Creaţia literar-artistică — factor activ în transformarea revoluţionară a societăţii şi a omului, în slujirea cauzei progresului social în întreaga lume

În viaţa cultural-artistică a ţării, ca şi în educaţia oamenilor muncii, un rol de mare însemnătate are creaţia literar-artistică. Doresc să dau şi la acest congres o înaltă apreciere minunatelor opere literare, ca şi operelor din celelalte domenii ale artei, realizate în anii socialismului, în mod deosebit celor făurite în ultimii ani — care au îmbogăţit tezaurul nostru de valori culturale, au contribuit la elevarea vieţii spirituale a poporului, la făurirea omului nou, devotat cauzei socialismului, idealurilor partidului nostru comunist. **(Aplauze puternice).**

În cadrul acestor realizări de seamă se înscriu în mod firesc şi operele artistice făurite de creatorii din rîndul naţionalităţilor conlocuitoare — parte integrantă a culturii noi ce se edifică în patria noastră socialistă. Scrise în limba maternă, reflectînd aspectele specifice ale vieţii şi spiritualităţii naţionalităţilor respective, aceste opere oglindesc totodată realităţile generale ale patriei, folosind limba unică a societăţii noastre socialiste — limba umanismului revoluţionar, a concepţiei filozofice a materialismului dialectic şi istoric.

Este de înţeles că, odată cu dezvoltarea generală a societăţii noastre, pretenţiile oamenilor muncii cresc şi în domeniul creaţiei cultural-artistice. Cetăţenii patriei noastre, făuritori ai societăţii socialiste, doresc cît mai multe lucrări literare, muzicale, plastice, cinematografice şi teatrale care să înfăţişeze, prin limbajul specific al fiecărei arte, realizările, preocupările şi visurile lor. Oamenii muncii vor să-şi recunoască în lucrările literare şi artistice propria lor fizionomie morală, nu să găsească în romane, filme sau piese de teatru personaje închipuite sau eroi transplantaţi în zilele noastre din alte etape istorice sau chiar de pe alte planete. Unii creatori de artă îşi închipuie că pot găsi conflicte interesante numai în anumite medii sociale, unde unii oameni complică inutil lucrurile şi însăşi viaţa lor cîteodată din lipsă de activitate. Într-adevăr, oamenii muncii din uzine şi de pe ogoare sînt mult mai puţin complicaţi, ei rezolvă problemele de viaţă şi de muncă mult mai simplu şi mult mai direct. Dar fac o mare greşeală aceia care cred că, din această cauză, aceşti minunaţi creatori ai bunurilor materiale şi spirituale, oamenii muncii, nu pot oferi cele mai importante surse de inspiraţie pentru artişti. **(Vii aplauze).** Tocmai oamenii muncii sînt animaţi de idealurile cele mai înalte şi de convingerile cele mai profunde, îşi trăiesc viaţa cu pasiune şi dăruire, sînt însufleţiţi de spirit de dreptate şi adevăr. Ei, oamenii muncii, exprimă în modul cel mai pregnant adevăratul caracter al poporului nostru, sensibilitatea şi frumuseţea sa morală unică în felul ei. **(Aplauze puternice).** Iată de ce creatorii de artă trebuie să-şi caute eroii îndeosebi în rîndul maselor populare, în mijlocul poporului — constructor glorios al noii orînduiri sociale în România ! Lor, oamenilor muncii, le consacrăm tot ceea ce se făureşte mai bun în societatea noastră, lor le închinăm întreaga noastră bogăţie materială. Este, deci, normal ca lor să le aparţină şi tot ceea ce se creează mai de preţ în literatură, muzică, cinematografie, teatru şi în artele plastice, în întreaga creaţie spirituală din patria noastră. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Avem nevoie de o literatură şi o artă care să redea cît mai colorat şi cît mai divers din punct de vedere artistic realitatea contemporană, viaţa constructorilor socialismului, succesele şi bucuriile lor, greutăţile şi lipsurile existente, mentalităţile înapoiate şi viciile condamnabile ale unor oameni. Sîntem revoluţionari şi nu dorim opere care să înfrumuseţeze realitatea, să prezinte viaţa în culori trandafirii ; nu avem nevoie de dulcegării artistice. Dimpotrivă, considerăm că o astfel de prezentare idilică a vieţii este dăunătoare pentru dezvoltarea spiritului şi a combativităţii revoluţionare a omului socialist. Dar nu ne trebuie nici o artă care să nege realităţile, să le deformeze, prezentîndu-le în negru, înfăţişînd în culori cenuşii viaţa şi munca eroică a poporului nostru. O asemenea artă are, de asemenea, un caracter bolnăvicios şi ca atare este profund dăunătoare. Oamenii muncii au nevoie de o artă cu adevărat revoluţionară, care să redea în mod veridic şi obiectiv realitatea, care să fie pătrunsă de un puternic suflu mobilizator, militînd cu pasiune pentru perfecţionarea societăţii şi a omului. Dorim o artă care să redea cele mai nobile sentimente ale constructorilor noii orînduiri sociale, dar care, totodată, să biciuiască mentalităţile înapoiate, să dezvăluie lipsurile şi greşelile, dînd maselor o perspectivă însufleţitoare de muncă şi luptă, pentru progres şi civilizaţie. **(Aplauze îndelungate).**

Creaţia artistică la baza căreia se află dialectica materialistă, filozofia noastră revoluţionară despre lume trebuie să-şi tragă seva din realitatea social-istorică în mijlocul căreia se naşte, ea fiind incompatibilă cu înstrăinarea de viaţă, cu lipsa de ţel, cu gratuitatea, cu aşa-zisul principiu al artei pentru artă infirmat de întreaga dezvoltare a culturii universale. Reamintesc şi la acest congres spusele lui Leonardo da Vinci : „Acela care poate merge la izvor nu trebuie să meargă la ulcior". Noi avem izvoare nesecate care, dacă bei din ele, te întineresc, îţi dau noi puteri de viaţă, îţi stimulează forţa creatoare. Renunţaţi deci, dragi tovarăşi scriitori şi artişti — dar şi lucrători din alte domenii — să căutaţi sau să alergaţi după tot felul de ulcioare care de care mai smălţuite, dar de cele mai multe ori cu o băutură fără gust, stătută şi deci dăunătoare. **(Aplauze îndelungate).** Sorbiţi apa limpede, răcoritoare şi veşnic vie a izvoarelor patriei noastre socialiste. **(Aplauze puternice, îndelungate).**

Călăuzindu-se de o teorie revoluţionară, literatura şi arta epocii noastre socialiste trebuie să aibă şi ele un caracter profund realist şi dinamizator. Aceasta înseamnă că artiştii trebuie să abordeze şi să înfăţişeze realitatea în operele lor prin prisma principiului dialectic al mişcării şi transformării neîntrerupte a societăţii şi omului. Tratarea faptelor de viaţă şi a actelor indivizilor rupte de contextul social-istoric în care se produc, fără cauzalitate şi scop, ca pe nişte date fatale, incognoscibile, determinate de o forţă supranaturală, denotă pînă la urmă o optică metafizică în procesul de creaţie, diametral opusă filozofiei materialist-dialectice. De asemenea, situarea pe poziţii revoluţionare în artă presupune orientarea conştientă de către autor a operei sale în direcţia unei contribuţii active la transformarea înnoitoare, progresistă a societăţii, a omului. Creaţia literar-artistică trebuie să cultive tradiţiile de înfrăţire ale oamenilor muncii, ale luptei pentru eliberare socială şi naţională, pentru o viaţă mai bună, munca unită pentru făurirea socialismului, pentru înflorirea scumpei noastre patrii — Republica Socialistă România. **(Aplauze puternice).** Numai o astfel de artă are cu adevărat un caracter revoluţionar, umanist, slujeşte omului, poporului, patriei, cauzei socialismului, comunismului, păcii şi prieteniei între popoare, umanităţii în general. **(Aplauze puternice).**

În contextul preocupărilor pentru transformarea culturii într-un factor activ al luptei împotriva războiului şi agresiunii, pentru destindere, pentru mai buna cunoaştere reciprocă şi apropiere între popoare, atrage atenţia faptul că în unele cercuri intelectuale occidentale se aud din nou voci care exaltă teoria apolitismului în artă, cerînd artiştilor să ignore realităţile actuale, problemele complexe care preocupă omenirea. Desigur, în aceste teze nu găsim nimic nou, ele nu fac decît să reediteze concepţii vechi care au oglindit întotdeauna interesele claselor exploatatoare, ale forţelor reacţionare, de a îndepărta arta şi pe creatorii ei de aspiraţiile şi lupta socială a maselor populare. În fapt, nu mai este un secret pentru nimeni că aşa-zisul „apolitism" exprimă în mod camuflat o atitudine politică reacţionară netă în sfera creaţiei cultural-artistice, ostilă oricăror schimbări şi înnoiri sociale. Este proaspăt în mintea tuturor modul în care, între cele două războaie mondiale, teza „apolitismului" i-a îndepărtat pe unii creatori de artă de forţele democratice, i-a îndepărtat de popor, slujind în ultimă instanţă fascismul, războiul. Iată de ce ne manifestăm deschis ca partizani ai unei arte militante, angajată activ în lupta forţelor avansate ale lumii contemporane, ai unei arte care să se ridice împotriva reacţiunii, a neofascismului, a rasismului, a politicii de dominaţie şi dictat, care să slujească cu abnegaţie aspiraţiile de libertate ale tuturor popoarelor, cauza progresului, păcii şi prieteniei între naţiuni. **(Vii şi puternice aplauze).**

În acest spirit, promovăm dezvoltarea largă a schimburilor şi contactelor cultural-ştiinţifice internaţionale, pornind de la necesitatea îmbogăţirii vieţii spirituale a poporului nostru cu tot ce creează mai valoros celelalte popoare, a sporirii contribuţiei noastre la patrimoniul cultural-ştiinţific mondial şi, totodată, de la rolul deosebit pe care îl joacă cultura în mai buna cunoaştere şi apropiere între popoare, în dezvoltarea colaborării şi păcii în întreaga lume.

Dînd o înaltă apreciere contribuţiei presei şi radioteleviziunii la munca politico-educativă, atragem, totodată, atenţia asupra răspunderii şi îndatoririlor ce revin acestor instituţii în activitatea de formare a omului nou, de dezvoltare a conştiinţei socialiste a maselor, de popularizare a Programului partidului, de unire a eforturilor întregului popor în

(Continuare în pag. a V-a)

(Urmare din pag. a IV-a)

realizarea politicii interne și externe a partidului și statului nostru. Totodată, considerăm necesar ca în viitor aceste mijloace de informare și educare a maselor să acorde mai multă atenție ridicării calității activității lor, creșterii nivelului politic al materialelor publicate, precum și abordării mai aprofundate a problemelor muncii politice, culturale și artistice.

Programele televiziunii noastre trebuie să aibă un rol mai important în prezentarea unor filme și piese și a unor activități educative, cu un bogat conținut, să stimuleze și să joace un rol mai activ în perfecționarea întregii noastre activități din acest domeniu. Presa, radioteleviziunea trebuie să acționeze cu mai multă fermitate în creșterea rolului lor, în unirea eforturilor pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului. Trebuie să facem totul ca, într-adevăr, aceste mijloace de care dispune societatea noastră socialistă să-și desfășoare activitatea în întregime în spiritul concepției revoluționare a Programului partidului, sub conducerea nemijlocită a organelor și organizațiilor de partid.

Nu aș putea să închei această parte fără să nu reamintesc rolul important pe care trebuie să-l aibă critica literar-artistică în perfecționarea activității de creație, în promovarea noului, în realizarea unei arte și unei activități cultural-artistice educative în spiritul concepției revoluționare a partidului nostru. Trebuie să facem din critica literară o armă puternică de luptă pentru o artă revoluționară, pentru formarea omului nou, cu o concepție înaintată despre lume. **(Aplauze puternice, prelungite).**

V

PROGRAMUL PARTIDULUI — LA BAZA ACTIVITĂȚII IDEOLOGICE ȘI POLITICO-EDUCATIVE DIN ROMÂNIA

Stimați tovarăși,

Așa cum se subliniază în Programul partidului, și în viitor, atît în etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, cît și o lungă perioadă de timp, în cadrul orînduirii comuniste, partidul va continua să constituie forța politică conducătoare a clasei muncitoare, a poporului, să unească eforturile națiunii în întreaga activitate economico-socială. Avînd în rîndurile lui pe cei mai înaintați oameni ai muncii, partidul va constitui statul major al societății socialiste, forța de avangardă în edificarea socialismului și comunismului. **(Aplauze puternice).** Iată de ce este necesar să întărim continuu partidul, unitatea și capacitatea sa organizatorică în conducerea maselor populare, a întregului popor în lupta pentru înfăptuirea istoricelor hotărîri ale Congresului al XI-lea, pe drumul luminos al progresului, bunăstării și fericirii.

O sarcină de cea mai mare importanță a organizațiilor de partid este aceea a îndrumării și conducerii unitare a întregii munci ideologice și cultural-educative consacrate formării omului nou, dezvoltării conștiinței socialiste a maselor. Comitetele de partid județene, municipale, orășenești, comunale, toate organele și organizațiile partidului nostru trebuie să pună în centrul activității lor ridicarea la un nivel tot mai înalt a muncii de propagandă, a organizării cunoașterii către masele largi populare a politicii interne și externe a partidului și statului nostru, a hotărîrilor Congresului al XI-lea. Ele trebuie să asigure desfășurarea unei largi activități politice pentru dezvoltarea elanului creator al maselor, a spiritului lor de abnegație în înfăptuirea sarcinilor construcției socialiste, să acționeze cu toată fermitatea pentru aplicarea în viață atît de către comuniști, cît și de către toți oamenii muncii a normelor și principiilor Codului eticii și echității socialiste. O îndatorire deosebit de importantă a organelor și organizațiilor de partid este stimularea desfășurării în fiecare județ, în fiecare localitate și colectiv de muncă a unei intense vieți cultural-artistice cu un caracter profund militant, în scopul ridicării continue a nivelului de cultură și elevării spirituale a oamenilor muncii.

La baza întregii activități ideologice și politico-educative trebuie să stea Programul partidului — Carta sa teoretică fundamentală, expresia marxismului creator în România.

Așa cum am mai arătat și cu alte prilejuri, o importanță deosebită are preocuparea pentru asigurarea unei temeinice pregătiri marxist-leniniste, ideologice, teoretice, politice, a tuturor cadrelor de partid și de stat, indiferent de sectorul sau locul unde își desfășoară activitatea, și cu atît mai mult a celor ce lucrează în domeniul educației politice și culturale a maselor. Pentru a fi conducător într-un domeniu sau altul al societății noastre socialiste nu sînt suficiente doar cunoștințele profesionale, de specialitate, așa cum nu sînt suficiente numai cunoștințele căpătate în anii de studiu într-o facultate sau alta, sau într-o școală de partid sau alta. Preocupîndu-se de însușirea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane, activiștii cu munci de răspundere trebuie să depună permanent eforturi pentru ridicarea continuă a nivelului lor politic-ideologic, pentru însușirea și stăpînirea temeinică a concepției marxist-leniniste și înțelegerea legităților general-valabile, astfel ca să poată aplica în mod creator hotărîrile de partid și de stat, să-și aducă contribuția atît la elaborarea liniei generale, cît și la înfăptuirea în viață a politicii interne și internaționale a Partidului Comunist Român. **(Aplauze).**

Totodată, este necesar — repet și de data aceasta ceea ce am mai menționat în alte împrejurări — ca toți activiștii, toate cadrele de partid și de stat, din toate sectoarele de activitate economico-socială, să participe activ nu numai la munca din sectorul lor, ci la întreaga activitate politico-educativă, la întreaga operă de făurire a societății noastre socialiste multilateral dezvoltate, care presupune afirmarea principiilor noastre în toate sectoarele vieții, afirmarea democrației socialiste în toată amploarea ei. Numai prin participarea activă a tuturor cadrelor, a tuturor activiștilor, a tuturor comuniștilor la realizarea Programului partidului, deci și a muncii educative-politice, vom îndeplini cu succes sarcinile de edificare a socialismului și comunismului, odată cu formarea omului nou de care depinde, pînă la urmă, înfăptuirea cu succes a tot ceea ce ne propunem în viitor. **(Aplauze puternice).** Dar, pe lîngă studierea operelor clasicilor marxism-leninismului, a Programului și celorlalte documente ale partidului nostru, este necesar să cunoaștem și să tragem învățămintele corespunzătoare și din documentele teoretice ale altor partide, din experiența luptei revoluționare pentru libertate, pentru progres social și pace a clasei muncitoare de pretutindeni, din practica construcției societății socialiste și comuniste a altor popoare. Fără îndoială însă că studiul tezaurului teoretic al marxism-leninismului, studiul experienței propriului nostru partid, ca și a altor partide trebuie făcut de pe poziții critice, în scopul aplicării creatoare la condițiile concrete și realitățile specifice ale țării noastre a concluziilor desprinse, a legităților și adevărurilor universal valabile, precum și a celor specifice societății noastre, realizînd în felul acesta unitatea dialectică a politicii de edificare a noii orînduiri, în care generalul și particularul se condiționează reciproc.

Sarcini în domeniul activității teoretice, al științelor sociale

O sarcină importantă a activității noastre ideologice este intensificarea studierii diferitelor fenomene și schimbări ce se produc permanent atît în societatea socialistă românească, cît și în dezvoltarea lumii contemporane. Academia de științe social-politice, toate institutele de cercetare în domeniul științelor sociale au îndatorirea de a aborda cu mai multă îndrăzneală, în mod mai competent și aprofundat, problemele teoretice actuale și de perspectivă ale vieții economico-sociale din patria noastră și de pe plan mondial.

În fața celor care lucrează în domeniul propagandei, al muncii ideologice și al științelor sociale stau probleme teoretice de mare actualitate, care cer o abordare științifică, temeinic documentată, în lumina concepției noastre revoluționare, în scopul desprinderii unor concluzii de eficiență practică pentru accelerarea progresului multilateral al societății noastre.

Este necesar să se abordeze mai aprofundat schimbările ce se produc în structura socială a țării noastre, în relațiile de producție și sociale, rolul claselor în societatea socialistă, al raporturilor dintre ele, procesul apropierii treptate a claselor și al dispariției deosebirilor esențiale dintre acestea, tendința omogenizării sociale și a formării în perspectivă a societății unice a oamenilor muncii. Se impun, de asemenea, studiate contradicțiile existente în socialism, precum și acțiunea conștientă a partidului și statului pentru soluționarea acestora, pentru împiedicarea transformării lor în contradicții antagoniste. O preocupare de seamă trebuie să o constituie aprofundarea problemelor conducerii științifice a societății, ca de exemplu: perfecționarea activității de planificare, modalitățile de formare a prețurilor, creșterea eficienței sistemului financiar-bancar, așezarea pe baze cit mai echitabile a retribuției și cointeresării materiale a oamenilor muncii, sporirea rentabilității economice, precum și în general categoriile economice de care depinde desfășurarea armonioasă și rațională a producției materiale și a vieții sociale. De asemenea, se impune analizarea mai temeinică a procesului de dezvoltare a democrației socialiste, a formelor de participare a maselor de oameni ai muncii la conducerea tuturor sectoarelor de activitate, pornind de la faptul că, pe măsura dezvoltării societății noastre și înaintării spre comunism, va trebui permanent perfecționată democrația socialistă — factor inseparabil al făuririi socialismului și comunismului.

În esență, toți cei ce lucrează în domeniul propagandei, al muncii ideologice și al științelor economico-sociale trebuie să studieze mult mai temeinic și sistematic acțiunea legităților obiective generale, cît și a celor proprii societății socialiste, trăgînd concluzii teoretice și practice necesare activității de conducere a partidului și statului nostru.

În cursul actualului cincinal va trebui finalizată elaborarea unor lucrări teoretice fundamentale, trecîndu-se, totodată, la realizarea altora noi, de mare importanță pentru viața noastră ideologică și politică. Am în vedere, în primul rînd, Istoria Partidului Comunist Român — lucrare începută de multă vreme și care se impune a fi definitivată în timpul cel mai scurt, pentru a oferi cadrelor noastre, tuturor comuniștilor, întregului popor o imagine obiectivă, cu adevărat științifică, a drumului complex parcurs de mișcarea progresistă-revoluționară din patria noastră. Este, de asemenea, necesară elaborarea unei istorii a mișcării revoluționare și muncitorești internaționale, precum și a istoriei mișcărilor de eliberare națională, antiimperialiste. În conformitate cu hotărîrile de partid, va trebui să trecem la elaborarea Istoriei României, cuprinzînd toate etapele formării și dezvoltării poporului nostru, luptele sale milenare pentru libertate, dreptate și neatîrnare, în lumina celor mai noi descoperiri arheologice, a izvoarelor și mărturiilor naționale și universale, interpretate în spiritul principiilor științifice ale materialismului dialectic și istoric, ale adevărului obiectiv. Este necesar să întreprindem, de asemenea, eforturi pentru întocmirea unei lucrări proprii de istorie universală. Totodată, pentru a oferi o orientare clară asupra dezvoltării spirituale a poporului nostru apare necesară elaborarea unei istorii a literaturii și limbii române, unei istorii a învățămîntului în România, precum și a unei istorii a evoluției creației științifice în patria noastră. Alcătuirea tuturor acestor lucrări cu caracter fundamental reprezintă o cerință ideologică primordială pentru societatea noastră, pentru ridicarea nivelului politic și ideologic al partidului, constituind un factor deosebit de important pentru îmbunătățirea întregii activități de educație a maselor în România.

Un obiectiv central al propagandei — promovarea principiilor umanismului revoluționar, educarea materialistă a maselor

Răspunderi mari revin propagandei de partid în explicarea argumentată și convingătoare a tezelor și prevederilor Programului partidului, a noilor cuceriri ale cunoașterii științifice, care confirmă materialitatea și infinitatea universului, a materiei, dezvoltarea dialectică a naturii și societății.

Propaganda noastră trebuie să demonstreze că, în opoziție cu filozofia idealistă metafizică, ce privește lumea ca o entitate statică, într-o veșnică nemișcare, materialismul dialectic și istoric este o concepție vie, revoluționară, avansată, care nu numai că explică legile fundamentale ce determină transformarea continuă a lumii, a organizării vieții oamenilor, progresul neîntrerupt al gîndirii, cunoașterii și practicii umane, ci, totodată, îi înarmează pe oameni în lupta pentru schimbarea progresistă, revoluționară atît a lumii înconjurătoare, cît și a propriei lor existențe materiale și spirituale. A desfășura o propagandă cu adevărat revoluționară înseamnă a-i pregăti și stimula pe oameni să acționeze pentru organizarea societății pe baze noi, superioare, corespunzător principiilor dreptății și echității, a-i mobiliza în lupta împotriva vechiului, a spiritului conservator, retrograd, pentru promovarea curajoasă a noului în gîndirea și practica socială. Propaganda noastră, știința socială, bazată pe concepția materialismului dialectic, trebuie să demonstreze cu putere că societatea capitalistă este inevitabil sortită pieirii, că locul ei îl va lua, în pofida oricăror încercări de împotrivire, noua orînduire socialistă, că victoria comunismului este inevitabilă pe planeta noastră. **(Aplauze puternice).**

Propaganda noastră trebuie să cultive în rîndul maselor principiile umanismului revoluționar, pornind de la premisa că umanismul nu este o noțiune abstractă, imuabilă, ci că sensurile și conținutul său se modifică corespunzător diferitelor etape de dezvoltare istorică a societății. Esența umanismului revoluționar — spre deosebire de aceea a umanismului burghez care cultivă instinctul egoist, individualismul, lupta pentru bunăstarea personală în dauna bunăstării semenilor — constă în situarea omului în centrul întregii preocupări și activități a societății și, în același timp, în stabilirea unor raporturi armonioase, organice între individ și colectivitate. Umanismul revoluționar concepe afirmarea și dezvoltarea plenară a personalității umane nu izolat, ci în cadrul ansamblului societății, promovînd principiul rațional și generos potrivit căruia fericirea personală nu se poate realiza încălcînd dreptul la fericire al altora, ci numai în cadrul înfăptuirii fericirii generale a colectivității, a poporului, a umanității. **(Vii aplauze).** Aceasta este forma superioară, cea mai avansată a gîndirii umaniste, expresia realistă, nu utopică, a înfăptuirii idealului de dreptate și egalitate pe Pămînt. Propaganda noastră trebuie să desfășoare o luptă continuă, la un înalt nivel de combativitate, împotriva mentalităților anacronice, burgheze și mic-burgheze, împotriva egoismului și individualismului propriu claselor exploatatoare. Ea trebuie să acționeze pentru educarea maselor în spiritul solidarității internaționale cu forțele înaintate din întreaga lume.

Trebuie asigurată, de asemenea, perfecționarea învățămîntului nostru de partid, atît din punct de vedere organizatoric, lichidînd fenomenele de paralelism și suprapunere, stabilind o desfășurare rațională în timp, pe etape bine distincte, a studiului politic și ideologic, cît și din punct de vedere al conținutului, acționînd mai ferm pentru dezvoltarea capacității de gîndire și înțelegere a comuniștilor, pentru însușirea creatoare a socialismului științific, a principiilor marxism-leninismului în vederea orientării lor juste în munca și lupta pentru înfăptuirea Programului partidului nostru de edificare a socialismului și comunismului.

Va trebui, de asemenea, să fie îmbunătățită activitatea lectorilor și propagandiștilor, a cabinetelor de partid, ridicat rolul lor în întreaga activitate ideologică, educativă a partidului nostru. Cabinetele de partid trebuie să-și organizeze munca în așa fel încît să cuprindă toate laturile educației, începînd cu propaganda ideologică, cu activitatea în domeniul științelor economice și sociale, cu răspîndirea cunoștințelor științifice, cu munca politică în rîndul maselor. Aceste organisme vor trebui să se transforme în viitor în adevărate centre unice județene ale activității de educație ideologică, politică și științifică a cadrelor de partid, a comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii. **(Aplauze puternice).**

Se impune, de asemenea, ridicarea la un nivel și mai înalt a activității de răspîndire a cunoștințelor științifice în masă, de lărgire a orizontului de cunoaștere a oamenilor muncii în pas cu descoperirile noi ce se obțin în toate domeniile gîndirii și cercetării. În această direcție, sarcini importante revin amplei rețele de universități populare create în țara noastră. Ele trebuie să-și extindă și să-și intensifice activitatea pentru a deveni puternice instrumente de educare științifică și culturală a maselor, adevărate focare de lumină și cunoaștere a poporului. Răspîndirea cunoștințelor științifice — parte integrantă a formării multilaterale a omului nou — trebuie să stea în centrul atenției clubului, caselor de cultură și căminelor culturale, a tuturor așezămintelor de cultură și artă, astfel încît întreaga muncă educativă din patria noastră să se desfășoare într-un mod unitar.

În acest context, doresc să subliniez din nou faptul că noi, comuniștii, călăuzindu-ne după concepția științifică ce atestă materialitatea lumii, combatem cu energie superstițiile, misticismul, curentele de gîndire idealiste. În același timp, politica partidului și statului nostru, întreaga viață socială se întemeiază pe respectul credinței oamenilor, pe libertatea conștiinței, pe manifestarea liberă a cultelor în cadrul legilor statului, pornind de la faptul că, indiferent de credința sa religioasă, fiecare cetățean, fiecare slujitor al unui cult sau altul, trebuie să respecte legile și să servească cauza edificării noii orînduiri socialiste în România. **(Vii aplauze).**

Trebuie să ținem seama permanent de faptul că dezvoltarea personalității umane, formarea omului epocii socialismului și comunismului nu se pot reduce numai la cunoașterea unor hotărîri sau teze generale, ci implică în mod necesar lărgirea continuă a orizontului de cunoștințe profesionale, politice, științifice și de cultură generală, însușirea tot mai temeinică a tezaurului de gîndire și experiență umană, a valorilor spirituale create de umanitate de-a lungul istoriei. În viziunea noastră, omul nou, constructor al socialismului și comunismului, trebuie să fie stăpîn pe cele mai înaintate cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane, să se caracterizeze prin înalte virtuți politice și morale, prin pasiune pentru muncă și creație, prin îndrăzneală în gîndire și acțiune, prin cutezanța în promovarea noului în întreaga viață socială, prin fermitate în lupta pentru dreptate și adevăr, pentru înfăptuirea principiilor eticii și echității socialiste, prin hotărîrea de a lupta cu abnegație și vitejie pentru apărarea cuceririlor revoluționare, a integrității și suveranității patriei, a cauzei comunismului în patria noastră! **(Aplauze puternice).** Desfășurîndu-se în această concepție, munca politică și cultural-educativă de ridicare a conștiinței maselor va deveni un puternic factor al mersului nostru înainte, o forță materială remarcabilă în înfăptuirea Programului partidului, în unirea întregului popor, va duce la formarea unui om înaintat care în orice împrejurări va ține sus steagul partidului nostru de făurire a socialismului și comunismului, va fi un militant activ pentru colaborare internațională și pace. **(Aplauze puternice).**

VI

POLITICA ROMÂNIEI SOCIALISTE CONSACRATĂ PĂCII ȘI COLABORĂRII INTERNAȚIONALE, SOLUȚIONĂRII DEMOCRATICE A MARILOR PROBLEME CE CONFRUNTĂ OMENIREA CONTEMPORANĂ, FĂURIRII UNEI LUMI MAI BUNE ȘI MAI DREPTE

Stimați tovarăși,

Trăim o epocă de profunde transformări cu caracter revoluționar în structura economico-socială a lumii, atît pe plan național, cît și pe plan mondial. Această epocă a fost deschisă de victoria istorică a Marii Revoluții Socialiste din Rusia, care a pus capăt unității sistemului capitalist și a deschis calea revoluțiilor proletare, a eliberării naționale, a trecerii omenirii spre socialism.

Victoria revoluției muncitorești-țărănești și edificarea societății socialiste în mai multe țări din Europa, Asia și America Latină — printre care și China, țara cu cea mai mare populație din lume — au ridicat pe o treaptă nouă lupta revoluționară internațională, au dus la afirmarea socialismului ca sistem social-politic mondial. Astfel, sistemul socialist mondial — rezultat al transformării revoluționare a societății și al făuririi socialismului în mai multe state independente — reprezintă un proces istoric legic, ireversibil, de trecere a omenirii de la orînduirea burgheză la orînduirea nouă, socialistă.

O deosebită importanță istorică are procesul revoluționar de eliberare națională a popoarelor, de lichidare a sistemului colonial al imperialismului — proces care a luat un puternic avînt odată cu victoria Revoluției din Octombrie, cu destrămarea, după primul război mondial, a imperiului austro-ungar și formarea unor noi state naționale. După cel de-al doilea război mondial, lupta împotriva imperialismului și colonialismului a luat o amploare fără precedent, ducînd la lichidarea dominației coloniale pe aproape toate continentele, la formarea a aproape 100 de noi state naționale independente.

Epoca în care trăim se caracterizează, de asemenea, printr-o puternică revoluționarizare a forțelor de producție, printr-o amplă desfășurare a revoluției tehnico-științifice, aceasta deschizînd uriașe perspective de progres în domeniul producției bunurilor materiale, al ridicării nivelului de trai al popoarelor.

În acest cadru, a căpătat un puternic avînt lupta maselor populare pentru transformarea relațiilor de producție și sociale, pentru înnoirea raporturilor interstatale pe plan mondial. S-au produs adînci schimbări în modul de gîndire și în conștiința popoarelor, acestea înțelegînd tot mai bine necesitatea lichidării vechii orînduiri și a vechilor relații dintre state, a stărilor de inechitate, a făuririi unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră.

Evenimentele mondiale petrecute în ultimii ani în raportul internațional de forțe confirmă o dată în plus accentuarea procesului revoluționar de transformare economico-socială a lumii. Asistăm la limitarea sferei de acțiune a imperialismului, la accentuarea crizei generale a capitalismului în toate sectoarele de activitate și care este agravată de criza economico-financiară.

Cu toate acestea, trebuie arătat că orînduirea capitalistă mai dispune încă de însemnate rezerve și posibilități; de aceea, coexistența pașnică se impune ca o necesitate istorică determinată de existența pe planeta noastră a unor mari grupări de state cu orînduiri sociale diferite, inclusiv de formarea noilor state naționale independente, dintre care cea mai mare parte sînt țări în curs de dezvoltare.

Trebuie să avem permanent în vedere că imperialismul nu și-a schimbat caracterul, că în lume sînt încă puternice forțe reacționare care, în mod obiectiv, reprezintă un permanent pericol pentru pace. Dar, constatînd aceste realități, nu putem trage concluzia, de aici, că războiul este inevitabil. Dimpotrivă, schimbările profunde în raportul de forțe pe plan mondial, existența țărilor socialiste, a unui mare număr de state în curs de dezvoltare care se pronunță pentru o politică nouă, creșterea conștiinței maselor populare din toate țările deschid — pentru prima dată în istoria omenirii — perspectiva împiedicării declanșării unui nou război mondial, creează condiții pentru a se acționa cu succes în vederea asigurării păcii. **(Aplauze puternice).** Pentru ca această perspectivă și această posibilitate să se transforme în realitate se impune însă întărirea colaborării și unității tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste, intensificarea luptei popoarelor pentru lichidarea vechii politici de inechitate și dominație, de forță și dictat, și înfăptuirea unor relații noi, de deplină egalitate între toate statele.

Pornind de la analiza științifică, marxist-leninistă a direcțiilor principale ale dezvoltării istorice contemporane, Partidul Comunist Român și Guvernul Republicii Socialiste România promovează o politică externă activă de colaborare cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială, își aduc contribuția la soluționarea problemelor complexe ale vieții internaționale.

Nu uităm nici un moment că prima îndatorire a unui partid comunist de guvernămînt constă în edificarea cu succes a socialismului, aceasta fiind contribuția sa fundamentală la cauza socialismului și păcii în lume. În același timp, ne îndeplinim cu fermitate și consecvență sarcinile internaționale, întărind solidaritatea cu forțele antiimperialiste, democratice și progresiste din întreaga lume. Noi pornim permanent de la considerentul că activitatea internă și externă constituie două laturi inseparabile ale politicii unice, marxist-leniniste, de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

În activitatea externă punem pe primul plan dezvoltarea colaborării cu toate țările socialiste, amplificarea relațiilor de prietenie, solidaritate și conlucrare multilaterală cu acestea în spiritul egalității, avantajului reciproc și întrajutorării în toate domeniile. Aceasta corespunde pe deplin atît intereselor poporului român, cît și intereselor celorlalte popoare care construiesc noua orînduire, cauzei generale a socialismului și păcii. **(Aplauze puternice).** Conștientă de însemnătatea deosebită pe care o are în lumea de azi unitatea și coeziunea țărilor ce edifică noua societate, România a acționat și va acționa în modul cel mai ferm și în viitor pentru depășirea divergențelor existente, pentru refacerea și întărirea unității și solidarității țărilor socialiste. Aceasta are, după convingerea noastră, o importanță hotărîtoare pentru creșterea forței și influenței socialismului pe plan mondial, pentru întărirea unității și solidarității tuturor forțelor antiimperialiste, democratice și progresiste, pentru cauza păcii în lume. **(Aplauze puternice).**

În relațiile noastre cu țările socialiste pornim permanent de la ceea ce ne unește, precum și de la necesitatea obiectivă a întăririi colaborării și solidarității. Punem pe prim plan tradițiile de prietenie ale popoarelor noastre, ale mișcării revoluționare și muncitorești. Considerăm o îndatorire atît națională cît și internațională să facem totul pentru ca unele probleme — moștenire a trecutului — create de politica claselor asupritoare să nu umbrească colaborarea și solidaritatea partidelor și popoarelor noastre. În acest context, doresc să menționez că Republica Socialistă România nu are probleme teritoriale sau de altă natură cu Uniunea Sovietică și cu celelalte state socialiste vecine. Dorim ca granițele dintre România și toate statele vecine să fie granițe ale prieteniei și colaborării în lupta și munca pentru socialism și comunism, pentru pace și colaborare în lume. **(Aplauze puternice, îndelungate).**

Ca membră a Organizației Tratatului de la Varșovia, România se preocupă în mod constant de întărirea capacității de luptă a armatei sale naționale, colaborează cu armatele celorlalte țări membre, este gata să-și îndeplinească oricînd obligațiile pe care și le-a asumat. Împreună cu celelalte țări ne-am pronunțat și ne pronunțăm, totodată, pentru lichidarea blocurilor militare, pentru desființarea N.A.T.O. și, concomitent, a Pactului de la Varșovia. Desigur, așa cum am mai arătat și în alte împrejurări, și după desființarea blocurilor militare vom continua să colaborăm cu armatele acestor țări, în vederea apărării independenței și suveranității popoarelor noastre, a salvgardării mărețelor cuceriri revoluționare, a apărării cauzei socialismului. Totodată, dezvoltăm în mod constant colaborarea cu armatele tuturor țărilor socialiste, precum și cu armatele celorlalte state prietene care se pronunță pentru o politică de dezvoltare liberă, independentă a fiecărei națiuni.

În calitate de membră a C.A.E.R., țara noastră participă intens la activitatea acestei organizații, aducîndu-și contribuția activă la realizarea „Programului complex". Vom acționa în continuare pentru perfecționarea activității C.A.E.R. astfel ca aceasta să poată contribui cît mai eficient la înflorirea economică a fiecărei țări membre, la accelerarea procesului de egalizare a nivelurilor de dezvoltare economico-socială. Apreciem că dezvoltarea colaborării în cadrul C.A.E.R. trebuie să asigure sporirea rolului planului național unic în dezvoltarea economică și socială a fiecărei țări membre, a rolului conducător al partidului, al clasei muncitoare din fiecare țară în eforturile pentru creșterea și modernizarea forțelor de producție, pentru ridicarea bunăstării maselor, a gradului de civilizație al fiecărui popor.

Deoarece un număr însemnat de țări socialiste nu sînt membre ale C.A.E.R., România dezvoltă relații largi de colaborare și cooperare cu toate țările socialiste, pornind de la adevărul că întărirea acestei colaborări are o importanță fundamentală pentru creșterea forței socialismului în lume, pentru sporirea influenței sale asupra cursului evenimentelor internaționale.

Acționînd pentru dezvoltarea și perfecționarea continuă a raporturilor dintre țările socialiste, astfel ca acestea să ofere lumii un model de relații noi, bazate pe respect reciproc și deplină egalitate în drepturi, partidul nostru are în vedere procesul actual în care o serie de state adoptă măsuri și reforme de organizare a vieții economico-sociale pe baze socialiste, se pronunță și acționează pentru edificarea noii orînduiri sociale; el ține seama de perspectiva trecerii în viitor a noi și noi popoare pe calea spre socialism. Desigur, fiecare partid, fiecare popor, pornind de la principiile generale ale socialismului științific, va trece la socialism pe o cale proprie, îmbogățind astfel cu experiențe noi tezaurul universal al teoriei și practicii revoluționare, al construcției socialiste. Este însă de înțeles că trecerea la edificarea noii orînduiri nu se poate înfăptui decît prin lupta forțelor revoluționare, progresiste din fiecare țară, care trebuie să-și întărească unitatea, să-și asigure sprijinul ferm al majorității populației, să acționeze în concordanță cu condițiile istorice, sociale și naționale specifice din țara respectivă. Problema instaurării societății socialiste într-o țară sau alta nu poate fi soluționată decît de fiecare popor, de națiunea respectivă. So-

(Continuare în pag. a VI-a)

(Urmare din pag. a V-a)

cialismul constituie o necesitate istorică a dezvoltării societății umane și victoria lui, mai devreme sau mai tîrziu, în toată lumea este inevitabilă. El nu poate fi importat sau impus din afară și, totodată, triumful său nu poate fi împiedicat de nici o forță din afară. **(Aplauze puternice).** Socialismul se realizează prin lupta clasei muncitoare, a forțelor revoluționare, ca rezultat al voinței maselor populare, a popoarelor înseși. Desigur, esențiale pentru victoria noii orînduiri vor fi întotdeauna natura puterii politice, a relațiilor de producție, a proprietății asupra mijloacelor de producție, lichidarea exploatării omului de către om și înfăptuirea principiilor socialiste de repartiție. Dar tot atît de adevărat este că, pornind de la particularitățile concrete ale fiecărei țări, lupta practică pentru atingerea acestor obiective se va desfășura în condiții variate, căpătînd forme diferite de la țară la țară, de la o etapă istorică la alta. În politica externă, în dezvoltarea relațiilor internaționale, partidul nostru a ținut și va ține întotdeauna seama de această realitate, promovînd respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-și hotărî în mod liber calea dezvoltării viitoare, fără nici un amestec din afară. **(Aplauze puternice).**

Pornind de la aceste principii, România își amplifică continuu legăturile de prietenie și solidaritate cu țările care și-au dobîndit independența și au pășit pe calea dezvoltării libere, de sine stătătoare. Ca țară socialistă și ca țară în curs de dezvoltare, România este legată de aceste țări prin aspirații comune spre progres și prosperitate, prin lupta pentru abolirea vechii politici de inechitate, pentru promovarea unor relații noi, de egalitate între state. De aceea, înscriem relațiile noastre cu aceste țări în contextul luptei generale pentru lichidarea subdezvoltării, împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, pentru asigurarea dezvoltării libere, independente a fiecărei națiuni.

Considerăm că lichidarea cît mai rapidă a subdezvoltării, a marilor decalaje între nivelul de dezvoltare a statelor, constituie o problemă esențială pentru progresul și pacea omenirii contemporane, un obiectiv major ce trebuie să stea în atenția întregii comunități internaționale. Fără îndoială, progresul economico-social rapid al fiecărui popor, lichidarea rămînerii în urmă față de statele dezvoltate constituie în primul rînd sarcina țărilor subdezvoltate înseși. Aceasta presupune intensificarea eforturilor proprii pentru valorificarea la maximum a mijloacelor și resurselor proprii, unirea tuturor forțelor poporului pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a societății, pentru crearea unei industrii moderne și dezvoltarea armonioasă, în ritm înalt, a întregii economii. Dar, alături de intensificarea eforturilor proprii, un rol de cea mai mare însemnătate pentru accelerarea progresului țărilor subdezvoltate și în curs de dezvoltare are lărgirea colaborării internaționale bazate pe echitate și avantaj reciproc, pe sprijin multilateral. Colaborarea internațională trebuie să contribuie la făurirea unei industrii proprii în aceste țări, la valorificarea superioară a resurselor lor naturale și a forței de muncă, astfel ca ele să poată participa activ, în condiții de egalitate, la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori. Pornind de la realitatea că majoritatea țărilor bogate, avansate economic și-au asigurat progresul pe seama exploatării fostelor colonii, a țărilor subdezvoltate, este moral și echitabil ca acestea să restituie o parte din ceea ce și-au însușit, contribuind, sub diferite forme, la eforturile țărilor subdezvoltate de a-și făuri o economie modernă, de a lichida rămînerea în urmă. Obligația țărilor dezvoltate de a veni în sprijinul celor rămase în urmă nu reprezintă un act de bunăvoință, un gest de caritate, ci o obligație morală față de țările asuprite în trecut și, totodată, o necesitate obiectivă pentru realizarea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră. **(Aplauze puternice).**

Lucrările conferinței UNCTAD — IV de la Nairobi au scos în evidență hotărîrea și preocupările țărilor în curs de dezvoltare de a acționa unite pentru soluționarea judicioasă a problemelor economice internaționale. Totodată, acestea au reliefat existența unor profunde contradicții, determinate de opoziția țărilor dezvoltate economic de a acționa practic pentru înfăptuirea unor relații economice noi, cu adevărat echitabile. România susține în mod ferm Programul adoptat la Manila, considerînd că realizarea acestuia ar reprezenta un pas important pe calea asigurării stabilității prețurilor materiilor prime, a creării unui raport just între acestea și prețurile produselor industriale, a lichidării decalajelor dintre state și instaurării noii ordini economice internaționale. În acest spirit țara noastră a hotărît să participe la formarea fondului comun de finanțare a constituirii unor rezerve de materii prime în vederea întăririi stabilității prețurilor mondiale.

România se preocupă permanent de găsirea celor mai potrivite forme de colaborare și conlucrare cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate — care aproape în totalitatea lor sînt țări în curs de dezvoltare — în vederea intensificării atît a eforturilor naționale, cît și a celor internaționale, pentru lichidarea decalajelor economice. În acest spirit trebuie înțeleasă participarea țării noastre la activitatea „Grupului celor 77", expresie a interesului profund al României ca în lume, în relațiile internaționale, să fie promovată o politică nouă care să asigure progresul mai rapid al tuturor țărilor și în primul rînd al celor rămase în urmă. După cum se știe, România nu este singura țară socialistă care face parte din această grupare ; la activitatea „Grupului celor 77" participă, de asemenea, Iugoslavia, R.P.D. Coreeană și Cuba. „Grupul celor 77" numără în realitate în prezent 110 țări cu o populație totală de peste 1 860 milioane locuitori, constituind o uriașă forță politică mondială. Datorită însă nivelului scăzut de dezvoltare, aceste țări dețin doar o pondere de 12,6 la sută în produsul brut ce se realizează pe plan mondial — ceea ce indică participarea lor redusă la diviziunea internațională a muncii. Un număr de 40 din aceste țări realizează un venit național de pînă la 200 dolari pe locuitor, 41 între 201—500 dolari și numai 17 țări au un venit național între 501—1 000 dolari pe locuitor și circa 10 peste 1 000 de dolari. În același timp, un număr de 20 de state capitaliste dezvoltate din punct de vedere economic dețin circa 65 la sută din produsul brut. Este evident că o asemenea gravă inegalitate nu poate fi acceptată, nu poate dăinui la infinit, fără a provoca mari complicații în viața internațională.

Presa din unele state avansate economicește obișnuiește să facă comparații între nivelul de trai din România și din alte țări în curs de dezvoltare, pe de o parte, și cel din statele respective, pe de altă parte. Organele de presă în cauză trec însă sub tăcere faptul că rămînerea în urmă a României, a tuturor țărilor în curs de dezvoltare este rezultatul nemijlocit al îndelungatei dominații străine și al exploatării marilor monopoluri imperialiste. Se uită de exemplu faptul că în ajunul celui de-al doilea război mondial peste 50 la sută din economia românească se afla în mîinile monopolurilor imperialiste internaționale care își însușeau beneficii fabuloase de pe urma bogățiilor naționale și muncii poporului nostru, în timp ce venitul național pe locuitor era în România de numai 80 dolari. După cum se știe, la sfîrșitul războiului venitul național al țării noastre în raport cu cel al țărilor dezvoltate era de 20—30 de ori mai mic ; astăzi, această diferență este de numai 3—4 ori. Iată cauzele pentru care România este o țară în curs de dezvoltare, iată de ce sîntem nevoiți să facem eforturi susținute pentru lichidarea cît mai rapidă a decalajelor față de țările avansate. Ar fi bine dacă presa amintită ar critica nu pe cei care au fost exploatați și jefuiți de bogățiile naționale, nu pe săraci, ci pe cei care i-au asuprit și jefuit, pe aceia care poartă răspunderea principală pentru starea de subdezvoltare în care se află multe popoare, pentru împărțirea lumii în țări sărace și țări bogate, dacă ar acționa pentru a-i determina pe cei bogați să restituie celor asupriți o parte din ceea ce și-au însușit pe nedrept prin exploatare. Se pune întrebarea dacă este justă clasificarea lumii în țări bogate și țări sărace. În primul rînd, această clasificare reprezintă o realitate ce nu mai poate fi ignorată de nimeni, astăzi. În al doilea rînd, ea este expresia, pe plan mondial, a politicii de exploatare a numeroaselor popoare, a consecințelor relațiilor de inegalitate și inechitate promovate de imperialism și colonialism.

Se poate spune că lupta pentru lichidarea raporturilor de inegalitate și asuprire, pentru o nouă ordine economică și politică constituie o expresie a înfruntării dintre asupritori și asupriți, dintre bogați și săraci pe arena mondială, în fond o oglindire a luptei de clasă pe plan internațional. Noua ordine economică trebuie privită în contextul existenței în lume a unor grupări de țări cu orînduiri sociale diferite — realitate istorică ce va dăinui încă o lungă perioadă de timp. În această lumină, instaurarea unor raporturi noi, echitabile constituie expresia însăși a realizării în viață a principiilor coexistenței pașnice. Se impune să fim pe deplin conștienți că lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale reprezintă o necesitate obiectivă a dezvoltării progresiste a omenirii, unul din cele mai arzătoare imperative ale timpurilor noastre. **(Vii aplauze).**

În cadrul politicii sale externe, România dezvoltă, în spiritul principiilor coexistenței pașnice, relații de colaborare și cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială. Considerăm că în actuale condiții internaționale dezvoltarea colaborării cu toate statele lumii constituie o cerință obiectivă, dictată de necesitatea participării la diviziunea internațională a muncii, de promovarea unei politici de cooperare neîngrădită între toate statele.

Dragi tovarăși,

În politica externă a României un loc de prim ordin ocupă lupta pentru înfăptuirea securității europene. După încheierea cu succes a Conferinței general-europene, acționăm consecvent pentru aplicarea concretă în viață a angajamentelor înscrise în documentele semnate la Helsinki. Considerăm că un obiectiv central al politicii tuturor statelor continentului trebuie să fie realizarea unor măsuri concrete de dezangajare militară în Europa. Este necesar, de asemenea, ca înțelegerile de la Helsinki să fie materializate în mod practic, prin acorduri de extindere a colaborării economice și tehnico-științifice neîngrădite între toate statele continentului. Considerăm necesară intensificarea schimburilor în domeniul cultural, pe bază de înțelegeri corespunzătoare, asigurînd circuitul larg al bunurilor spirituale, al creațiilor literar-artistice. Desigur, va trebui să veghem cu toții la excluderea din aceste schimburi a lucrărilor nocive, care dăunează dezvoltării morale sănătoase a omului, îndeosebi a tinerei generații.

În ce privește problemele umanitare, așa cum am mai menționat, ele sînt legate în primul rînd de asigurarea condițiilor egale de muncă și viață pentru masele largi de oameni ai muncii, inclusiv pentru cei care pleacă în căutare de muncă în alte țări. Sîntem pentru dezvoltarea schimburilor turistice și soluționarea pe bază de înțelegeri reciproce și a altor probleme umanitare. Este greu însă să considerăm drept politică umanitară acordarea de către unele țări de azil infractorilor, spionilor și trădătorilor, celor care își reneagă patria. **(Aplauze puternice).** Dacă țările respective cred că au achiziționat exemplare deosebite, care pot să le aducă mari venituri, n-au decît să le țină la ele. Noi nu avem nevoie de acei care își trădează poporul, părinții, de cei care au curajul să declare că nu mai pot scrie în limba română, că le place o altă limbă. De asemenea oameni nu avem nevoie ! **(Aplauze puternice).** Spiritul adevăratului umanism impune ca asemenea oameni să nu găsească sprijin în nici o țară, pentru că cel care a trădat o dată, va trăda întotdeauna, va rămîne un trădător ! **(Aplauze prelungite).** Trebuie să spunem deschis că zarva ce se face în unele state occidentale în jurul elementelor de acest fel nu este de natură să contribuie la dezvoltarea colaborării și prieteniei, la întărirea încrederii între state. Colaborarea culturală, turistică, soluționarea în spirit umanitar a unor probleme deosebite cer respect reciproc și neamestec în treburile interne. Aceasta se referă și la așa-zisa problemă a întregirii familiilor și a emigrației. Am soluționat și în trecut și vom soluționa și în viitor, în mod corespunzător, problemele legate de integrarea familiei, în spiritul omeniei, al adevăratului umanism ce caracterizează politica partidului și statului nostru. Privitor la aceasta, considerăm însă că propaganda făcută în străinătate în scopul atragerii unor cetățeni din rîndul naționalităților conlocuitoare din România — în special germani — nu numai că nu are nimic comun cu principiile umanismului, dar reprezintă o încercare de exploatare a unor sentimente naționale, în scopul satisfacerii intereselor înguste, egoiste ale marilor monopoluri capitaliste, care doresc mînă de lucru calificată mai ieftină. **(Vii aplauze).** Despre ce fel de integrare familială poate fi vorba în cazul unor oameni care locuiesc în România din moși-strămoși, de sute și sute de ani ? Tocmai încercarea de a-i dezrădăcina, de a-i rupe de pămîntul pe care s-au născut ei și părinții lor, din contextul vieții sociale în care s-au integrat de vreme îndelungată, reprezintă un act de dezintegrare familială neumanitar. **(Aplauze puternice).** Locul cetățenilor patriei noastre, indiferent dacă sînt de naționalitate română, maghiară, germană, evreiască, este aici, în România, în efortul comun al întregului popor pentru făurirea unei vieți cu adevărat libere și fericite, în care fiecare să se bucure de cuceririle civilizației socialiste. **(Vii și puternice aplauze).** Adevăratul umanism nou, revoluționar constă nu în determinarea omului să alerge după iluzii și himere, sau chiar după un plus de venit în țări străine, ci în stimularea dorinței și hotărîrii lui de a acționa acolo unde s-a născut pentru înfrîngerea greutăților, a rămînerii în urmă în situația României, pentru a-și făuri, prin munca unită a poporului, bunăstarea și fericirea în patria în care s-a născut.

O altă problemă cu caracter umanitar, care face obiectul unor discuții în anumite cercuri internaționale, este aceea a căsătoriilor dintre cetățenii diferitelor țări. Noi considerăm că aceasta este o problemă socială destul de delicată, ce se cuvine a fi tratată cu toată seriozitatea și răspunderea și, pînă la urmă, pe bază de înțelegeri corespunzătoare între state. Oamenii nu trebuie tratați ca mărfuri, ei nu trebuie socotiți obiecte de schimb, așa cum se obișnuiește în societatea capitalistă, și schimbați sau dislocați din dorința unuia sau altuia, după interese de cîștig. Un act cum este acela al căsătoriei are o importanță deosebită pentru destinul oricărei persoane. Cu atît mai complexă devine chestiunea cînd, pentru a-și întemeia o familie, tinerii trebuie să-și părăsească părinții, rudele, mediul social în care s-au format, patria. În ce ne privește, considerăm că acordarea aprobării pentru asemenea căsătorii nu poate să nu fie condiționată de existența garanției că tinerii, în special fetele, care ar trebui să plece din România vor avea asigurate condiții corespunzătoare de viață și muncă. Nu sînt puține cazurile cînd, după o perioadă scurtă, căsătorii de acest fel s-au desfăcut, iar tinere plecate din România într-o țară sau alta au rămas pe drumuri, lipsite de posibilitatea de a munci și de a-și cîștiga existența. Or, nouă nu ne pot fi indiferente viața, soarta tinerilor născuți și formați ca oameni în România. **(Aplauze puternice).** Acționînd în spirit uman, al umanismului revoluționar, avem obligația de a ține seama, în același timp, de părerea și acordul familiilor, al rudelor care, după străvechile obiceiuri ale românilor, au un cuvînt de spus în întemeierea căminului tinerilor. Părinții au dreptul să intervină la autoritățile de stat, iar noi avem obligația, îndatorirea de a ține seama și a lua în considerație obiecțiile lor care sînt întemeiate. Ținînd seama de considerentele arătate, tinerii înșiși sînt chemați să reflecteze cu toată seriozitatea asupra acestei probleme, să nu o trateze ușuratic, superficial, să nu se lase influențați, cum se întîmplă uneori, de diferite promisiuni sau de spiritul de aventură. Tocmai pentru că îmbracă aspecte profund umanitare, noi vom adopta și în viitor față de problema căsătoriilor între tineri cu cetățenii diferite o atitudine atentă, inspirată de grija pentru viața locuitorilor țării noastre, de principiile umanismului nostru socialist, revoluționar. Dorim să tratăm această problemă în mod corespunzător cu țările care sînt preocupate de căsătorii cu cetățeni din alte țări, pentru a asigura garanții corespunzătoare că tinerii se vor putea bucura de toate drepturile, că vor avea condițiile de muncă asigurate pentru a-și afirma personalitatea în deplină libertate. **(Aplauze).**

Dragi tovarăși,

În activitatea noastră internațională acordăm o mare atenție dezvoltării între țările din Balcani a unor relații strînse de prietenie și bună vecinătate, care să contribuie la întărirea încrederii și cooperării în această regiune, la transformarea ei într-o zonă a păcii, lipsită de arme nucleare. În acest sens, considerăm necesară intensificarea activității organismelor de colaborare interbalcanică existente, crearea altora noi, în vederea asigurării unui cadru cît mai larg de conlucrare în această zonă.

Milităm, de asemenea, pentru a se ajunge cît mai curînd la soluționarea politică a situației din Cipru, pe baza respectării independenței, suveranității și integrității acestui stat, a asigurării unei conviețuiri pașnice între cele două comunități cipriote.

Am acționat și vom acționa în continuare în mod susținut pentru lichidarea conflictului din Orientul Mijlociu și instaurarea unei păci trainice și juste în această regiune. În acest scop este necesar să se reia Conferința de la Geneva cu participarea tuturor țărilor interesate, inclusiv cu Organizația pentru Eliberarea Palestinei. În soluționarea conflictului din Orientul Mijlociu trebuie să se pornească de la retragerea trupelor israeliene din teritoriile ocupate în urma războiului din 1967, de la recunoașterea independenței și suveranității tuturor statelor din zonă, de la rezolvarea problemei poporului palestinean în conformitate cu interesele și aspirațiile sale legitime — inclusiv de a-și constitui un stat propriu, independent.

România consideră că una din problemele cele mai arzătoare ale lumii contemporane este înfăptuirea dezarmării generale și, în primul rînd, a dezarmării nucleare, realizarea unei păci trainice pe planeta noastră. Se impune mai mult ca oricînd trecerea de la discuții generale despre dezarmare la măsuri concrete, practice de oprire a cursei înarmărilor, de încetare a producției armelor nucleare, lichidarea celor existente și scoaterea în afara legii a întregului armament atomic. În acest scop sînt necesare democratizarea și sporirea eficienței activității Comitetului pentru dezarmare de la Geneva. Ar fi, de asemenea, utilă în această direcție organizarea unei reuniuni internaționale, într-o formă corespunzătoare, sub egida Organizației Națiunilor Unite, care să permită participarea tuturor statelor la dezbaterea și soluționarea acestei probleme vitale pentru existența întregii omeniri. Este o greșeală de neiertat să se creeze popoarelor iluzia că se poate trăi în liniște și securitate, în timp ce în lume se acumulează noi și noi arsenale de arme nimicitoare, sau să se încrucișeze brațele într-o atitudine fatalistă, pe baza concepției că războiul atomic este inevitabil. Trebuie combătute cu cea mai mare hotărîre psihoza groazei față de inevitabilitatea războiului, spiritul defetist ce se propagă sub diferite forme ! Viața a demonstrat în modul cel mai evident că nu există forță sau armament în lume în stare să înfrîngă voința de luptă a unui popor hotărît să-și apere libertatea și independența. **(Aplauze).** Evenimentele internaționale, creșterea voinței popoarelor și a conștiinței lor atestă cu vigoare că stă mai mult ca oricînd în puterea popoarelor, acționînd unite, să realizeze dezarmarea, să impună excluderea războiului din viața omenirii și să asigure pacea pe planeta noastră. **(Aplauze puternice).**

Comuniștii trebuie să lupte neobosit împotriva tuturor războaielor nedrepte, de cucerire și dominație, pe care le duc clasele dominante și, în primul rînd, împotriva acelora duse de clasele stăpînitoare din propria țară. În același timp, ei trebuie să susțină lupta justă a popoarelor, războaiele de eliberare națională, de apărare a independenței și integrității naționale. **(Aplauze prelungite).** În aceasta constă adevărata atitudine internaționalistă a clasei muncitoare, a partidelor comuniste, a forțelor sociale progresiste, în legătură cu războiul.

România militează consecvent pentru a se pune capăt existenței blocurilor militare, pentru promovarea unui nou curs în relațiile internaționale, pentru destindere, colaborare și încredere între state, pentru înfăptuirea unei reale securități în lume.

Soluționarea constructivă, în spiritul păcii și colaborării, a problemelor complexe care preocupă omenirea este de neconceput fără participarea, în condiții de deplină egalitate, la viața internațională a tuturor statelor, indiferent de mărime, de orînduirea lor socială, de regiunea geografică în care se află.

În actualele condiții, un rol deosebit de important au, în această privință, țările mici și mijlocii, țările în curs de dezvoltare, țările nealiniate — care constituie marea majoritate a lumii și care sînt nemijlocit interesate în rezolvarea echitabilă și durabilă a problemelor internaționale, în dezvoltarea liberă a fiecărui popor în condiții de pace și securitate. În acest context se înscriu preocuparea și interesul României de a participa în calitate de observator la reuniunile internaționale ale țărilor nealiniate. Acest interes decurge din principiile generale ale politicii externe a României, de colaborare pe bază de egalitate în drepturi cu toate statele, precum și din convingerea noastră fermă că o conlucrare activă cu țările nealiniate este menită să contribuie la promovarea unei politici internaționale noi, la instaurarea unei noi ordini economice și politice pe planeta noastră.

Organizația Națiunilor Unite, celelalte organisme cu caracter mondial au în această direcție un rol tot mai important, ele oferind cadrul cel mai propice pentru dezbaterea largă a problemelor, cu participarea activă a tuturor statelor, pentru democratizarea relațiilor internaționale.

O cerință imperioasă a timpurilor noastre este generalizarea în viața internațională, în relațiile dintre state a principiilor deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța în raporturile interstatale. Acționînd în acest spirit, să facem totul pentru ca minunatele cuceriri ale științei și cunoașterii umane să servească progresului, bunăstării și civilizației popoarelor, cauzei păcii și fericirii oamenilor pe pămînt. **(Aplauze puternice).** Astfel vom asigura promovarea unor relații noi, a unui umanism nou, care să asigure popoarelor posibilitatea de a-și afirma multilateral geniul și forțele creatoare într-un climat de prietenie și colaborare.

România, în ce o privește, va milita, ca și pînă acum, cu toată hotărîrea pentru instaurarea unui asemenea climat în viața internațională, își va aduce cu toată energia contribuția la eforturile generale pentru realizarea unor relații noi, a noii ordini economice internaționale, a unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră în care fiecare națiune să se simtă cu adevărat liberă. **(Aplauze puternice).**

VII

TRADIȚIILE SOLIDARITĂȚII DE CLASĂ ALE PROLETARIATULUI ROMÂN, POLITICA CONSECVENT INTERNAȚIONALISTĂ A PARTIDULUI NOSTRU, EFORTURILE SALE PENTRU ÎNTĂRIREA UNITĂȚII MIȘCĂRII COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI, A FORȚELOR PROGRESISTE, ANTIIMPERIALISTE DIN ÎNTREAGA LUME

Stimați tovarăși,

O caracteristică a situației mondiale contemporane, a marilor mutații sociale determinate de avîntul impetuos al forțelor de producție este creșterea continuă a rolului clasei muncitoare în societate și în viața internațională. În țările industrializate, clasa muncitoare constituie în prezent majoritatea națiunii, iar pe plan internațional se afirmă drept forța socială cea mai numeroasă și cea mai revoluționară a zilelor noastre. Un rol important are, de asemenea, țărănimea, care în cele mai multe țări în curs de dezvoltare reprezintă majoritatea populației și forța socială principală în lupta pentru eliberarea națională, pentru progres social. Și pe plan internațional, țărănimea reprezintă astăzi o forță politică de mare însemnătate. A crescut, totodată, ponderea intelectualității, care în condițiile actualei revoluții tehnico-științifice se afirmă tot mai mult ca un puternic factor al progresului social, avînd un rol tot mai important atît pe plan național, cît și pe plan internațional. În dezvoltarea socială a fiecărui popor o contribuție de cea mai mare importanță aduc masele de femei, care se manifestă cu o energie sporită și în lupta mondială împotriva războiului, înarmărilor, pentru destindere, colaborare și pace între națiuni. Tînăra generație constituie, de asemenea, o uriașă forță a lumii de azi, fiind vital interesată în lichidarea vechilor stări de lucruri, a inegalității și discriminărilor, în realizarea unei lumi a dreptății sociale, a libertății politice și naționale. În raport cu situația concretă dintr-o serie de țări, categoriile și păturile mijlocii ale societății ocupă și ele un loc însemnat în lupta pentru democrație, pentru colaborare și pace.

Iată de ce colaborarea pe plan național și internațional a tuturor acestor clase și categorii sociale, îndeosebi unitatea clasei muncitoare, reprezintă factorul determinant al transformărilor revoluționare, naționale și sociale care au loc în viața omenirii contemporane, garanția dezvoltării progresiste a întregii societăți omenești. Devine mai evident că toate aceste forțe sociale, popoarele în general, constituie, în condițiile internaționale actuale, factorul dinamizator al tuturor schimbărilor înnoitoare ale lumii, forța hotărîtoare în realizarea unei politici noi, cu adevărat democratice, în viața internațională.

Odată cu creșterea rolului maselor populare în dezvoltarea istorică, în viața națională și internațională, sporește continuu în cadrul fiecărei țări, precum și pe arena mondială, influența organizațiilor politice și profesionale, a organizațiilor revoluționare și democratice. În acest cadru se înscrie dezvoltarea tot mai impetuoasă a mișcării comuniste și muncitorești — forța politică revoluționară cea mai avansată a lumii contemporane. În afara țărilor unde partidele comuniste sînt partide de guvernămînt, comuniștii joacă un rol de o importanță considerabilă în viața social-politică a unui tot mai mare număr de state. Într-o serie de țări din occidentul Europei, la ordinea zilei se pune în mod acut problema participării comuniștilor la activitatea de guvernare a națiunilor. Participarea comuniștilor în guvernele unor țări apare deci ca o necesitate firească, ținînd seama de faptul că ei se bucură de adeziunea și încrederea unei mari părți a poporului. Această participare va accentua și consolida, fără îndoială, dezvoltarea democratică a societății, va asigura soluționarea unor probleme de interes stringent pentru masele populare, va întări independența și suveranitatea țărilor respective. Desigur, intrarea comuniștilor în componența unor guverne nu înseamnă încă trecerea spre socialism, dar constituie un factor important pentru dezvoltarea societății viitoare. Participarea sau neparticiparea la guvernarea unor țări ține deci nu de factori externi, ci de voința poporului respectiv, constituie o problemă internă care exprimă realmente dezvoltarea democratică a societății, deschiderea căilor spre progres social în țările respective. **(Aplauze puternice).**

Un rol important în viața politică contemporană joacă, de asemenea, partidele socialiste și social-democrate, care într-un număr de țări îndeplinesc funcția de partide de guvernămînt. În multe țări, îndeosebi în țările în curs de dezvoltare, un rol important au mișcările de eliberare națională, precum și partidele progresiste de guvernămînt. Există, de asemenea, în diferite țări, partide democratice care se pronunță pentru dezvoltarea progresistă, independentă a popoarelor și care îndeplinesc un rol important în viața politică a națiunii, inclusiv ca partide de guvernămînt. Existența diferitelor partide democratice și progresiste și a mișcărilor de eliberare este o realitate pregnantă a lumii contemporane. Creșterea înrîuririi asupra accelerării proceselor social-politice pozitive impune întărirea colaborării dintre toate aceste forțe, fără deosebire de concepții politice, filozofice și religioase, atît în cadrul fiecărei țări, cît și pe plan internațional.

Pornind de la aceste realități și considerente, Partidul Comunist Român dezvoltă larg colaborarea cu toate partidele revoluționare, progresiste și democratice, întărește continuu solidaritatea și conlucrarea cu ele. Doresc să subliniez și în acest cadru că solidaritatea internațională și întrajutorarea reciprocă cu celelalte detașamente înaintate ale popoarelor au caracterizat întotdeauna mișcarea revoluționară și democratică din România. Voi reaminti și cu acest prilej că revoluționarii români, organizînd revoluția din țările române din 1848, au fost în același timp prezenți și pe baricadele luptei revoluționare din alte țări, inclusiv din Franța, așa cum au participat cu arma în mînă și în prima revoluție proletară, în eroica luptă a Comunei din Paris. Socialiștii români au întreținut legături cu Internationala I, cu întemeietorii socialismului științific, Marx și Engels, și încă de la înființarea sa, în 1893, primul partid politic al muncitorilor din România a dezvoltat relații strînse cu partidele socialiste din alte țări, a adus o contribuție activă la viața politică internațională. Spiritul de solidaritate internațională a poporului nostru s-a manifestat și în ajutorul acordat mișcărilor de eliberare a grecilor, revoluționarilor bulgari, în organizarea luptei împotriva dominației străine, pentru eliberare națională, marinarilor ruși de pe vasul „Potemkin" în timpul revoluției din 1905. Acțiunea energică a muncitorilor români care a determinat guvernul țării să acorde azil politic revoluționarilor ruși și să respingă cererea guvernului țarist de a-i preda l-a făcut pe Lenin să declare că guvernul român **„nu vrea să se înjoasească pînă într-atît, încît să facă slujbă de polițist la cererea țarului"** și că **„el procedează așa cum poate proceda numai guvernul unei națiuni care se respectă".**

În spiritul aceleiași consecvente atitudini de solidaritate cu forțele înaintate de pretutindeni, socialiștii români au jucat un rol activ în cadrul reuniunilor internaționale consacrate luptei împotriva primului război mondial. Un moment istoric în cronica solidarității noastre internaționale l-a reprezentat participarea detașamentului revoluționarilor români, în frunte cu Mihail Gheorghiu Bujor, la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, la crîncenele bătălii împotriva armatelor intervenționiștilor străini. În marea epopee a solidarității se înscrie, de asemenea, participarea antifasciștilor români la lupta contra franchismului în Spania, la luptele de partizani din Franța, la bătăliile duse și în alte țări în cursul celui de-al doilea război mondial împotriva agresorilor hitleriști.

Doresc să subliniez că, în același timp, mișcarea revoluționară din țara noastră a primit un puternic sprijin internațional, sub diferite forme, în lupta dusă împotriva exploatării și asupririi, pentru eliberare națională și socială. Partidul Comunist Român, întregul nostru popor nu vor uita niciodată ajutorul primit din partea Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, a popoarelor Uniunii Sovietice și a glorioasei ei armate care și-a vărsat sîngele nu numai pentru eliberarea propriei patrii, ci și pentru zdrobirea definitivă a fascismului, contribuind și la eliberarea întregului teritoriu al României. Lupta comună a ostașilor români și sovietici care și-au vărsat sîngele pentru eliberarea deplină a țării noastre de sub ocupația horthistă și hitleristă și, apoi, pentru eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei a constituit o înaltă expresie a solidarității celor două partide și popoare, a ridicat pe o treaptă nouă relațiile dintre partidele și popoarele noastre. **(Aplauze puternice).**

În același spirit, participarea armatei române la eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei reprezintă o expresie pregnantă a solidarității poporului nostru cu lupta acestor popoare prietene, pentru eliberarea de sub dominația fascistă și a Germaniei hitleriste.

În spiritul solidarității internaționale se înscrie, de asemenea, ajutorul multilateral și consecvent acordat de România Republicii Populare Democrate Coreene, Republicii Democrate Vietnam și Frontului de Eliberare Națională din Vietnamul de Sud, forțelor de eliberare națională din Laos și Cambodgia, precum și luptei de eliberare națională din Africa și de pe alte continente, sprijinul activ dat luptei pentru lichidarea definitivă a colonialismului și rasismului, pentru dezvoltarea economico-socială independentă a tuturor popoarelor.

Iată de ce putem afirma cu îndreptățită mîndrie că întotdeauna revoluționarii români și-au făcut cu cinste datoria,

(Continuare în pag. a VII-a)

(Urmare din pag. a VI-a)

atît față de propriul popor, cît și față de cauza generală a luptei revoluționare pentru progres și pentru pace. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Credincioși acestor bogate tradiții, dezvoltăm larg relațiile de colaborare cu toate partidele comuniste și muncitorești. La baza acestor relații situăm ferm principiile marxist-leniniste ale egalității și respectului reciproc, ale respectării dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia politică, strategia și tactica revoluționară, potrivit condițiilor social-istorice concrete din țara respectivă. Pornim de la hotărîrile comune ale mișcării comuniste — începînd cu hotărîrea din 1943 de dizolvare a Cominternului — care a apreciat că nu mai este necesar un centru conducător deoarece partidele comuniste s-au maturizat, iar problemele au devenit atît de complexe și diverse încît nu mai pot fi soluționate decît de către fiecare partid, de către forțele sociale din fiecare țară. **(Vii aplauze).** Corespunzător acestor aprecieri și acestei realități, a rolului pe care fiecare partid comunist îl îndeplinește pe plan național, elaborarea liniei politice, a strategiei și tacticii revine exclusiv partidului respectiv. Prin activitatea revoluționară, teoretică și practică pe care o desfășoară, fiecare partid asigură soluționarea problemelor din propria țară și totodată contribuie la îmbogățirea tezaurului ideologic comun al marxism-leninismului.

Subliniind necesitatea promovării unei politici revoluționare creatoare și autonome de către fiecare partid în împrejurările uriașei diversități de condiții în care ele își desfășoară activitatea, Lenin arăta în lucrarea sa „Războiul de partizani" că **„Marxismul cere neapărat o abordare istorică a problemei formelor de luptă. A trata această problemă în afara condițiilor istorice concrete înseamnă a nu înțelege a.b.c.-ul materialismului dialectic. În momente diferite ale evoluției economice, în funcție de diferite condiții politice, național-culturale, de trai etc., forme de luptă diferite trec pe primul plan, devin formele principale de luptă, iar în legătură cu aceasta se schimbă, la rîndul lor, și formele de luptă secundare, accesorii. A încerca să răspunzi prin da sau nu la întrebarea dacă trebuie sau nu folosită o anumită metodă de luptă, fără a analiza amănunțit condițiile concrete în care se află mișcarea dată în stadiul respectiv al dezvoltării ei, înseamnă a părăsi cu desăvîrșire terenul marxismului...".** Viața demonstrează într-un mod tot mai pregnant că stabilirea căilor de înfăptuire a revoluției și trecere la socialism, caracterul pașnic sau nepașnic al acestora, formele și metodele luptei revoluționare și ale construcției noii orînduiri depind de situația istorică concretă națională, de realitățile sociale specifice din fiecare țară. Iată de ce stabilirea strategiei și tacticii revoluționare, aprecierea căilor de urmat nu pot constitui decît o problemă exclusivă a fiecărui partid, și nimeni nu-și poate asuma răspunderea de a da sfaturi, de a se amesteca în treburile vreunui partid, deoarece alegerea căilor de luptă aparține exclusiv numai forțelor sociale interne din fiecare țară. **(Aplauze puternice).** În acest sens, în condițiile secolului trecut, cînd mișcarea socialistă se afla la începuturile sale, în timpul Internaționalei I, Karl Marx sublinia în mod deosebit de clar, în interviul acordat unui corespondent al ziarului „The World", că **„în fiecare parte a lumii, mișcarea noastră prezintă aspecte speciale, iar muncitorii de acolo țin seama de acest lucru și pășesc pe propria lor cale la înfăptuirea ei... Alegerea unei căi sau alteia este treaba clasei muncitoare din această țară. Internaționala nu-și permite să dicteze în această chestiune și nici măcar să dea sfaturi".**

Fără îndoială, fiecare partid răspunde în fața membrilor săi, a clasei muncitoare și a propriului popor pentru orientarea sa politică și pentru activitatea practică pe care o desfășoară. Prima cerință a unui partid revoluționar constă în a conduce propriul popor în lupta pentru apărarea intereselor economice și politice ale maselor, pentru dreptate socială și democrație, pentru apărarea integrității și independenței țării. Rezultatele obținute în această luptă reprezintă criteriul esențial de apreciere a atitudinii revoluționare, marxist-leniniste a fiecărui partid. Aceasta nu numai că nu vine în contradicție cu solidaritatea internațională, ci, dimpotrivă, constituie o cerință sine qua non a adevăratului internaționalism proletar. Engels arăta cu deplină îndreptățire, în scrisoarea de răspuns trimisă unui fruntaș al mișcării muncitorești italiene, că **„în mișcarea muncitorească, ideile cu adevărat naționale, care corespund faptelor economice, industriale și agricole, ce caracterizează starea națiunii respective, sînt în același timp și idei cu adevărat internaționale".** Așa cum am mai arătat și în alte împrejurări, apărarea intereselor propriului popor, dezvoltarea cuceririlor sale revoluționare, asigurarea victoriei socialismului în fiecare țară constituie criteriul fundamental al internaționalismului. În orice împrejurare, comuniștii trebuie să apere necondiționat interesele propriului popor, integritatea și suveranitatea patriei, cauza socialismului și păcii. **(Aplauze puternice).**

Mai mult ca oricînd, în actuala epocă de mari transformări revoluționare naționale și sociale, poziția justă a partidelor comuniste în aceste probleme vitale constituie un factor esențial pentru promovarea unei politici noi atît pe plan național, cît și internațional. Este un adevăr axiomatic că nu poate fi revoluționar și internaționalist adevărat acela care nu luptă pentru apărarea intereselor propriei clase muncitoare, ale propriului său popor. De altfel, însăși noțiunea de internaționalism presupune existența statelor naționale, a partidelor și organizațiilor revoluționare și democratice independente. Tocmai pe această bază se stabilesc relații de colaborare și solidaritate în lupta comună.

Pornind de la creșterea rolului fiecărui partid pe plan național, este necesar să se găsească formele cele mai potrivite de relații, de colaborare, pentru realizarea unei unități de tip nou, bazate pe egalitate și respect reciproc, pe neamestec în treburile interne. Deosebirile de păreri, chiar divergențele în legătură cu o problemă sau alta între partide sînt uneori inevitabile, ținînd seama de marea diversitate a împrejurărilor în care ele acționează. Dar toate acestea trebuie soluționate în mod tovărășesc, pe baza stimei și respectului reciproc, a răspunderii fiecăruia față de cauza întăririi solidarității internaționale. La temelia unității de tip nou trebuie să se afle concepția revoluționară a materialismului dialectic și istoric, marxism-leninismul aplicat creator în conformitate cu condițiile specifice, concrete din fiecare țară. În acest fel, concepția despre unitate și noțiunea de internaționalism vor căpăta un conținut nou, un nou înțeles, corespunzător epocii în care trăim.

Înțelegem noțiunea de internaționalism ca o noțiune amplă și cuprinzătoare care, corespunzînd schimbărilor petrecute în lume, trebuie să includă toate forțele progresiste și antiimperialiste. Cînd se vorbește de internaționalism proletar se înțelege, de regulă, solidaritatea clasei muncitoare.

De asemenea, cînd se vorbește de internaționalism socialist se înțelege solidaritatea și unitatea țărilor socialiste. Desigur, în condițiile existenței în lume a mai multor state socialiste, un criteriu important al internaționalismului este atitudinea de solidaritate a acestor state între ele, promovarea unor relații de deplină egalitate și întrajutorare tovărășească între toate țările respective, în scopul înfloririi multilaterale a fiecărei națiuni socialiste, al victoriei socialismului și comunismului în fiecare țară.

Dar cu aceasta nu am epuizat noțiunea de solidaritate internațională. Se știe că o latură importantă a spiritului internaționalist o reprezintă atitudinea față de mișcările de eliberare națională, precum și lupta împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru dezvoltarea independentă a popoarelor. **„Nu poate fi socialist** — spunea V. I. Lenin în «Socialismul și Războiul» — **proletariatul care se împacă cu oricît de mică violență din partea «propriei» sale națiuni împotriva altor națiuni".**

În actualele condiții internaționale, lupta pentru lichidarea subdezvoltării, solidaritatea cu țările rămase în urmă și sprijinul acordat progresului lor economico-social mai rapid, lupta pentru făurirea noii ordini economice internaționale constituie, de asemenea, o latură nouă, de o deosebită însemnătate, a internaționalismului.

O altă expresie a internaționalismului o reprezintă lupta pentru dezarmare, pentru eliberarea omenirii de coșmarul unor noi războaie, pentru pace în lume.

Mai mult ca oricînd internaționalismul presupune respectarea dreptului fiecărui popor de a fi deplin stăpîn pe destinele sale, de a se dezvolta în mod liber și independent.

Iată de ce internaționalismul nu poate fi redus numai la o latură, oricît de importantă ar fi aceasta, ci trebuie înțeles și aplicat în toată complexitatea și amploarea semnificației sale.

Se poate afirma, deci, fără teama de a greși, că noțiunea de internaționalism presupune participarea activă la soluționarea democratică, corespunzător intereselor fiecărui popor, a tuturor problemelor complexe ale lumii de astăzi, precum și întărirea solidarității militante cu toate forțele progresiste, antiimperialiste. În această concepție este de înțeles că internaționalismul nu poate fi sinonim cu sacrificarea intereselor nici unui popor în numele unor așa-zise interese generale sau al unor interese speciale. Dimpotrivă, internaționalismul presupune luarea în considerație și salvgardarea intereselor fiecărei națiuni și, pe această bază, slujirea intereselor generale ale socialismului, ale progresului social și păcii. **(Aplauze puternice, prelungite).**

În ce privește Partidul Comunist Român, în spiritul glorioaselor sale tradiții, al concepției ample, marxist-leniniste în care înțelege internaționalismul, va acționa și în viitor pentru dezvoltarea colaborării cu toate partidele comuniste și muncitorești, pentru depășirea divergențelor și deosebirilor de păreri, pentru întărirea solidarității și unității de tip nou din mișcarea comunistă și muncitorească.

Partidul nostru se pronunță pentru lărgirea contactelor și schimbului de experiență între partide, precum și pentru dezbaterea liberă a problemelor noi ivite în mișcarea comunistă și muncitorească. Considerăm că numai așa se pot întări unitatea și solidaritatea, se pot clarifica problemele controversate, se pot dezvolta științele sociale, se poate realiza un nou avînt al marxism-leninismului creator.

În acest spirit, partidul nostru participă activ la pregătirea conferinței partidelor comuniste și muncitorești din Europa, care după părerea noastră se poate ține în orice moment. Apreciem că această reuniune trebuie să fie un cadru larg, profund democratic pentru schimb de experiență și păreri, care să ducă la dezvoltarea creatoare a învățăturii marxist-leniniste, la îmbogățirea ei cu noi concluzii desprinse din experiența și practica revoluționară a partidelor comuniste și muncitorești. Reuniunea trebuie să contribuie la afirmarea în viață a principiilor solidarității de tip nou, la întărirea coeziunii și colaborării partidelor comuniste și muncitorești și, totodată, să ducă la intensificarea luptei tuturor forțelor progresiste și democratice, a tuturor popoarelor de pe continentul nostru pentru securitate și pace în Europa și în lume. **(Aplauze puternice).**

Partidul nostru va acționa, de asemenea, și în viitor, pentru dezvoltarea relațiilor sale cu partidele socialiste și social-democrate, considerînd că aceasta constituie o necesitate obiectivă de care depinde triumful luptei generale pentru progres social și pace. Așa cum am menționat și la Congresul al XI-lea, se impune în mod imperios ca în actuala etapă a dezvoltării social-politice să se depună eforturi susținute, și dintr-o parte și din alta, pentru găsirea căilor în vederea depășirii vechilor stări de lucruri și înfăptuirii unei adevărate reconcilieri istorice între comuniști și socialiști.

Vom extinde, totodată, relațiile noastre cu mișcările de eliberare națională, cu partidele progresiste de guvernămînt, cu alte partide și organizații democratice, acționînd neabătut pentru unirea tot mai strînsă a forțelor care se pronunță și luptă împotriva vechii politici imperialiste, pentru dezvoltarea liberă a popoarelor.

Partidul nostru, întregul popor vor face totul pentru a contribui la realizarea unor relații internaționale noi, în care fiecare popor, fiecare națiune să se poată dezvolta liber, să-și făurească o viață de bunăstare și fericire într-o lume a păcii și colaborării pe planeta noastră. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Dragi tovarăși,

Am înfățișat pe larg problemele fundamentale ale politicii interne și externe ale partidului nostru și ale Republicii Socialiste România, pentru a avea o imagine cît mai clară și cît mai completă asupra direcțiilor și principiilor activității ideologice, educației politice și culturale, de formare a omului nou, constructor conștient al socialismului și comunismului.

Înfăptuirea mărețului Program al partidului, a Directivelor privind dezvoltarea economico-socială în cincinalul 1976—1980 și în perspectivă, pînă în 1990, necesită unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, ale întregului nostru popor.

Societatea socialistă multilateral dezvoltată și comunismul nu pot triumfa fără crearea unei puternice baze tehnico-materiale și, totodată, a unei vieți spirituale elevate, care să asigure satisfacerea din plin a cerințelor maselor populare, a aspirațiilor de bunăstare și fericire ale întregului nostru popor.

În acest sens, Congresul educației politice și al culturii socialiste va trebui să dezbată aprofundat, în spirit critic și autocritic, să evidențieze marile realizări, dar totodată să dezvăluie cu curaj lipsurile și greșelile și, pe această bază, să tragă concluziile pentru activitatea de viitor. În același timp, congresul va trebui să elaboreze un plan unitar de măsuri cu privire la întreaga activitate educativă și culturală de formare a conștiinței socialiste a poporului nostru, pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și cunoașterii umane, a materialismului dialectic și istoric. **(Aplauze puternice).**

Aceste planuri de măsuri vor trebui să dea activiștilor din domeniul educației și culturii o orientare clară, în spiritul politicii generale a partidului nostru în domeniul educației și culturii, pentru ridicarea activității de formare a omului nou la un nivel superior, corespunzător noii etape istorice a evoluției patriei noastre.

Congresul trebuie să dea un puternic imbold întregii activități a maselor largi populare pentru realizarea planului pe 1976, a cincinalului actual, pentru ridicarea României pe o treaptă superioară de dezvoltare economico-socială.

Fără îndoială, hotărîrile congresului nostru vor duce, de asemenea, la intensificarea activității noastre internaționale consacrate întăririi solidarității cu toate forțele progresiste, antiimperialiste, în lupta pentru colaborare trainică, pentru o lume mai dreaptă și mai bună. **(Aplauze puternice).**

Îmi exprim deplina convingere că lucrările și hotărîrile congresului vor corespunde pe deplin cerințelor partidului, așteptărilor întregului nostru popor.

Cu aceste gînduri și cu această convingere, vă urez dumneavoastră, tuturor activiștilor din domeniul educației și culturii, al activității ideologice, creatorilor de literatură și artă, tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate — făuritorii valorilor materiale și spirituale ale societății noastre — noi și mărețe succese în întreaga activitate de ridicare a patriei noastre pe noi culmi de progres și bunăstare, de fericire și libertate. **(Aplauze puternice, prelungite; urale și ovații. Se scandează îndelung „Ceaușescu—P.C.R.", „Ceaușescu și poporul". Cei prezenți în sală ovaționează minute în șir pentru Partidul Comunist Român, pentru Comitetul Central, pentru secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu).**

CONGRESUL EDUCAȚIEI POLITICE ȘI AL CULTURII SOCIALISTE

Eveniment de deosebită însemnătate și semnificație în viața țării, a întregii națiuni. Congresul educației politice și al culturii socialiste și-a început lucrările, miercuri dimineața, reunind în capitala patriei, într-un larg forum democratic, aproape 6 500 de cadre de bază din aceste domenii de activitate, reprezentanți ai oamenilor muncii.

Tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU,** secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Unității Socialiste, ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului sînt întîmpinați, la sosirea în sala Palatului sporturilor și culturii, cu vii și însuflețite aplauze. Cei prezenți aclamă îndelung **„Ceaușescu—P.C.R.".** Secretarul general al partidului răspunde cu prietenie manifestării pline de căldură a miilor de participanți la congres.

Vasta sală în care se desfășoară lucrările congresului are, în aceste momente deosebite, un aspect sărbătoresc. Drapelele partidului și statului încadrează portretul tovarășului Nicolae Ceaușescu. Steaguri roșii și tricolore străjuiesc stemele partidului și țării. Exprimînd simțămintele întregului popor, sînt inscrise urările: „Trăiască Partidul Comunist Român, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu!", „Trăiască scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România!".

La lucrări iau parte membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, ai Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, vechi militanți ai mișcării comuniste și muncitorești din țara noastră, activiști din sfera propagandei, educației politice și culturii, reprezentanți ai oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități, conducători de instituții centrale, organizații de masă și obștești, personalități ale vieții științifice, culturale și artistice, cadre din învățămînt, presă și radioteleviziune.

Sînt de față la ședința inaugurală șefi ai misiunilor diplomatice acreditați la București, precum și corespondenți ai presei străine.

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU deschide lucrările Congresului educației politice și al culturii socialiste, din împuternicirea Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.

„Doresc ca, în numele Comitetului Central, al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, al meu personal, să vă adresez, cu acest prilej, dumneavoastră, tuturor lucrătorilor din domeniul ideologic și al educației politice, întregului nostru popor, un salut călduros și cele mai bune urări".

În continuare, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a supus votului prezidiul congresului, care a fost ales în unanimitate.

„Aș dori — a spus tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — să exprim mulțumiri în numele tuturor tovarășilor aleși în prezidiu și să vă încredințez că ne vom strădui să asigurăm desfășurarea în cît mai bune condiții a lucrărilor și cu rezultate cît mai rodnice pentru dezvoltarea activității de educație în viitor".

Din prezidiul congresului fac parte tovarășii **NICOLAE CEAUȘESCU, Manea Mănescu, Elena Ceaușescu, Emil Bobu, Cornel Burtică, Gheorghe Cioară, Lina Ciobanu, Emil Drăgănescu, Janos Fazekas, Petru Lupu, Paul Niculescu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Ion Pățan, Dumitru Popescu, Gheorghe Rădulescu, Leonte Răutu, Virgil Trofin, Iosif Uglar, Ilie Verdeț, Vasile Vîlcu, Ștefan Voitec, Ștefan Andrei, Iosif Banc, Mihai Dalea, Miu Dobrescu, Mihai Gere, Nicolae Giosan, Ion Iliescu, Ion Ioniță, Vasile Patilineț, Mihai Telescu, Ion Ursu, Richard Winter, Dumitru Bălan,** prim-secretar al Comitetului județean Brăila al P.C.R., **Dumitru Bejan,** prim-secretar al Comitetului județean Galați al P.C.R., **Radu Beligan,** director al Teatrului Național „I. L. Caragiale" — București, **Maria Bisztrai-Horvath,** director al Teatrului maghiar de stat din Cluj-Napoca, **Gheorghe Blaj,** prim-secretar al Comitetului județean Maramureș al P.C.R., **Petre Blajovici,** prim-secretar al Comitetului județean Bihor al P.C.R., **Ștefan Boboș,** prim-secretar al Comitetului județean Neamț al P.C.R., **Elena Verona Burtea,** secretar al comitetului de partid de la Întreprinderea de confecții și tricotaje București, **Andrei Cervencovici,** prim-secretar al Comitetului județean Arad al P.C.R., **Ion Circei,** prim-secretar al Comitetului județean Prahova al P.C.R., **Trandafir Cocîrlă,** prim-secretar al Comitetului județean Caraș-Severin al P.C.R., **Clotilda Constantinescu,** director al liceului „Mihai Eminescu" din Buzău, **Brăduț Covaliu,** președinte al Uniunii artiștilor plastici, **Adalbert Crișan,** prim-secretar al Comitetului județean Bistrița-Năsăud al P.C.R., **Constantin Crișan,** prim-secretar al Comitetului municipal Cluj-Napoca al P.C.R., **Pîrvu Dănilă,** secretar al comitetului de partid de la Combinatul siderurgic Reșița, **Ion Dincă,** prim-secretar al Comitetului județean Argeș al P.C.R., **Tamara Dobrin,** membră a Biroului Consiliului Național al Femeilor, vicepreședinte al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, **Simion Dobrovici,** prim-secretar al Comitetului județean Vrancea al P.C.R., **Constantin Drăgan,** prim-secretar al Comitetului județean Ilfov al P.C.R., **Mihalache Drăghici,** director al clubului întreprinderii „Progresul" — Brăila, **Petre Duminică,** prim-secretar al Comitetului județean Botoșani al P.C.R., **Ion Dumitrescu,** președinte al Uniunii compozitorilor, **Eduard Eisenburger,** președinte al Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană, **Ludovic Fazekas,** prim-secretar al Comitetului județean Harghita al P.C.R., **Ion Florea,** prim-secretar al Comitetului județean Mureș al P.C.R., **Ion Foriș,** prim-secretar al Comitetului județean Satu-Mare al P.C.R., **Suzana Gâdea,** prorector al Institutului politehnic București, **Elena Grumeza,** director al Casei de cultură din Satu-Mare, **George Homoștean,** prim-secretar al Comitetului județean Alba al P.C.R., **Maria Ichim,** director al căminului cultural din comuna Valea Largă, județul Dîmbovița, **Mircea Izbășoiu,** secretar al comitetului de partid de la Combinatul petrochimic Brazi, **Eugen Jebeleanu,** vicepreședinte al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, **Margareta Krauss,** secretar al Comitetului orășenesc Codlea al P.C.R., **Ion Manciuc,** prim-secretar al Comitetului municipal Iași al P.C.R., **George Micota,** prim-secretar al Comitetului municipal Timișoara al P.C.R., **Ștefan Mocuța,** prim-secretar al Comitetului județean Cluj al P.C.R., **Ioachim Moga,** prim-secretar al Comitetului județean Hunedoara al P.C.R., **Vasile Mușat,** prim-secretar al Comitetului județean Vîlcea al P.C.R., **Ferdinand Nagy,** prim-secretar al Comitetului județean Covasna al P.C.R., **Victoria Negrea,** președinte al Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Brașov, **Cornel Onescu,** prim-secretar al Comitetului județean Teleorman al P.C.R., **Iolanda Oprea,** președinte al Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Covasna, **Gheorghe Paloș,** prim-secretar al Comitetului județean Gorj al P.C.R., **Ștefan Peterfi,** președinte al Consiliului oamenilor muncii de naționalitate maghiară, **Gheorghe Petrescu,** prim-secretar al Comitetului județean Dolj al P.C.R., **Constantin Pîrvulescu,** membru de partid cu stagiu din ilegalitate, **Iulian Ploștinaru,** prim-secretar al Comitetului județean Mehedinți al P.C.R., **Ion Popescu-Gopo,** președinte al Asociației cineaștilor, **Ion Popescu-Puțuri,** director al Institutului de studii istorice și social-politice, **Otilia Popescu,** secretar al comitetului de partid de la Combinatul de celuloză și hîrtie Suceava, **Vasile Potop,** director general al Radioteleviziunii române, **Aneta Retca,** director al căminului cultural din comuna Chilia Veche, județul Tulcea, **Gheorghe Roșu,** prim-secretar al Comitetului județean Bacău al P.C.R., **Constantin Sandu,** prim-secretar al Comitetului județean Olt al P.C.R., **Victoria Sălceanu,** director al căminului cultural din comuna Joița, județul Ilfov, **Ion Sîrbu,** prim-secretar al Comitetului județean Buzău al P.C.R., **Maria Stănescu,** adjunct al ministrului educației și învățămîntului, **Ion Stănescu,** prim-secretar al Comitetului județean Dîmbovița al P.C.R., **Ion Traian Ștefănescu,** prim-secretar al C.C. al U.T.C., **Gheorghe Stoica,** președinte al Comisiei Centrale de Revizie a P.C.R., **Gheorghe Tănase,** prim-secretar al Comitetului județean Vaslui al P.C.R., **Virgil Teodorescu,** președinte al Uniunii scriitorilor, **Laurean Tulai,** prim-secretar al Comitetului județean Sălaj al P.C.R., **Marin Vasile,** prim-secretar al Comitetului județean Ialomița al P.C.R., **Smaranda Vasiliu,** director al căminului cultural din comuna Olteni, județul Teleorman, **Ion Velișcu,** prim-secretar al Comitetului județean Tulcea al P.C.R.

În continuare, lucrările sînt conduse de tovarășul **Manea Mănescu,** membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al guvernului.

PRIMA ZI A LUCRĂRILOR

Se trece la alegerea celorlalte organe de lucru ale congresului. A fost aprobată componența secretariatului congresului, din care fac parte tovarășii: **Ilie Verdeț,** secretar al C.C. al P.C.R., **Cornel Burtică,** secretar al C.C. al P.C.R., **Ion Circei,** prim-secretar al Comitetului județean Prahova al P.C.R., **Constantin Dăscălescu,** prim-adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R., **Dumitru Ghișe,** vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, **Alexandru Ionescu,** redactor-șef al ziarului „Scînteia", **Constantin Matei,** adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R., **Ferdinand Nagy,** prim-secretar al Comitetului județean Covasna al P.C.R., **Ion Stănescu,** prim-secretar al Comitetului județean Dîmbovița al P.C.R.

Comisia pentru redactarea documentelor congresului a fost aleasă în următoarea componență: **Dumitru Popescu,** secretar al C.C. al P.C.R., **Mihai Băcescu,** director al muzeului „Grigore Antipa" — București, **Dumitru Boriga,** președinte al Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Ilfov, **Silvia Ceucă,** președinte al Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Satu-Mare, **Gheorghe Cioară,** prim-secretar al Comitetului municipal București al P.C.R., **Lina Ciobanu,** președinta Consiliului Național al Femeilor, **Eduard Eisenburger,** președinte al Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană, **Ludovic Fazekas,** prim-secretar al Comitetului județean Harghita al P.C.R., **Háromszeki Elisabeta,** director al căminului cultural din comuna Turia, județul Covasna, **Ion Iliescu,** prim-secretar al Comitetului județean Iași al P.C.R., **Ștefan Mocuța,** prim-secretar al Comitetului județean Cluj al P.C.R., **Paul Niculescu,** viceprim-ministru al guvernului, **Mihai Telescu,** prim-secretar al Comitetului județean Timiș al P.C.R., **Virgil Teodorescu,** președinte al Uniunii scriitorilor, **Zeno Vancea,** vicepreședinte al Uniunii compozitorilor, **Radu Voinea,** rector al Institutului politehnic București, **Ștefan Voitec,** vicepreședinte al Consiliului de Stat.

Congresul a adoptat, de asemenea, în unanimitate, următoarea ordine de zi:

1. Cu privire la activitatea de înfăptuire a hotărîrilor Congresului al XI-lea, a prevederilor Programului P.C.R. referitoare la educația oamenilor muncii în spiritul patriotismului socialist și al solidarității internaționale cu cei ce muncesc de pretutindeni, la munca politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului în România.

2. Activitatea educativă desfășurată de instituțiile de învățămînt și așezămintele culturale de la orașe și sate.

3. Creația literar-artistică și rolul ei în educația revoluționar-patriotică a maselor, în promovarea idealurilor nobile ale umanismului revoluționar.

4. Activitatea instituțiilor de artă, mișcarea artistică de amatori, dezvoltarea și valorificarea artei populare.

5. Rolul educativ al presei și radioteleviziunii.

Congresul a aprobat, totodată, organizarea secțiunilor și prezidiilor acestora, astfel:

Secțiunea pentru activitatea educativă desfășurată de școli, case de cultură și cluburi din orașe și întreprinderi, cu următorul prezidiu: tovarășii **Ilie Verdeț, Gheorghe Cioară, Richard Winter, Gheorghe Roșu, Ion Stănescu, Ioachim Moga, Maria Stănescu;**

Secțiunea pentru activitatea educativă desfășurată de școli și căminele culturale sătești, cu următorul prezidiu: tovarășii **Paul Niculescu, Vasile Vîlcu, Ferdinand Nagy, Laurean Tulai, Marin Vasile, Iulian Ploștinaru, Ion Jinga, Nicolae Mihai;**

Secțiunea pentru educația științifică a maselor, cu următorul prezidiu: tovarășii **Elena Ceaușescu, Nicolae Giosan, Miu Dobrescu, Petre Blajovici, Ion Foriș, Ștefan Boboș, Cornel Onescu, Tamara Dobrin;**

Secțiunea pentru producția cinematografică și difuzarea filmului, cu următorul prezidiu: tovarășii **Emil Bobu, George Homoștean, Dumitru Bălan, Dumitru Bejan, Ion Circei, Ion Florea, Ion Popescu-Gopo, Dumitru Ghișe;**

Secțiunea pentru creația literară, activitatea editorială și munca cu cartea, cu următorul prezidiu: tovarășii **Dumitru Popescu, Ion Iliescu, Gheorghe Paloș, Constantin Drăgan, Vasile Mușat, George Macovescu, Virgil Teodorescu, Ion Dodu-Bălan;**

Secțiunea pentru creația muzicală și dramatică și activitatea instituțiilor artistice, cu următorul prezidiu: tovarășii **Leonte Răutu, Virgil Trofin, Mihai Dalea, Trandafir Cocîrlă, Ion Dincă, Mihnea Gheorghiu, Ion Dumitrescu, Radu Beligan;**

Secțiunea pentru creația în domeniul artelor plastice, cu următorul prezidiu: tovarășii **Iosif Uglar, Ștefan Andrei, Petre Duminică, Ion Sîrbu, Gheorghe Blaj, Simion Dobrovici, Brăduț Covaliu;**

Secțiunea pentru mișcarea artistică de amatori, dezvoltarea și valorificarea artei populare, cu următorul prezidiu: tovarășii **Gheorghe Pană, Ion Ioniță, Ludovic Fazekas, Andrei Cervencovici, Adalbert Crișan, Constantin Sandu, Ion Velișcu, Gheorghe Tănase;**

Secțiunea privind rolul educativ al presei și radioteleviziunii, cu următorul prezidiu: tovarășii **Cornel Burtică, Mihai Gere, Gheorghe Petrescu, Ștefan Mocuța, Mihai Telescu, Vasile Potop, Teodor Marinescu.**

A fost aprobat apoi regulamentul de desfășurare a lucrărilor congresului, în plen și pe secțiuni.

Adresîndu-se congresului, tovarășul **Manea Mănescu** a spus:

„Cred că sînt în asentimentul dumneavoastră, al tuturor participanților la acest înalt forum al educației politice și al culturii socialiste, ca, intrînd în ordinea de zi, să rugăm să ia cuvîntul secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Unității Socialiste, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU".**

Într-o atmosferă de entuziasm, primit cu cele mai vii simțăminte de dragoste și stimă, ia cuvîntul tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU.

Expunerea secretarului general al partidului, urmărită cu deosebită atenție și subliniată, în repetate rînduri, cu îndelungi aplauze, este primită cu profundă satisfacție și deplină aprobare.

La încheierea expunerii, în sală răsună din nou puternice ovații și urale, aclamații însuflețite pentru partid și secretarul său general, pentru patria socialistă, pentru minunatul nostru popor. Sînt momente care exprimă cu putere unitatea de nezdruncinat a națiunii noastre în jurul partidului și al secretarului său general, adeziunea tuturor cetățenilor țării — români, maghiari, germani și de alte naționalități, tineri și vîrstnici, bărbați și femei — la politica marxist-leninistă a partidului, hotărîrea de a-și dărui întreaga putere de muncă, energia, capacitatea și elanul creator înfăptuirii hotărîrilor Congresului al XI-lea al P.C.R., Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

★

După-amiază au început dezbaterile în plen asupra problemelor înscrise pe ordinea de zi a congresului.

Prima parte a ședinței a fost condusă de tovarășul **Ștefan Voitec,** membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat.

Au luat cuvîntul tovarășii **Miu Dobrescu,** prim-secretar al Comitetului județean Suceava al P.C.R., **Aurelia Leuceanu,** secretar al comitetului de partid de la Întreprinderea textilă Arad, **Viorel Surugiu,** secretar al comitetului de partid de la cooperativa agricolă de producție din Conțești, județul Teleorman, **Ștefan Pascu,** rectorul Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca, **Vasile Păcuraru,** președintele Consiliului județean Bacău al sindicatelor, **Ludovic Fazekas,** prim-secretar al Comitetului județean Harghita al P.C.R., **Virgil Teodorescu,** președintele Uniunii scriitorilor, **Amza Săceanu,** președintele Comitetului de cultură și educație socialistă al municipiului București, **Franz Storch,** scriitor, **Teodora Ciurea,** directorul căminului cultural din comuna Bilteni, județul Gorj, **Tamara Dobrin,** vicepreședinte al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.

În continuare, lucrările au fost conduse de tovarășul **Dumitru Popescu,** membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului Culturii și Educației Socialiste.

În cadrul dezbaterilor au luat cuvîntul tovarășii **Cornel Burtică,** membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., **Constantin Iordache,** directorul Casei de cultură a sindicatelor din Reșița, **Ștefan Panait,** secretar al comitetului de partid de la Șantierul naval Constanța, **Paul Erdös,** vicepreședinte al Uniunii artiștilor plastici, **Radu Beligan,** directorul Teatrului Național „I. L. Caragiale" din București, **Elena Georgescu,** secretar al Comitetului județean Brașov al P.C.R.

Lucrările congresului continuă joi, în plen și pe secțiuni.

(Agerpres)

teatre

● Teatrul Național București (sala mare) : **Richard al III-lea** — 19,30, (sala mică) : **Cazul Enăchescu** — 19,30, (sala Atelier) : **Capul** — 17.
● Opera Română : **Bălcescu** — 19.
● Teatrul de operetă : **Leonard** — 19,30.
● Teatrul de comedie : **Musafirul care n-a sunat la ușă** — 19,30.
● Teatrul Mic : **Matca** — 19,30.
● Teatrul „C. I. Nottara" (sala Magheru) : **Ultima cursă** — 19,30, (sala Studio) : **Nu am încredere în bărbați** — 19.
● Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala Savoy) : **Revista cu paiațe** — 19,30, (sala Victoriei) : **Cavalcada comediei** — 19,30.
● Teatrul „Ion Vasilescu" : **Nevestele vesele din Windsor** — 19,30.
● Ansamblul artistic „Rapsodia română" : **Țară de cîntec și dor** — 18,30.
● Teatrul „Ion Creangă" : **Cultură teatrală pentru elevi. De la teatrul antic la teatrul modern** — 16.
● Teatrul „Țăndărică" (sala Academiei) : **Punguța cu doi bani** — 10.
● Circul București : **Circul pe gheață. Spectacol susținut de Circul Mare din Moscova** — 19,30.

cinema

● **Doctorul Iudym** : EFORIE — 9,15; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30.
● **Misiune primejdioasă** : LUMINA — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Ei au luptat pentru patrie** : LUCEAFĂRUL — 9; 12,30; 16; 19,30.
● **Mihai Viteazul** : PATRIA — 10; 14,30; 19.
● **Noi aventuri cu Tom și Jerry** : SCALA — 9,30; 11,15; 13; 14,30; 16,15; 18,15; 20,15.
● **Filip cel bun** : CENTRAL — 9,15; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30.
● **Prima pagină** : FESTIVAL — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
● **Steaua fericirii captive** : TIMPURI NOI — 9; 12,15; 16; 19,15.
● **Simon Blanco** : VICTORIA — 9,15; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30, FLAMURA — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20,15.
● **Magnolia înflorește din nou** : CASA FILMULUI — 10; 12,30; 16.
● **Cursa** : CASA FILMULUI — 19.
● **Fratele meu are un frate formidabil** : DACIA — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20,15.
● **Prietenii mei, elefanții** : BUCUREȘTI — 9; 12,15; 16,15; 19,30, la grădină — 20,15, FAVORIT — 9,15; 12,30; 16,15; 19,30, MODERN — 9; 12,15; 16,15; 19,30.
● **Program de desene animate** : DOINA — 9,30; 11,15.
● **Cercul magic** : DOINA — 13,15; 15,30; 17,45; 20.
● **Intîlnire la aeroport** : BUCEGI — 16; 18, la grădină — 20.
● **Vînzătorul de baloane** : FEROVIAR — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, MELODIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
● **Operațiunea „Monstrul"** : UNIREA — 16; 18, la grădină — 20, FERENTARI — 15,30; 18; 20,15.
● **Shane** — 14,15; 16,15, **Zidul** — 18,30, **Serioja** — 20,30 : CINEMATECA (sala Union).
● **Cel alb, cel galben, cel negru** : EXCELSIOR — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, GLORIA — 8,30; 10,45; 13; 15,15; 17,30; 20, AURORA — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20,15.
● **B. D. intră în acțiune** : DRUMUL SĂRII — 15,30; 18; 20,15.
● **Doi oameni în oraș** : GRIVIȚA — 9; 11,15; 13,45; 16; 18,15; 20,15, TOMIS — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
● **Teroare pe uliță** : LIRA — 15,30; 18, la grădină — 20,15.
● **Cursă grea** : BUZEȘTI — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,15, ARTA — 15,30; 17,45; 20.
● **Mastodontul** : GIULEȘTI — 15,30; 17,45; 20.
● **Mere roșii** : MIORIȚA — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **Timpul șterge totul** : COTROCENI — 10; 12; 14; 16; 18; 20.
● **Casa de la miezul nopții** : PACEA — 16; 18; 20.
● **Păcală** : CRÎNGAȘI — 17.
● **Actorul și sălbaticii** : FLOREASCA — 15,30; 19.
● **Păsări de pradă** : VOLGA — 9,30; 11,30; 13,30; 15,45; 18; 20.
● **La începutul timpurilor** : VIITORUL — 15,30; 18; 20.
● **Cu mîinile curate** : MOȘILOR — 15,30; 18, la grădină — 20.
● **Singurătatea florilor** : POPULAR — 15,30; 18; 20,15.
● **Dacii** : MUNCA — 15,45; 18; 20.
● **Viața personală** : COSMOS — 15,30; 18; 20,15.
● **Pe aici nu se trece** : FLACĂRA — 15,30; 19.
● **Frați de cruce** : VITAN — 15,30; 18, la grădină — 20, GRĂDINA LUCEAFĂRUL — 20.
● **De nicăieri, spre nicăieri** : RAHOVA — 16; 18; 20.
● **Prin cenușa imperiului** : PROGRESUL — 16; 18; 20.

ALGER

Lucrările reuniunii Biroului de coordonare al țărilor nealiniate

ALGER 2 — Corespondentul Agerpres transmite: Lucrările reuniunii Biroului de coordonare al țărilor nealiniate au fost reluate, miercuri dimineața, la Alger, în plen și pe comisiile de lucru — politică și economică — trecîndu-se la examinarea ultimelor probleme înscrise pe ordinea de zi, care privesc punerea la punct a proiectelor de documente ce urmează a fi supuse aprobării șefilor de stat din aceste țări ce se vor întruni în august la Colombo.

În plenul lucrărilor au luat cuvîntul pînă acum circa 30 de delegați — în cea mai mare parte miniștri de externe — ai țărilor membre ale biroului. Intervențiile au evidențiat, în esență, progresele înregistrate în direcția destinderii generale, păcii și colaborării internaționale și necesitatea ca țările nealiniate — în marea lor majoritate țări în curs de dezvoltare — să acționeze, în continuare, eficient, alături de toate celelalte forțe progresiste din lume, pentru instaurarea unei noi ordini politice și economice mondiale, pentru făurirea unei lumi mai bune, pe baza dreptului fiecărei națiuni de a-și urma calea proprie de propășire economică și socială, de a dispune în mod suveran de resursele și bogățiile sale naturale, de a colabora, reciproc avantajos, cu toate popoarele lumii.

În ce privește comisiile de lucru care elaborează proiectele de documente pentru Conferința la nivel înalt de la Colombo a țărilor nealiniate, miercuri dimineața s-a trecut la finalizarea redactării propriu-zise a textelor, problemele de fond, așa cum a anunțat ambasadorul algerian, Ait Chaalal, purtător de cuvînt al biroului, fiind examinate în zilele precedente.

BELGRAD

Iugoslavia și Guineea-Bissau în sprijinul politicii de nealiniere

BELGRAD 2 — Corespondentul Agerpres transmite: În comunicatul comun dat publicității la Belgrad în urma vizitei întreprinse în R.S.F. Iugoslavia de președintele Consiliului de Stat al Republicii Guineea-Bissau, Luis Cabral, se relevă că părțile au examinat probleme privind extinderea colaborării bilaterale în toate domeniile.

O atenție deosebită — se spune în comunicat — a fost acordată activității țărilor nealiniate în cadrul pregătirilor pentru conferința acestora la nivel înalt, de la Colombo. Părțile și-au exprimat convingerea că politica de nealiniere este unul dintre factorii cei mai importanți ai luptei pentru transformări radicale în domeniul relațiilor economice și politice internaționale, pentru pace și progres în lume. Totodată, ele relevă necesitatea continuării luptei pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, ca singura cale pentru depășirea dificultăților existente și instaurarea unor relații bazate pe egalitate în drepturi în economia mondială.

VANCOUVER

Conferința O.N.U. pentru așezările umane

VANCOUVER 2 (Agerpres). — La Vancouver continuă lucrările Conferinței Națiunilor Unite pentru așezările umane, la care sînt prezenți aproape 5 000 delegați din aproximativ 140 de țări, precum și reprezentanți ai mai multor mișcări de eliberare națională. Marți, în cea de-a doua zi a lucrărilor, a început prezentarea în ședință plenară a pozițiilor delegațiilor participante în problemele aflate pe ordinea de zi. În paralel, s-au reunit cele trei comitete de lucru ale conferinței, care vor examina proiectele de documente elaborate de O.N.U., privind principiile generale, cooperarea internațională și politicile naționale în domeniile legate de condițiile de viață a populației globului.

Luînd cuvîntul în cadrul dezbaterilor, **președintele Mexicului**, Luis Echeverria, a criticat refuzul statelor occidentale industrializate de a veni în întîmpinarea cererilor țărilor în curs de dezvoltare. Vorbitorul a cerut delegaților să depună toate eforturile necesare pentru ca reuniunea de la Vancouver să se soldeze cu rezultate pozitive concrete.

Reprezentantul U.R.S.S., Gennadi Fomin, președinte al Comitetului de Stat pentru Construcții Civile și Arhitectură, a subliniat că, pentru soluționarea problemei așezărilor umane, sînt necesare modificarea actualei distribuții a resurselor mondiale și trecerea la o serie de programe de dezarmare. Vorbitorul s-a pronunțat, de asemenea, pentru naționalizarea companiilor din domeniul construcțiilor, în vederea prevenirii și eliminării operațiunilor speculative.

În intervenția sa, **ministrul de externe al Canadei**, Allan MacEachen, a anunțat că țara sa va sprijini din punct de vedere financiar programul internațional pe termen de zece ani avînd ca obiectiv asigurarea aprovizionării cu apă potabilă a țărilor în curs de dezvoltare. El a adresat țărilor industrializate apelul de a participa, de asemenea, la acest program de care va beneficia o parte importantă a populației lumii — aproximativ un miliard de oameni — care nu dispune încă de sisteme adecvate de alimentare cu apă potabilă.

Reprezentantul Suediei a evocat experiența țării sale în ce privește intervenția administrației de stat în sectorul particular din construcții, ceea ce a permis redresarea situației, care devenise îngrijorătoare, la un moment dat, în acest domeniu.

În cursul ședinței plenare de marți au mai luat cuvîntul reprezentanții Franței, Japoniei, S.U.A.

Aniversarea Institutului unificat de cercetări nucleare de la Dubna

Mesajul adresat de primul ministru al guvernului român

MOSCOVA 2 — Corespondentul Agerpres transmite: Cu prilejul celei de-a XX-a aniversări a Institutului unificat de cercetări nucleare de la Dubna, tovarășul Manea Mănescu, prim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, a adresat un mesaj de salut și felicitări conducerii și tuturor colaboratorilor institutului sărbătorit.

În mesaj s-a arătat că România, care se numără printre țările fondatoare ale Institutului unificat de cercetări nucleare, a participat și participă intens la activitățile acestuia. Valoroasele rezultate științifice dobîndite pînă acum de institut constituie o bază trainică pentru sporirea în continuare a nivelului cercetărilor și a eficienței activităților lui și o contribuție la soluționarea mai rapidă a unor probleme majore în care statele membre sînt interesate, la îmbogățirea tezaurului științific, la afirmarea mereu crescîndă a institutului pe plan internațional.

Mesajul a fost prezentat de acad. prof. Ion Ursu, președintele Comitetului de Stat pentru Energie Nucleară din România, în cadrul ședinței festive comune a Comitetului reprezentanților împuterniciți ai guvernelor statelor membre ale institutului și Consiliului științific al acestuia, consacrată jubileului, care a avut loc la 2 iunie la Moscova.

Au mai fost transmise mesaje din partea unor șefi de guverne și organisme guvernamentale naționale ale celorlalte țări membre ale institutului.

În cadrul festivității, acad. A. P. Alexandrov, președintele Academiei de Științe a U.R.S.S., a înmînat acad. N. N. Bogoliubov, directorul institutului, ordinul „Prietenia popoarelor", conferit centrului științific de la Dubna de Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S.

La festivitate au participat reprezentanți ai misiunilor diplomatice acreditați la Moscova ai țărilor membre ale institutului.

★

MOSCOVA 2 — Corespondentul Agerpres transmite: La Dubna a avut loc, la 1 iunie, sesiunea anuală a Comitetului reprezentanților împuterniciți ai guvernelor statelor membre ale Institutului unificat de cercetări nucleare. Din partea României a participat o delegație condusă de prof. Ion Ursu, președintele Comitetului de Stat pentru Energie Nucleară.

Printre problemele examinate s-au aflat îndeplinirea planului de cercetare științifică pe anul 1975, precum și programul de cercetări pe anul 1976. De asemenea, comitetul a aprobat, în unanimitate, cererea Republicii Cuba de a deveni membră a Institutului unificat de cercetări nucleare.

Sesiunea comitetului s-a desfășurat într-o atmosferă de lucru, prietenească.

DESCHIDEREA CONFERINȚEI INTERNAȚIONALE A MUNCII

GENEVA 2 (Agerpres). — La Palatul Națiunilor din Geneva s-au deschis, la 2 iunie, lucrările celei de-a 61-a Conferințe Internaționale a Muncii.

Pe agenda de lucru a conferinței sînt înscrise, printre altele, probleme privind programul de activitate al Organizației Internaționale a Muncii (O.I.M.), aplicarea convențiilor și recomandărilor organizației în domeniul muncii.

La lucrări participă delegați din peste 130 de țări. Din partea țării noastre este prezentă o delegație cuprinzînd reprezentanți ai guvernului, sindicatelor și directorilor de întreprinderi, potrivit structurii tripartite a O.I.M.

WASHINGTON Primirea ambasadorului României la Departamentul de Stat

WASHINGTON 2 — Corespondentul nostru transmite: Cu prilejul încheierii misiunii sale în Statele Unite, ambasadorul României, Corneliu Bogdan, a fost primit marți la prînz de secretarul de stat, Henry Kissinger. În cadrul convorbirii care a avut loc s-a făcut o trecere în revistă a evoluției pozitive a relațiilor româno-americane, pe multiple planuri, la baza cărora stau înțelegerile dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Gerald Ford. A fost exprimată hotărîrea celor două guverne de a depune eforturi pentru dezvoltarea în continuare a acestor relații, în avantajul reciproc al celor două țări și popoare.

Tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Secretar general al Partidului Comunist Român, Președintele Republicii Socialiste România

Vă exprim profunda recunoștință pentru telegrama de condoleanțe pe care ne-ați adresat-o, în numele Consiliului de Stat, Guvernului Republicii Socialiste România și al dumneavoastră personal, în legătură cu încetarea din viață a tovarășului Hong Won Gil, membru al Comitetului Popular Central și vicepremier al Consiliului Administrativ al Republicii Populare Democrate Coreene.

KIM IR SEN

Secretar general al Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea, Președintele Republicii Populare Democrate Coreene

Excelenței Sale NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Republicii Socialiste România

Amabilul și atentul dumneavoastră mesaj de felicitare adresat cu ocazia aniversării Zilei independenței Iordaniei și a Zilei armatei simbolizează strînsa prietenie care caracterizează relațiile dintre țările noastre.

În numele tuturor iordanienilor, doresc să vă transmit sincere mulțumiri și cele mai bune urări pentru progresul și prosperitatea continuă a națiunii dumneavoastră prietene.

HUSSEIN I

Excelenței Sale NICOLAE CEAUȘESCU

Președintele Republicii Socialiste România

Vă sînt profund recunoscător pentru telegrama dumneavoastră însuflețitoare prin care îmi transmiteți felicitări, în numele guvernului și poporului României, precum și în numele dumneavoastră, cu ocazia aniversării zilei mele de naștere.

Apreciez foarte mult faptul că v-ați amintit de mine în acest moment unic al vieții mele și sînt ferm convins că relațiile excelente dintre noi și, respectiv, dintre guvernele și popoarele noastre vor continua să se întărească în viitor.

Cu sentimente de cea mai înaltă considerație,

WILLIAM R. TOLBERT jr.

Vizita prințului Gholam Reza Pahlavi și a prințesei Manijeh Pahlavi

Altețele Lor Imperiale prințul Gholam Reza Pahlavi și prințesa Manijeh Pahlavi, împreună cu persoanele oficiale iraniene și române care le însoțesc, au efectuat în cursul zilei de miercuri o călătorie în nordul Moldovei.

Pe aeroportul din Suceava, împodobit cu drapelele de stat ale celor două țări, oaspeții au fost întîmpinați de Nicolae Morariu, prim-vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean Suceava, de alți reprezentanți ai organelor locale de stat.

Au fost vizitate renumitele monumente istorice și de artă de la Suceviță, Moldoviță, Voroneț, alte obiective de interes turistic din această parte a țării.

Cu acest prilej, Comitetul executiv al Consiliului popular al județului Suceava a oferit un dejun în onoarea Alteților Lor Imperiale.

Vizita delegației Marii Adunări Naționale a Turciei

Delegația Marii Adunări Naționale a Turciei, condusă de Kemal Güven, președintele Adunării Naționale, a făcut, miercuri, o călătorie pe Valea Prahovei și la Brașov. În drum, membrii delegației s-au oprit la Ploiești, unde au vizitat întreprinderea de utilaj petrolier „1 Mai".

La Brașov, parlamentarii turci au fost oaspeții constructorilor de tractoare, unde au vizitat principalele sectoare ale acestei întreprinderi specializate. Conducerea întreprinderii a informat pe oaspeți că după onorarea unei comenzi de tractoare în Turcia, constructorii de mașini pregătesc un nou lot de tractoare pentru această țară.

După-amiază au fost vizitate noi cartiere muncitorești, monumente istorice și de artă, precum și renumita stațiune climaterică Poiana Brașov.

Membrii delegației s-au întîlnit cu primarul municipiului Brașov, care a oferit un dineu în onoarea înaltilor oaspeți.

În vizita efectuată la Brașov, delegația a fost însoțită de Constantin Teodorescu, deputat în Marea Adunare Națională, și de Marin Stoianovici, prim-vicepreședinte al Consiliului popular al municipiului Brașov.

(Agerpres)

agențiile de presă transmit:

Relații diplomatice sovieto-filipineze. Nikolai Podgornii, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., și președintele Republicii Filipine, Ferdinand Marcos, au semnat, la 2 iunie, la Moscova, comunicatul privind stabilirea relațiilor diplomatice între cele două țări și declarația sovieto-filipineză. A fost semnat și un acord comercial interguvernamental sovieto-filipinez.

Prima sesiune a Adunării Naționale a întregului Vietnam va avea loc în a treia decadă a lunii iunie, la Hanoi — se arată într-un comunicat al Comitetului Permanent al Adunării Naționale a R. D. Vietnam și al Consiliului Consultativ al Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud.

Convorbiri sovieto—siriene. La Damasc au continuat convorbirile între președintele Siriei, Hafez El Assad, și Aleksei Kosighin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. Au fost discutate probleme referitoare la dezvoltarea relațiilor bilaterale, precum și unele probleme internaționale actuale de interes comun, în special cu privire la situația din Orientul Mijlociu. În aceeași zi, A. Kosighin a avut convorbiri și cu primul ministru al Siriei, Mahmoud Al-Ayoubi.

La Phenian a avut loc o primă rundă de convorbiri între Hă Dam, vicepremier al Consiliului Administrativ al R.P.D. Coreene, ministrul afacerilor externe, și Bohuslav Chnoupek, ministrul de externe al Cehoslovaciei, aflat într-o vizită în această țară. Au fost examinate probleme ale dezvoltării relațiilor bilaterale și ale situației internaționale actuale.

Convorbiri iugoslavo-albaneze. La Belgrad au început convorbiri iugoslavo-albaneze la nivel de experți consacrate încheierii unui acord comercial pe termen lung (1976—1980) între cele două țări.

Termen-limită. Ministerul Afacerilor Externe al Tailandei a dat publicității o declarație în care se arată că guvernul acestei țări a respins cererea S.U.A. ca stația de supraveghere electronică de la Ramasun să-și continue activitatea și după 20 iunie a.c., dată stabilită ca termen-limită pentru încetarea oricărei acțiuni militare americane pe teritoriul Tailandei.

Banca Mondială a acordat Ciprului un împrumut de 6 milioane dolari, ce urmează a fi utilizat pentru realizarea unor proiecte industriale și dezvoltarea turismului.

La Cengtu, în R.P. Chineză, au avut loc, miercuri, convorbiri între premierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze, Hua Kuo-fen, și regele Birendra al Nepalului — informează agenția China Nouă.

Republica Costa Rica a hotărît crearea unei zone economice exclusive, pînă la 200 mile marine de la țărm, în care urmează să-și exercite jurisdicția în vederea protejării, conservării și exploatării tuturor resurselor naturale din apă, solul și subsolul marin.

Incendiu subteran. După cum relatează agenția P.A.P., la 26 mai, la mina Miechowice (R. P. Poloană), la o adîncime de 850 metri, a izbucnit un incendiu care a împiedicat ieșirea unui număr de 7 mineri la suprafață. În ciuda activității susținute a echipelor de salvare, care au lucrat neîntrerupt 145 de ore, minerii surprinși de incendiu nu au putut fi salvați.

Plenara C.C. al P.C. din Japonia

TOKIO 2 — Corespondentul Agerpres transmite: La Tokio s-au încheiat miercuri lucrările plenarei a IX-a a Comitetului Central al Partidului Comunist din Japonia.

În cuvîntarea rostită la plenară, președintele Prezidiului C.C. al P.C.J., Kenji Miyamoto, referindu-se la cercurile ostile premierului Takeo Miki în cadrul Partidului liberal-democrat, de guvernămînt, a apreciat că acestea urmăresc mușamalizarea scandalului Lockheed. El a apreciat că alegerile generale vor trebui organizate numai după ce vor fi elucidate în întregime implicațiile afacerii Lockheed. El a adăugat că în cazul în care premierul Takeo Miki nu-și va îndeplini angajamentul public de a face lumină în această afacere, „P.C.J. se va ridica, împreună cu poporul, pentru denunțarea guvernului".

Kenji Miyamoto a abordat și problema pregătirii congresului extraordinar al P.C.J. La plenară a fost prezentat un proiect de amendamente la programul și statutul P.C.J.

O declarație a președintelui P. C. German

BONN 2 (Agerpres). — Partidul Comunist German își va desfășura campania electorală în vederea alegerilor parlamentare de la 3 octombrie apărînd cu consecvență interesele clasei muncitoare, interesele păcii și colaborării dintre R.F.G. și țările socialiste, a declarat președintele P.C.G., Herbert Mies, la o conferință de presă la Bonn. Partidul Comunist German, a spus el, își desfășoară campania sub lozinca „Pentru pace, libertate și socialism, pentru dreptul la muncă".

DE LA CORESPONDENȚII NOȘTRI

Spre o reformulare a principiilor relațiilor interamericane

Zilele trecute, Consiliul permanent al Organizației Statelor Americane (O.S.A.) a hotărît ca viitoarea adunare extraordinară a acestei organizații, care va dezbate noua ei Cartă, să aibă loc la Lima. Nu s-a fixat încă data acestei reuniuni, dar însuși faptul că s-a hotărît convocarea ei pentru a discuta proiectul importantului document care se elaborează de trei ani prilejuiește în țările latino-americane numeroase comentarii și aprecieri cu privire la activitățile desfășurate în ultima perioadă pentru reformularea sistemului de relații interamerican. Interesul este cu atît mai mare, cu cît, la începutul lunii iunie, va avea loc Adunarea generală ordinară a O.S.A., la nivelul miniștrilor de externe, care va oferi noi elemente de analiză a tematicii ce va fi abordată la reuniunea de la Lima.

În esență, reforma sistemului interamerican urmărește adaptarea instituțiilor de colaborare și de consultare regională la noile realități ale continentului sud-american, a căror trăsătură principală o constituie manifestarea tot mai puternică a tendințelor și proceselor pozitive de afirmare a dezvoltării libere și independente, de întărire a suveranității economice și politice a tuturor națiunilor. La toate reuniunile interamericane din ultimii ani s-a exprimat, cu forță crescîndă, ideea că relațiile de cooperare regională și în primul rînd „dialogul" dintre America Latină și S.U.A. trebuie să fie reașezate pe baze noi, pentru a deveni un factor stimulator și eficient al eforturilor naționale, în vederea depășirii fenomenelor de rămînere în urmă din punct de vedere economic cu care sînt confruntate încă numeroase țări de pe continent, a accelerării mersului lor pe calea progresului. Acesta este, în fapt, mobilul acțiunilor întreprinse pentru transformarea structurilor sistemului interamerican, prin elaborarea unei noi Carte a O.S.A. și reforma Tratatului interamerican pentru asistență reciprocă (T.I.A.R.).

Așa cum arăta actualul secretar general al O.S.A., Alejandro Orfila, țările latino-americane doresc ca sistemul de relații interamericane să se călăuzească după asemenea principii fundamentale cum sînt egalitatea juridică a statelor, neintervenția în treburile interne, soluționarea pașnică a controverselor, asigurarea păcii, apărarea suveranității, integrității teritoriale și independenței politice.

Unele din principiile menționate sînt inglobate și în vechea Cartă, dar țările latino-americane se pronunță pentru precizarea și lărgirea lor cu idei și concepte care să corespundă în cît mai mare măsură necesității imperioase a instaurării unei noi ordini economice și politice internaționale; în același timp, ele se pronunță pentru măsuri care să chezășuiască aplicarea în practică a acestor principii. O teză de mare însemnătate, încorporată în proiectul Cartei, o reprezintă recunoașterea așa-numitului „pluralism ideologic" în raporturile dintre state, termen definind necesitatea coexistenței pașnice, a colaborării egale în drepturi și fără discriminare între țări cu orînduiri social-politice diferite. Adoptat la propunerea peruană, acest concept reflectă, în fapt, noile evoluții ale raporturilor pe plan regional, fapt care și-a găsit o semnificativă expresie în restabilirea, de către numeroase țări latino-americane, a relațiilor cu Cuba socialistă.

În proiectul noii Carte a O.S.A. sînt incluse prevederi care țin seama de aspirațiile popoarelor latino-americane spre înlăturarea oricăror raporturi de dependență între statele membre, spre o dezvoltare economică de sine stătătoare și o cooperare echitabilă și justă, care să vină în sprijinul programelor naționale de dezvoltare. În acest context, s-au conturat consensuri privind combaterea practicilor nefaste care însoțesc, adesea, prezența în diferite țări a companiilor transnaționale. De altfel, încă de anul trecut, Consiliul permanent al O.S.A. a aprobat un document în care se stabilește că „societățile transnaționale trebuie să se supună legislațiilor și jurisdicției tribunalelor naționale competente din țările unde-și desfășoară activitățile și să se adapteze politicii de dezvoltare a acestor țări". Cu majoritate de voturi, Consiliul permanent al O.S.A. a inclus în proiectul noii Carte „teza securității economice colective, pentru dezvoltarea integrală a statelor membre".

În linii esențiale, proiectul noii Carte a O.S.A. s-a conturat. Există însă la acest proiect o serie de amendamente ale delegației S.U.A., referitoare mai ales la clauza securității economice colective și la activitatea societăților transnaționale. Recent, reprezentanții S.U.A. au propus ca aceste amendamente să fie studiate de un anume „grup de lucru". Referindu-se la aceasta, ziarul peruan „La Cronica" aprecia într-un editorial recent că, printr-o asemenea acțiune, se urmărește ca în fapt „reformele aprobate de țările latino-americane să fie discutate în afara O.S.A.".

Procesul de democratizare a sistemului de relații interamericane nu este lipsit, desigur, de dificultăți. Observatorii din capitalele latino-americane consideră însă că, prin continuarea unui dialog constructiv, aceste dificultăți pot fi depășite.

Popoarele latino-americane, ca și celelalte popoare ale lumii, înțeleg să fie pe deplin stăpîne pe bogățiile naționale, să-și făurească destinul potrivit propriilor interese și aspirații, ca o cerință esențială a făuririi unei noi ordini politice și economice mondiale, și evoluțiile de pe continentul de la sud de Rio Grande atestă că aceste tendințe se afirmă în tot mai mare măsură.

Eugen POP

Lima

Cronica zilei

Miercuri la amiază a avut loc, în Capitală, semnarea Planului de colaborare științifică între Academia Republicii Socialiste România, Academia de Științe Sociale și Politice și Academia de Științe a Republicii Democrate Germane pe perioada 1976—1980. Planul prevede lărgirea activității de colaborare științifică, a schimburilor de cercetători, precum și extinderea colaborării dintre edituri de academiile din cele două țări.

Documentul a fost semnat de Ion Anton, vicepreședinte al Academiei Republicii Socialiste România, vicepreședinte al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, Ioan Ceterchi, vicepreședinte al Academiei de Științe Sociale și Politice, și Werner Kalewit, vicepreședinte al Academiei de Științe a Republicii Democrate Germane.

Au fost prezenți Theodor Burghele, președintele Academiei Republicii Socialiste România, Mihnea Gheorghiu, președintele Academiei de Științe Sociale și Politice, personalități ale vieții științifice și culturale.

★

Miercuri a sosit într-o vizită în portul Constanța nava militară britanică „H. M. S. Devonshire". În cursul aceleiași zile, ofițerul amiral al Flotilei I din Marina regală a Marii Britanii, viceamiralul A. S. Morton, însoțit de comandantul navei, a făcut o vizită protocolară la Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului Constanța și la Institutul de marină „Mircea cel Bătrîn". În continuare, oaspeții englezi au depus o coroană de flori la Monumentul Victoriei din localitate și au vizitat obiective istorice și turistice de pe litoralul românesc al Mării Negre.

(Agerpres)

tv

PROGRAMUL I

16,00 Teleșcoală.
16,30 Curs de limba germană (nivel mediu).
17,00 Fotbal: Sportul studențesc — Adanaspor (Turcia) în „Cupa balcanică". Transmisiune directă de la Stadionul Republicii. În pauză: ● Telex ● La volan — emisiune pentru conducătorii auto.
18,50 Univers științific.
19,20 1001 de seri.
19,30 Telejurnal.
20,00 Pentru țară, pentru om. Program susținut de corul „Madrigal".
20,10 Steaua fără nume — emisiune-concurs pentru tineri interpreți de muzică ușoară.
21,05 Meridiane — emisiune de actualitate internațională.
21,30 Revista literar-artistică TV. Ediție specială consacrată Congresului educației politice și al culturii socialiste.
22,10 24 de ore.

PROGRAMUL II

20,00 Festivalul de muzică românească susținut de orchestra de studio și corul Radioteleviziunii.
22,10 Permanențe ale artei românești — film documentar, producție a studioului „Al. Sahia".

vremea

Timpul probabil pentru zilele de 4, 5 și 6 iunie. În țară: Vreme în general instabilă și răcoroasă, mai ales în nordul țării, îndeosebi în primele două zile. Cerul va fi schimbător. Vor cădea ploi care vor avea și caracter de aversă, depășind pe alocuri 20 de litri pe metru pătrat în 24 de ore. Izolat va cădea grindină. Vîntul va sufla moderat, cu intensificări locale. În nordul țării, temperaturile minime vor fi cuprinse între 3 și 8 grade, iar cele maxime între 16 și 22 grade, iar în sud minimele vor oscila între 8 și 13 grade, iar maximele între 20 și 26 grade. La altitudini peste 1 800 de metri, lapoviță și ninsoare. **În București:** Vreme instabilă la începutul intervalului, apoi în ameliorare. Cer schimbător, cu înnorări mai accentuate după-amiaza. Vor cădea averse de ploaie, îndeosebi în primele două zile. Vînt moderat. Temperatura ușor variabilă.

De pretutindeni

● **FESTIVALUL FILMULUI DE LA TAȘKENT.** Cel de-al IV-lea Festival internațional al filmului din țările Asiei, Africii și Americii Latine a reunit, la Tașkent, reprezentanți ai cinematografiei din 80 de țări de pe cele trei continente și, în calitate de invitați, cineaști din 24 de țări europene. Au fost prezentate peste 200 de producții noi. Caracteristica principală a filmelor prezentate în cadrul festivalului, relevă presa sovietică, este reliefarea preocupărilor popoarelor respective, lupta pentru afirmarea idealurilor celor mai înaintate ale omenirii.

● **S.O.S. PRIN SATELIT.** Un grup de experți canadieni a construit un nou tip de satelit, menit să faciliteze localizarea avioanelor prăbușite pe teritoriul țării. Se afirmă că, grație echipamentului perfecționat cu care urmează a fi dotat satelitul, epavele vor putea fi descoperite la 15—20 minute de la producerea accidentelor, ceea ce va permite inițierea de urgență a operațiunilor de salvare a supraviețuitorilor.

● **PROCESUL MERCENARILOR.** Peste cîteva zile, la Luanda va începe procesul grupului de mercenari capturați în Angola. Din rîndul celor 13 persoane care vor apărea în instanță face parte și colonelul de tristă faimă Callan, acuzat, printre altele, de a fi dispus executarea altor 14 mercenari pentru refuzul acestora de a mai lupta împotriva forțelor patriotice angoleze. După cum au anunțat autoritățile angoleze, dezbaterile urmează să fie radiodifuzate și televizate.

● **MORI ELECTRICE.** Un studiu al unor specialiști americani arată că prin instalarea în număr mare a unor mori de vînt gigantice în S.U.A., în viitorii 20 de ani, acestea ar putea furniza a cincea parte din energia electrică necesară țării, permițînd astfel economisirea a circa 2 miliarde barili de petrol pe an. Ar fi necesare în acest scop un număr de 50 000 de asemenea mori. În viziunea expertilor, prototipul s-ar înfățișa ca un turn de circa 60 m înălțime, avînd montată o singură elice de dimensiuni impresionante — 100 m lungime. Studiile efectuate în ultimii doi-trei ani au identificat morile de vînt ca una din alternativele demne de luat în considerație la criza de energie, dat fiind potențialul eolian ridicat de pe teritoriul S.U.A., mai cu seamă în părțile de nord-vest și sud-vest, ca și în zona marilor prerii.

● **PROSPECTORUL SUBACVATIC.** Institutul de radiotehnică din Riazan (U.R.S.S.) a pus la punct un sistem automatizat destinat cercetărilor științifice pe fundul mărilor. Cu ajutorul acestui sistem, denumit „Grad", geofizicienii și geologii care lucrează pe navele de explorare vor putea obține informații prețioase cu privire la structura fundului mării, rezervele minerale submarine, gradul de seismicitate din zona explorată. Datele, recepționate de complexul automatizat, sînt transmise mașinii electronice de calcul de la bordul navei, în timp ce un aparat special trasează conturul zonei investigate, indicînd totodată și coordonatele sale geografice. Grație acestei metode, au fost identificate mai multe zone în care se vor efectua lucrări de prospectare a petrolului și gazelor. S-au obținut, de asemenea, date importante cu privire la structura scoarței Pămîntului.

● **TRANDAFIRUL ȘI ASTMA.** Uleiul de trandafir poate preveni crizele astmatice — la această concluzie a ajuns un grup de medici bulgari, în urma unor îndelungate experiențe făcute pe cobai. Îndeobște, animalele de laborator nu rezistau bolii inoculate mai mult de 24 de ore. Ca urmare a tratării lor cu o soluție specială obținută din ulei de trandafir, simptomele astmei au încetat, iar cobaii s-au restabilit rapid.

● **FUMATUL INTERZIS.** Începînd de ieri, în Italia a fost interzis fumatul în toate localurile publice. Legea adoptată în acest sens vizează, în primul rînd, sălile de cinematograf și de teatru, unde pînă acum se obișnuia să se fumeze. „Este o măsură necesară pentru protecția sănătății" — a argumentat ministrul sănătății, Luciano dal Falco.

● **PĂSĂRILE ȘI INFLAȚIA.** „Cele 5 lire reprezentînd amenda maximă pentru cei depistați că fură ouă de păsări sînt o nimica toată față de gravitatea infracțiunii" — apreciază o revistă britanică de specialitate, intitulată „Păsările", cu referire la un caz de sustragere a unor ouă de egretă, survenit la o rezervație din Scoția. În opinia revistei, amenzile stabilite prin lege pentru protecția păsărilor rămînînd neschimbate din 1954, în timp ce valoarea lirei s-a micșorat ca urmare a inflației, nu mai constituie o frînă în calea delictelor de acest gen, care au și sporit în ultimii ani. Astfel, o persoană care fură un soim tînăr este pasibilă de o amendă de cel mult 25 lire, în vreme ce, vînzînd pasărea, infractorul ar putea dobîndi pînă la 1 000 de lire! Revista cere, în consecință, înăsprirea sancțiunilor în vederea descurajării unor asemenea practici.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii. Tel. 17 60 10 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Din străinătate, abonamentele se fac prin ILEXIM — Departamentul export-import presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001, telex: 11 683 sau 11 228. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII 40 360